

**TRANSCRIPT VAN DE STATENCOMMISSIE BESTUUR, ECONOMIE EN CULTUUR & ERFGOED VAN PROVINCIE
UTRECHT
d.d. 23 oktober 2024**

Aanwezigheid Voorzitter: Mw. L. Veen

Namens het College van GS: Mw. M. Sterk, dhr. H. Bakker Dhr. A. van Schie, Dhr. R. van Muilekom

Woordvoerders: Dhr. Vermaat (SGP), Dhr. Nagtegaal (UtrechtNu!), Mw. Van der Kolk (FVD), Mw. De Man (VVD), Dhr. Gillisen (VVD), Dhr. Koren (CDA), Dhr. Van der Pouw-Kraan (CDA), Dhr. Van der Linden (SGP), Mw. Oude Luttikhuis (BBB), Mw. Van den Broek (BBB), Dhr. Van der Star (PVV), Mw. De Widt (D66), Dhr. Manders (D66), Mw. Kennedy-Doornbos (ChristenUnie), Dhr. Harris (SP), Dhr. Adriani (PvdA), Dhr. Limmen (Volt), Mw. Blekxthoon (Volt), Mw. Butterman (PvdD), Mw. Matser (GroenLinks), Dhr. El Hamdaoui (GroenLinks), Dhr. Van den Dikkenberg (SGP), Mw. Ghijsels-Kerkhoff (BBB), Dhr. Kamp (D66), Dhr. Vogel (BBB)

Van ambtelijke zijde aanwezig: Mw. B. Ferwerda (Statenadviseur), Dhr. R. van Paridon (commissiesecretaris)

Opening en algemeen

1. Opening

De voorzitter: De Provinciale Statenvergadering begint over enkele ogenblikken. Dit is de vergadering 23 oktober 2024. Dames en heren, eerder dan verwacht kunnen we al beginnen. Dames en heren, ik stel voor dat iedereen zijn plekje in gaat nemen en dat we gaan beginnen. Dat is iets eerder dan ik had toegezegd, maar we zijn met genoeg mensen volgens mij. Ik moet toch eerst nog weer een heel verhaal houden voordat we aan de inhoud beginnen. Dus dat ga ik dan nu even voor u doen. Welkom wij BEC 2.0. Welkom aan iedereen in de Statenzaal, via Teams of de livestream. Welkom aan het college en de kijkers thuis en de ambtenaren natuurlijk ook van harte welkom. We hebben tot 23:00 uur de tijd vanavond. We hebben een vrij volle... We hebben tot we hebben tot 23:00 uur de tijd vanavond, mag van mij ook korter. Maar dat is aan u. We hebben best een volle agenda, negen besprekingsstukken. Zoals ik al aangaf bij de vorige BEC, dat we natuurlijk bij de laatste vier moeten gaan kijken wat we gaan redden met de tijd. Hoe laten we daar aan toekomen. Dus houd uw bijdrage kort en bondig en ik zal wederom scherp zijn op het stellen van technische vragen. We hebben negen minuten spreektijd per fractie en GS krijgt er dertig. Moet ik zeggen dat ik wel echt even mijn complimenten wil maken aan het college. In de vorige vergadering die hadden vijftig minuten en die hebben er zesendertig over gedaan. Dat is wel even de waardering waard. Interrupties en antwoorden zijn geen onderdeel van de spreektijd en maximaal drie keer per debatvraag. Via de voorzitter natuurlijk. Ik heb geloot, opnieuw. Dit keer mag GroenLinks beginnen in het rondje. Dan heb ik nog even een wat praktische mededeling. Bij een vorige vergadering is er sprake geweest van het niet halen van een quorum. Dat heeft ertoe geleid dat de regels over het hebben van een quorum weer eens erbij gepakt werden. Daarin kwam naar voren dat gedurende de gehele vergadering, er een quorum moet zijn. Dat betekent dus dat als het laat wordt, we nog steeds een quorum zullen moeten handhaven van minimaal acht fracties die aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, dan moet ik de vergadering schorsen. Die moet op een later moment worden afgemaakt met voldoende fracties. Ik zie u allen driftig tellen. Voor nu zitten we nog goed, maar het is wel vaker gebeurd dat later in de avond toch fracties naar huis gaan. Wat ook toch begrijpelijk is op dit soort lange dagen. Maar ik wil

toch aan u meegeven... Via Teams mag ook, klopt. Via Teams mag ook aanwezig. Dus dat is altijd nog de loophole indien nodig. Maar ik wilde dat toch even hebben meegegeven, dat het kan zijn dat u dan even moet inbellen.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan gaan we over tot het vaststellen van de agenda. Ik wil u voorstellen om gewoon de agenda vast te stellen zoals die is voorgesteld. Dan gaan we gewoon kijken hoever we met elkaar komen.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3. Dat zijn de mededelingen en daarvan heb ik er in ieder geval drie. Ik begin bij mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Want daar is die voorzitter, dank u wel, over de Toekomststoel. Werkgroep Toekomststoel. Vorig jaar, zoals jullie weten, is de Werkgroep Toekomststoel in het leven geroepen. Daar zitten in de heer Van Breukelen van Forum, de heer Limmen van Volt en ondergetekende. We zijn nu ruim een jaar actief en we proberen dus invulling te geven aan de befaamde motie Toekomststoel. We hebben op 25 september jongstleden een PUB-bijeenkomst gehad. Veel van jullie waren daarbij, ook heel veel jongeren, heel veel ambtenaren. Dus dat stemde ons heel positief. Het doel van die bijeenkomst was om ambtenaren en jullie te informeren over het belang van het geven van een stem aan jongeren. Ook om ideeën te krijgen hoe we de Staten verder... Hoe we verder inhoud kunnen geven eigenlijk aan de Toekomststoel. Verder heeft de werkgroep ook het verzoek gekregen van Herman Sietsma, om de projectviering 650 jaar Provinciale Staten van Utrecht als werkgroep... De formele vertegenwoordiging eigenlijk van PS te ondersteunen. Hoewel de werkgroep het initiatief van harte ondersteunt, is zij ook van mening dat met de huidige smalle politieke bezetting zij niet de PS echt letterlijk kan vertegenwoordigen in de voorbereiding voor het jubileum. Daarnaast blijkt ook diezelfde smalle politieke bezetting in de werkgroep en het ontbreken eigenlijk van een heel helder geformuleerde opdracht. Het ons ook een beetje moeilijk te maken om een eenduidig inhoud te geven en tot leven brengen van de Toekomststoel. Maar we hebben wel ideeën. Zoals vanmiddag gezegd gaan we met een aantal politieke partijen aan de slag om een motie in te dienen voor het structureel betrekken van jongeren. Maar we hebben wel een oproep aan de Staten, aan onze collega's. Zijn er nog twee of drie Staten- of commissieleden die op korte termijn mee willen denken over een mogelijke vervolgoopdracht voor deze werkgroep? In een volgende BEC komen we daarop terug. Jullie kunnen nu je hand opsteken of anders later bij ons melden. Julia, Evert had ik ook al. Heel veel handen.

De voorzitter: Even uw hand omhoog, overtuigend omhoog als u deel wil nemen.

De heer Nagtegaal: Voorzitter?

De voorzitter: Ja.

De heer Nagtegaal: Ik heb eigenlijk een vraag, mag dat?

De voorzitter: Was dat waarom u uw hand omhoog had?

De heer Nagtegaal: Ja. Ik vind het op zich wel interessant, alleen ik wil weten hoeveel tijd het ongeveer kost.

De voorzitter: Mevrouw Butterman, kunt u daar iets van inzicht in geven?

Mevrouw Butterman: Het is enkele uren per maand.

De voorzitter: Ik zie de heer Van der Linden, ik zie de heer Gilissen, ik zie de heer Van der Pouw-Kraan. Ik zie de heer Martens en mevrouw Matser. Martens, Manders. Excuus, het begint mij te dolen. Ik kan vanaf hier ook uw bordjes niet lezen, dus ik wordt ook niet ondersteund meer. Even kijken, dan ga ik door naar de volgende mededeling en dat is die van de heer Bakker. Ga uw gang.

De heer Bakker: Dank voorzitter. Ik wil namelijk uw aandacht vragen voor dinsdag 5 november. Dan gaan wij lunchen met maatschappelijke organisaties. Vorig jaar heeft u dat gedaan middels een ontbijt. Mijnheer Gilissen, ook voor u een belangrijke middag. 5 november, zet dat in uw agenda, u bent uitgenodigd. We hebben namelijk het gesprek met de samenleving, dialoog met de samenleving. Want vorig jaar een ontbijtsessie, dat wordt nu een lunchsessie. We gaan het hebben over belangrijke speerpunten uit de strategische coalitieagenda. We gaan met elkaar het verdiepende gesprek aan. Hoe vinden we nu de wereld om ons heen? Dat het gaat met de provincie. Wat kan beter, wat zijn successen bereikt? Het zou heel fijn zijn als u daar ook bij vertegenwoordigd bent. Dus als u kunt, of als uw collega's kunnen, meldt u vooral even. Ik denk het beste via de griffie, maar u bent daarvoor uitgenodigd. Meld u vooral aan en ik hoop uw mede namens de collega's in GS dan te zien.

Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Muilekom, die had ook nog een mededeling. Ga uw gang.

De heer Van Muilekom: Dank u voorzitter. Ik heb twee mededelingen. Eentje gaat over, misschien is dat u al bekend, over de actieagenda Vitale Samenleving. We hebben goed afstemming gehad even met de griffie. Er zijn iets van vijftien Statenvoorstellen die nu in de planning stonden voor de laatste persvergadering. De actieagenda die zal in de eerste PS-cyclus van volgend jaar komt die in de commissie van januari en begin februari in de Staten. Ik ben ook bezig met een startnotitie op te stellen voor u. Over het nieuwe Omgevingswetprogramma Recreatie, Sport en Bewegen. Daarvan heb ik ook vastgesteld dat kan ook aan het begin... ook **na** de een commissievergadering. Dat is een Statenbrief, commissievergadering van 22 januari. Bij die startnotitie zal ook aan u gevraagd worden hoe u er verder mee wil. Het is een notitie om de input te kijken die er op tafel ligt. We hebben er in de vorige vergadering ook al heel even over gesproken. Of u herkent, of er dingen aangevuld moeten worden. Ook over uw rol als PS bij dat Omgevingswetprogramma.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar het vaststellen van het verslag van de vorige commissie BEC. Daarvoor heb ik geen... Mevrouw Kennedy-Doornbos.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Ik heb alleen een punt van orde. Want ik denk dat er een best wel een aantal aanwezigen zijn die misschien het quorum in gevaar brengen. Dat ze niet op het knopje hebben gedrukt, neemt deel aan de vergadering.

De voorzitter: Druk nog even op het knopje. Dan doen we allemaal mee.

4. Vaststellen verslag commissie BEC

De voorzitter: Dan ga ik nu wel echt naar het vaststellen van het verslag van de commissie BEC. Ik heb geen opmerkingen ontvangen, dus die kunnen we bij deze vaststellen.

5. Termijnagenda BEC

De voorzitter: Dan gaan we naar de Termijnagenda van de commissie BEC, daar heeft u kennis van kunnen nemen.

6. Actuele vragen

De voorzitter: Er zijn voor agendapunt 6 geen actuele vragen binnengekomen voor deze commissie. Dus ook die hebben we bij deze afgerond. Dan zijn we al op de helft. Dat gaat al lekker.

Ter bespreking

7. Agenderingsmotie Proactieve Bescherming van het Geingebied en de Hollandse Waterlinie

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7. Dat is de Agenderingsmotie Proactieve Bescherming van het Geingebied en de Hollandse Waterlinie. Deze motie is geagendeerd door BBB en UtrechtNu! In de vorige commissie hebben we al over dit onderwerp gesproken. Nu ligt er een motie om te bespreken. Ik wil u er net als de vorige keer op wijzen, dat deze motie vanuit de erfgoedbenadering wordt besproken. Daar zullen we deze keer weer in verder gaan. De orde is als volgt. We zullen in twee termijnen de bespreking doen. Ik zal beginnen bij de BBB en UtrechtNu! Dan geef ik het woord aan mevrouw Van den Broek. Ga uw gang. Bruno&Luna2020!

Mevrouw Van den Broek: Dank u wel voorzitter. Als u het me toestaat wil ik graag eerst twee punten van orde maken. De eerste hangt samen met eigenlijk wat u zelf al zei, wil ik dat nog een keer benadrukken. Om misverstanden te voorkomen dat het inderdaad heel duidelijk gaat over de dreiging op de beschermde gebieden, waar we het dus over willen hebben en niet over de windturbines. Ze staan daar toevallig, maar dat had net zo goed over een andere dreiging kunnen gaan met dezelfde impact. Waar het om gaat is dat we deze waardevolle gebieden moeten beschermen tegen elke mogelijke aantasting. Daarnaast als tweede punt, wil ik toch kort benoemen. Of even hebben over de ogenschijnlijk, bureaucratische manier waarop de nieuwe werkwijze is toegepast op deze motie. Tijdens de vorige commissievergadering hadden we dit onderwerp geagendeerd en al aangegeven dat we hierover een motie wilden indienen. Echter, omdat de motie niet als agenderingsmotie was ingediend, moest de motie voor deze vergadering opnieuw worden geagendeerd en besproken. Om geen tijd te verliezen vanwege de situatie in het Geingebied en de actualiteit al daar, hebben we toen besloten om dit als actualiteitenmotie te laten agenderen. Vervolgens werd in het presidium besproken dat de motie niet actueel genoeg was. Terwijl op dat moment de krantenberichten over potentiële rechtszaken door inwoners en zelfs een gemeente uit onze provincie ons om de oren vlogen. Hoezo niet actueel? Gezien de afwijzende houding van de gedeputeerde tijdens de vorige commissievergadering met betrekking tot dit onderwerp, zou je bijna en ik zeg bijna. Niet kunnen onttrekken aan de suggestie van opzet, om zo onder deze motie uit te komen. Want wat heb je uit te leggen aan je achterban als je tegen deze motie stemt? Maar, laten we boven deze negatieve gedachten gaan staan en ons vooral bedenken dat we met elkaar nog moeten wennen aan de nieuwe werkwijzen. Wellicht ook met elkaar moeten bespreken of de vorm agenderingsmotie door ons wel op de juiste manier wordt geïnterpreteerd. Want in plaats van dat we ons met de nieuwe werkwijze tijd wilden sparen, is nu het tegenovergestelde bereikt. We spreken er nu tenslotte voor een tweede maal over tijdens de commissievergadering. Nog weer een keer tijdens het presidium en wellicht ook nog een keer tijdens de Statenvergadering als deze motie niet als hamerstuk zou doorgaan. Maar dat is een discussie voor een ander moment waarschijnlijk. Nu gaan we voor wat betreft deze motie maar voor de driemaal is scheepsrecht. Voorzitter, ik begin nu aan mijn bijdrage. Voorzitter, collega's, vandaag spreken we

wederom over een belangrijk onderwerp. Namelijk de bescherming van het Geingebied en de Hollandse Waterlinie, Unesco Werelderfgoed. Deze gebieden vertegenwoordigen niet alleen een uitzonderlijke cultuurhistorische en landschappelijke waarde, maar zijn ook van groot belang voor de biodiversiteit en het welzijn van onze inwoners. Toch zien we dat er plannen zijn vanuit de gemeente Amsterdam om windturbines in de omgeving te plaatsen waarbij één turbine letterlijk tegen de grens van het Geingebied zal staan. Wat betekent dat de wieken van deze windturbine boven het Geingebied zullen draaien. Wat ons hier zorgen baart, is niet alleen de directe bedreiging voor de visuele integriteit van deze gebieden, maar ook de passieve houding van dit college. De gedeputeerde schuift de verantwoordelijkheid af naar Noord-Holland en wij vragen ons af is dat terecht? Is de provincie Utrecht werkelijk niet verantwoordelijk voor de bescherming van deze waardevolle gebieden binnen haar eigen grenzen? Het antwoord is duidelijk. Nee, dat is niet terecht. De provincie Utrecht is en blijft verantwoordelijk voor de bescherming van het Geingebied en de Hollandse Waterlinie, ongeacht waar de bedreiging vandaan komt. Onze provincie is zelfs de penvoerder van de provincies die de bescherming van de Hollandse Waterlinie op zich hebben genomen. Bovendien is de provinciegrens in het verleden verschoven met als doel het Geingebied te beschermen tegen stedelijke uitbreiding. Het kan toch niet zo zijn dat we die verantwoordelijkheid nu naast ons neerleggen, puur omdat we zelf ook een ambitieus windturbinebeleid voeren? Deze ontwijkende houding van het college is onacceptabel in onze ogen. Het is aan ons, de Provinciale Staten, om proactief te handelen en onze rol op te pakken.

De voorzitter: Excuus, u krijgt een interruptie, dus ik onderbreek u even. De heer Adriani, ga uw gang.

De heer Adriani: Dank u wel. Nu zei u in de inleiding dat u het hier alleen over de cultuurhistorische elementen wilde hebben. Ik denk dat u ik net hoorde zeggen dat u zelf een verband legt met een proactief windbeleid van dit college. Dus nu ben ik even in de war waar we het over gaan hebben.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: We hebben het duidelijk over de bescherming van het Geingebied. Dat komt toevallig even voorbij, omdat het ook gaat over de windturbines die er geplaatst worden. Maar dat had ook over een kolenmijn kunnen gaan, of noem het maar op. Toevallig noem ik nu even een windturbine en een windturbinebeleid. Maar het heeft niks te maken met de windturbines an sich. Het heeft te maken met de bescherming van het gebied.

De voorzitter: De heer Adriani en ik zie ook mevrouw De Man.

De heer Adriani: Voorzitter, ik vind dat echt wel een hele ruime, eigen interpretatie van iets wat u aan de voorkant tegen uw collega's zegt dat ze het er niet over mogen hebben. Dus houdt u zich er dan zelf ook aan, zou ik zeggen.

De voorzitter: Mevrouw De Man.

Mevrouw De Man: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik lees toch echt in het eerste opgedragen punt aan Gedeputeerde Staten een kritische houding komma, ten aanzien van de voorgenomen plaatsing van windturbines bij dit gebied. Komma. Dus deze hele ingediende voorstel, deze hele motie, is gericht en ten aanzien van de voorgenomen plaatsing van windturbines bij dit gebied. Dus ik snap uw oproep best hoor, dat we het er niet over mogen hebben. Maar laten we zeggen, de intentie staat letterlijk in het voorstel. Ik snap dat ook, maar had er dan kolenmijnen opgeschreven.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Dat is best wel gek, want in de krant staat continu windturbines geschreven. Dus weet je, het is een feit dat het over windturbines gaat, maar daar gaat het hier niet om. Het gaat hier om de bescherming van het Geingebied, die je niet helemaal kunt loskoppelen van het feit dat het ook over windturbines gaat. Maar dat is niet de intentie van deze motie. Hier gaat het om de bescherming van het Geingebied. Het had ook de Eiffeltoren kunnen zijn die ze wilden bouwen, of een één of andere weet ik veel, woontoren. Maar dat is nu niet zo. Het zijn nu toevallig de windturbines. Als je dan hebt over de bescherming van het Geingebied, sorry. Maar ik ga er ook verder niet meer op in, want het heeft niet zoveel zin. Het gaat ons om de bescherming van het Geingebied en het Unesco gebied.

De voorzitter: Mevrouw De Man, een vervolg.

Mevrouw De Man: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik wilde dan eigenlijk vragen, als dat echt zo is, dan snap ik dat. Maar misschien is het dan goed om in het kader van de besluitvorming, dat zinnetje over de windturbines er misschien uit te halen om alle verwarring te voorkomen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Dank u. Ik ga verder met mijn bijdrage als ik nog weet waar ik was. Ik denk hier. Deze ontwijkende houding van het college is onacceptabel. Het is aan ons, de Provinciale Staten, om proactief te handelen en onze rol op te pakken. We kunnen niet toestaan dat inwoners en belanghebbenden, zoals de Vereniging Spaar het Gein, de verantwoordelijkheid van de provincie overnemen en juridische stappen ondernemen tegen de plannen van Amsterdam. Dat is niet hun taak, maar de onze. Voorzitter, het gaat hier niet alleen om het behoud van een prachtig stuk landschap, of het voorkomen van geluidsoverlast en visuele aantasting. Het gaat hier om onze plicht om het erfgoed dat ons is toevertrouwd te beschermen. Als wij die taak niet serieus nemen, riskeren we niet alleen de status van Unesco Werelderfgoed, maar ook het vertrouwen van onze inwoners.

De voorzitter: U krijgt een interruptie van de heer Harris. Ga uw gang.

De heer Harris: Ik had toch een vraag over dat visuele aantasting. Want is dat iets wat ergens is vastgelegd dat mensen dat echt een visuele aantasting vinden? Want bijvoorbeeld ik vind dat niet. Ik vind die dingen heel mooi. Ik zou graag uitkijken op een hoop windmolens, want ik vind ze heel mooi. Maar ik weet wel dat dat niet de meest vaak voorkomende mening is, maar waarop baseert mijn collega het feit dat iedereen het een visuele aantasting vindt?

De voorzitter: Ik twijfel over of ik deze vraag nog vind gaan over de bescherming van erfgoed. Of dat het gaat over of we windmolens wel of niet mooi vinden. Mevrouw Van den Broek, als u wil reageren in het kader van erfgoed, dan ben ik u erg dankbaar.

Mevrouw Van den Broek: Het gaat om alles wat daarmee te maken heeft. Daar zijn best wel regels op opgenomen, ga ik vanuit. Maar dat is wel een hele technische vraag, dus dat zou je dan zelf moeten opzoeken in de regels die met Unesco erfgoed en dergelijke te maken hebben. Verder wil ik het niet over windturbines hebben, want daar krijg ik al genoeg commentaar over. Daar gaat het ook niet om. Nu ben ik weer de weg kwijt. Waar was ik? Zo duurt het wel heel lang. Het vertrouwen van onze inwoners. BBB roept daarom de gedeputeerde nogmaals op om verantwoordelijkheid te nemen om net als gemeente De Ronde Venen actief

in overleg te treden met de gemeente Amsterdam. Om ervoor te zorgen dat er grondig onderzoek wordt gedaan naar de impact van deze plannen. Want alleen met een actieve en beschermende houding kunnen we deze gebieden voor toekomstige generaties veilig stellen. Over nogmaals gesproken, tijdens de vorige commissievergadering gebruikte de gedeputeerde de blesuretijd van de bespreking van dit onderwerp om één en ander ongevraagd te verhelderen. Waarmee hij echter juist meer vragen opriep. Naar aanleiding van zijn betoog, waarin de gedeputeerde aangaf wij zijn geïnformeerd en betrokken, stelde ik toen de vraag. Wat houdt die betrokkenheid dan in? Daar kregen wij tijdens het overleg geen antwoord op. U, voorzitter, raadde toen aan om hier een technische vraag van te maken en deze schriftelijk te stellen. Door alle drukte tijdens de vorige cyclus is mij dat helaas echter ontschoten. Daarom hoop ik dat de gedeputeerde, wetende dat dit onderwerp wederom vandaag op de agenda staat. Bij zijn ambtenaren heeft nagevraagd wat die betrokkenheid exact inhoudt en dat hij ons daar vandaag wél antwoord op kan geven. Tot zover mijn bijdrage. Dan zit ik alleen... Ga ik nu ook het dictum dan voorlezen, of is dat niet nodig in deze?

De voorzitter: Nee, dat is niet nodig in deze.

Mevrouw Van den Broek: Dat is makkelijk, dan ben ik heel snel klaar. Even kijken, had ik dan nog... De motie die wordt vooralsnog mede ingediend door UtrechtNu! en Forum voor Democratie. Wij hopen echter van harte dat met ons meer fracties de urgentie van de bescherming van deze gebieden hoog op de agenda hebben staan en dat ze aansluiten bij deze motie. Dan nu echt voorzitter, tot zover de bijdrage van BBB Utrecht. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu naar UtrechtNu! de heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Ik wacht even tot het rumoer weg is. Voorzitter, wervelende wind waait weemoedig vandaag, terwijl wolken wuiven in de wijsheid van de wereld. Kijk, er is al veel gezegd door de BBB over deze motie. Ik heb deze mede ingediend. In de voorgaande cyclus is die afgeschoten inderdaad door het presidium, dat is in die zin wel spijtig geweest. Inhoudelijk als Statenlid vind ik dat spijtig dat dat is gebeurd en het is ook goed dat we het er vandaag over hebben. Ik hoef niet heel erg veel toe te voegen aan de inhoudelijke punten die de BBB heeft ingebracht. Ik denk dat het gewoon klip en klaar is dat dit gaat over het beschermen van erfgoed en specifiek Unesco-erfgoed. Daar zijn natuurlijk een aantal regels voor. De heer Harris had net natuurlijk al wie bepaalt wat dan het erfgoed aantast? De heer Harris vindt bijvoorbeeld windmolens zelf heel belangrijk, maar ik ga het niet over windmolens hebben. Excuus. Het had net zo goed een kunstwerk kunnen zijn of wat dan ook. Wat ik heel erg graag zou willen weten van de gedeputeerde, is in navolging ook van het dictum van deze motie. Kijk, hoe ik deze motie interpreteer, zou ik gewoon heel erg graag willen van de gedeputeerde dat hij het bestuurlijk gesprek aangaat. In de eerste instantie met het college van Noord-Holland, maar ook met de gemeente Amsterdam. Jullie zijn dit van plan, maar wij hebben dit gebied en dat willen wij gaan beschermen. Kun je daarmee rekening houden? Daar ook een aantal dingen mee te geven bijvoorbeeld over die HIA en over de andere zaken die genoemd zijn dictum. Ik kan er eigenlijk verder niet zo heel veel aan toevoegen, want mevrouw Van den Boek heeft al heel veel gezegd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even de cirkel rond. Wie heeft er behoefte aan een termijn in deze? Ik begin deze keer aan de rechterkant, bij de heer Vermaat. Ga uw gang.

De heer Vermaat: Voorzitter, ik dacht u begint bij GroenLinks, maar toch niet. Voorzitter, we hebben inderdaad de vorige keer al over gesproken en ook onze steun uitgesproken over het gebied. Hoe ga je ermee om? Ook de consequenties die dat heeft. Zijn net al een paar denk ik ook wel terechte vragen gesteld, dus ook benieuwd naar de beantwoording daarvan. Gezien het eerder vandaag het onder ander ook ging over de HIA,

is dat wel even een zaak die bij onze fractie leeft. Wat de gevolgen daarvan, ook even los van het onderwerp dan waaraan het gekoppeld is. Wij begrijpen dat het logisch, nu gezien deze tijd leven, dat het gekoppeld wordt aan de windturbines. Maar tegelijkertijd, hoe ver gaat dit? Is dit dan een uitspraak die gaat gelden voor de hele provincie? Want het wordt nu gefocust op één gebied, terwijl je denk ik ook hierin eventueel zou je als partij dat vinden, het breder kunnen trekken. Dat is misschien wat voor de SGP ook wel afhangt dat je nu één ding uitpakt en vergroot. Maar hoe kijk je dan naar de hele provincie en andere zaken die wij het behouden waard vinden. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Pouw-Van der Kraan. Ga uw gang.

De heer Van der Pouw-Kraan: Voorzitter, ik heb u echt nu al veel kansen gegeven met mijn achternaam, maar sorry. Voorzitter, we zijn hier vandaag vooral om te luisteren naar de indieners, maar we hebben het dictum wel doorgenomen en we zien daar wel een aantal dingen in. Kijk bijvoorbeeld naar dictum 2, een ruimtelijke ingreep zoals een eventuele turbine, moet verplicht via het Rijk gemeld worden aan Unesco. Hier moet een HIA daarbij zijn bijgevoegd. Tevens staat in de gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinie, een document dat is ondertekend door Unesco, de provincie Utrecht én de provincie Noord-Holland. Dat de visuele integriteit van het gebied niet aangepast mag worden. Dat is eigenlijk praktisch dictum 3. Dus wij wachten de antwoorden van GS dan ook af en zullen ons verder beraden op deze motie en een oordeel vellen tijdens de Statenvergadering.

De voorzitter: Mijn oprechte excuses. De heer Van der Pouw-Kraan. Ik kijk even verder. Mevrouw Kennedy-Doornbos, ga uw gang.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Dank u wel voorzitter. Op zich gaan wij niet helemaal mee met de hele geest en de manier waarop de motie is opgesteld. Maar wij vinden het wel interessant dat er wordt gevraagd om een HIA, een Heritage Impact Assessment. Ik vraag me af, is die gedaan? Wordt die gedaan? Het is dan een advies en dat kan je dan weer naast je neerleggen. Maar ik zou toch wel graag willen weten wat daaruit zou komen. Is dat onderdeel nu van het proces of niet?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Adriani, ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Als je naar de motie kijkt, dan denk je het gesprek vorige maand heeft wel zin gehad. Want volgens mij heeft de gedeputeerde toen helder uitgelegd, er is een initiatief. Als dat initiatief concreet genoeg is, dan doe je een HIA. Dat doet het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is de overheid op wiens grondgebied het is, dus niet Utrecht, maar dat is Noord-Holland of Amsterdam. Die HIA die is er nu juist voor om te kijken is de impact zodanig dat de cultureel-historische waarde daardoor schade oploopt? Dus vanuit dat perspectief gezien is deze motie eigenlijk volstrekt overbodig, omdat het dictum grofweg zegt wat ook al door het college is toegelicht. Maar de bijdrage van mevrouw Van den Broek zegt iets heel anders. Die zegt eigenlijk, wij willen gewoon niet dat daar windturbines in de Nieuwe Hollandse Waterlinie komen. Maar daar is nu juist die HIA voor. Die HIA is er nu juist voor om die toets te doen, om te kijken of de cultuurhistorische waarden aangetast worden of niet. Daarmee laat de BBB toch een beetje de verdenking op zich dat de motie niet bedoeld is om de cultuurhistorische waarde te beschermen, maar toch om te kijken of er windturbines tegengehouden kunnen worden. Past ook helemaal in de lijn die de heer Vermeer iedere keer voor de camera zegt, dus ik snap dat allemaal wel. Maar laten we dat dan ook gewoon eerlijk zeggen. Want de motie roept alleen maar op om te doen wat de gedeputeerde gezegd heeft ook te zullen doen.

De voorzitter: U krijgt een interruptie van mevrouw Van den Broek. Ga uw gang.

Mevrouw Van den Broek: Dit is gewoon een punt van orde. Want ik word wel een beetje zat van dat iedere keer allerlei mensen betrokken worden die hier niet zijn en die hier niks over kunnen zeggen. Vooral als het om de partij van de BBB gaat. De heer Adriani is niet de eerste die dit doet, dat is vaker gebeurd. Er zijn andere partijen die dat ook doen. Ik zou willen vragen of ze daarmee op willen houden. Daarnaast worden mij woorden in de mond gelegd die ik gewoon niet gezegd heb. Dus daar trek ik ook mijn handen vanaf.

De voorzitter: Dank u wel. Een punt van orde gaat echt over de orde van de vergadering. Dit is natuurlijk... U heeft een terecht...

Mevrouw Van den Broek: Punt van orde gaat om... Ik ging eigenlijk meteen door. Punt van orde. Ga niet over mensen spreken die hier niet zijn. Iedere keer dit soort... De heer Vermeer, of weet ik veel. BBB zus en dan gaat het weer over de minister en dan gaat het weer daarover. Dat iets in andere vergaderingen gebeurt, daar moeten we gewoon eens even mee stoppen. Dat was mijn punt van orde.

De voorzitter: Helder.

Mevrouw Van den Broek: Een reactie op wat de heer Adriani nog meer zei over dat ik gezegd zou hebben dat ik niet wil dat er windmolens geplaatst worden, of windturbines geplaatst worden. Nogmaals, het gaat om de bescherming van het Geingebied. Het had van alles kunnen zijn en toevallig gebruik je in dit verhaal het woord windturbine af en toe, omdat nu toevallig de dreiging daarvandaan komt. Ik had het ook Eiffeltoren kunnen noemen. Als dat dan beter had gewerkt, had ik dat misschien moeten doen. Maar dat slaat nergens op, want het gaat niet om de Eiffeltoren in dit geval. Dat frame ieder keer heeft niet zo veel zin.

De voorzitter: Uw punt is helder.

Mevrouw Van den Broek: Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Adriani, ik zag ook een interruptie van de heer Nagtegaal. Ga uw gang.

De heer Nagtegaal: Dank voorzitter. Kijk, mevrouw de voorzitter, ik ken de heer Adriani als een erudiet man. Een man die zijn politiek spel goed kent en hij probeert allerlei wegen te vinden om toch inderdaad de BBB te bashen. Maar goed, ik wil gewoon heel graag weten... Waar die motie over gaat voor mij, is dat we ons erfgoed beschermen. Ik ben zeer trots op het feit dat wij met dit gebied een Unesco status hebben gekregen. Ben ik echt trots op, want ik vind dat Nederland er veel te weinig heeft, want we zijn zo'n mooi land. Ik ben gewoon erg bang dat als we dit soort dingen gaan doen en nu gaat het inderdaad over windmolens, dat we die status op termijn kwijtraken. Is de PvdA ook een voorvechter voor het beschermen van het erfgoed en ook het beschermen van die status die dat erfgoed nu heeft?

De voorzitter: De heer Adriani.

De heer Adriani: Voorzitter, het antwoord daarop is voluit ja. We zijn er ook trots op die werelderfgoedstatus. We vinden ook dat die beschermd moet worden. Precies daar is die Heritage Impact Assessment voor, juist om die toets te doen. Dat bepaalt uiteindelijk of iets kan of niet. Maar wat ik tot nu toe hier en ook uit het betoog van mevrouw Van den Broek hoor, maar ook bij de argumenten zie is. Je mag er niet eens naar kijken, je mag er niet eens over nadenken, want daarmee breng je die status in gevaar. Dat toetsen we dus via zo'n HIA. Dat is het beschermingssysteem wat we daaromheen hebben gebouwd. Laat dat nu gewoon zijn werk doen.

De voorzitter: Mijnheer Nagtegaal, u heeft een vervolg interruptie.

De heer Nagtegaal: Ik ben een beetje van mijn à propos nu. Sorry hoor. Wat ik in de motie lees, is dat de BBB en ikzelf dan ook, ik sta er ook onder. Wij een iets proactievare houding willen van deze gedeputeerde, dat hij gewoon met die mooie dienstauto die we hebben. Hup naar Haarlem rijdt en zegt, hebben jullie dit wel even goed geregeld? Want dit gaat om ons grondgebied ook. Dat is wat ik een beetje mis ook bij de houding, ook de vorige keer, van de gedeputeerde. Mist de PvdA dat ook?

De voorzitter: De heer Adriani.

De heer Adriani: Voorzitter, nee dat mist de PvdA niet. Want volgens mij heeft gedeputeerde vorige maand uitstekend uitgelegd dat daar eerst sprake moet zijn van een initiatief. Dat dan het uitvoeren van zo'n HIA gewoon hoort bij de dingen die je doet, omdat je het hebt over een beschermde werelderfgoedstatus. Dus er wordt hier wat mij betreft met deze motie ook gewoon ver voor de muziek uitgelopen op een systeem wat we wat we gewoon goed ingericht hebben.

De voorzitter: Tot slot de heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Tot slot voorzitter. Ik snap helemaal wat de heer Adriani bedoelt. Maar in sommige gevallen is het niet slecht om een beetje vooruit te lopen op de zaken als jouw belang dreigt geschaad te worden. We hebben gewoon goede banden meen ik met de provincie Noord-Holland. Er zijn volgens mij, denk ik periodiek, bestuurlijke gesprekken ook met andere provincies ook vanuit IPO-verband. Ik mis wel die proactieve houding, dus daar verschillen we van mening. Eigenlijk geen vraag.

De heer Adriani: Dan tot slot voorzitter...

De voorzitter: U krijgt nog een interruptie van de heer Limmen.

De heer Limmen: Voorzitter, ik wil even reageren. Ik moet eigenlijk mijn collega Adriani erg ondersteunen. Want volgens mij is hier een non-probleem. Er is uitvoerig stil gestaan bij wat de garanties zijn bij de afstemming. Er is een bestuurlijke afstemming. De impactanalyse wordt gedaan. Ik erken ook, Noord-Holland en Amsterdam hebben ook een energieprobleem die opgelost moet worden. Dus ik vind dit eigenlijk, als ik alles afweeg, een heel belangrijke afweging. Eigenlijk heb ik het idee dat, of het idee... Van de heer Van Essen de garantie gekregen dat die afstemming uitstekend verloopt. Dat ze elkaar daarin vertrouwen.

De voorzitter: Dank u wel. Dit schuurde wel weer aan tegen het verboden woord. Mijnheer Nagtegaal, u had...

De heer Nagtegaal: Ik weet het. Volgens mij is dit niet gedeputeerde Van Essen, maar de heer Van Muilekom die hierover gaat. Maar goed, een detail. Kijk, ik denk dat ik...

De voorzitter: Ho even, u heeft drie keer de kans gehad om heen en weer te gaan. Deze interrupties is klaar, dat snapt u zelf ook.

De heer Nagtegaal: Dat was met de heer Adriani.

De voorzitter: Ik dacht u maakt even dit punt van orde, daarna is het Schluss. We gaan naar de heer Adriani.

De heer Adriani: Tot slot voorzitter, toch ook een reactie op het punt van de orde, slash interruptie van mevrouw Van den Broek. Over het verwijzen naar partijgenoten van haar. Volgens mij is dat één van de vreugdes die je hebt als je bij een landelijke partij hoort, dat je af en toe geconfronteerd wordt met de uitspraken die kopstukken van je partij doen. Dat overkomt u, dat overkomt mij, dat overkomt de heer Gilissen. De heer Gilissen nooit. Dus dat hoort ook een beetje bij de manier waarop we de dingen doen.

De voorzitter: Dank u wel. Was u aan het eind van uw bijdrage? Dan gaan we door. Ik zie mevrouw Butterman. Ga uw gang.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. In dit geval sluit ik me volledig aan bij de woorden van heer Adriani.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Matser ga uw gang.

Mevrouw Matser: Ik sluit me ook volledig aan bij de woorden van de heer Adriani, maar toch wil ik nog een extra opmerking daaraan toevoegen. Namelijk dat dit gaat over een zoekgebied buiten onze provincie. Laten we ons nu alsjeblieft in de eerste plaats druk maken over dingen die gebeuren in onze provincie. Toch erop vertrouwen dat dit in andere provincies ook aan de kaak gesteld kan worden door bijvoorbeeld de BBB daar. Daar wilde ik het bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan de afronding gekomen van de eerste termijn. U had een interruptie? Excuus. Mag ook in de tweede termijn eventueel. Ga uw gang.

Mevrouw Van den Broek: Even een korte reactie. Het gaat om de bescherming van het Geingebied wat in ons gebied ligt, daar heeft dan de andere kant in feite niks mee te maken. Dus daarom moeten wij vragen, wij beschermen ons gebied. Zorg dat je die dingen doet die je moet doen en vervolg.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we nu wel echt aan een afronding gekomen van de eerste termijn. Dan gaan we naar de heer Van Muilekom. Ga uw gang.

De heer Van Muilekom: Dank u wel voorzitter. Ik ben gedeputeerde voor erfgoed, niet van energietransitie, maar dat maakt mij niet uit. Het zijn twee belangen die er spelen in een gebied. Ik begrijp ook dat als je, waar dan ook, even los van het Geingebied. Als er ergens windmolens komen, ik merk dat er zorgen zijn van mensen die daar in de buurt wonen. Dus wat dat betreft is dat eigenlijk zo dat dat gewoon is. Ik ben ontzettend blij, dat wij als vier provincies, die verantwoordelijk zijn voor het werelderfgoed van Hollandse Waterlinies. Dat wij goede afspraken hebben over het beleid wat we hebben. Dat we hebben geüniformeerd, we hebben allemaal hetzelfde beleid. We hebben allemaal met elkaar afgesproken, als er ontwikkelingen zijn, dan delen we dat met elkaar. We hebben ook af gesproken, daar waar een initiatief ligt, neemt die provincie het voortouw. Dus u deed net voorkomen alsof ik nog helemaal niet met mijn collega Jelle Beemsterboer heb gesproken van Noord-Holland over dit initiatief. Dat heb ik al meerdere malen gedaan. Hij is er zich ontzettend goed van bewust dat een ontwikkeling die vlakbij de grens is van de provinciegrens, dat er ook gekeken wordt natuurlijk over die provinciegrens heen. Het is een zoekgebied. Men weet maar al te goed dat als je zo'n initiatief doet, dat je moet gaan onderzoeken wat de consequenties zijn voor natuur. Wat de consequenties zijn voor beschermde diersoorten. Op het moment dat het concreet wordt dat ze met een locatie komen, zal de initiatiefnemer met een HIA moeten komen. Dat wordt allemaal gevraagd door die provincie Noord-Holland. Dus wat ik niet doe, zeg ik ook maar even heel scherp. Ik heb wél contact met mijn collega, dat heb ik al vaker gehad. Maar ik ga geen contact opnemen met de gemeente Amsterdam. Dat is echt aan het bevoegd gezag in

deze en dat is de provincie Noord-Holland. Als ik dan kijk naar... Even het laatste punt. Wat ik wél doe, is op het moment dat ik denk dat er iets gebeurt wat impact heeft voor iets. Dat ik een plicht heb om u daarover actief te informeren. Maar als ik de motie lees, dan wordt het net alsof ik een onderzoek moet gaan doen. Dat ik moet zorgen dat er een HIA komt. Dat is iets wat de provincie Noord-Holland zorgt, dat met de initiatiefnemer en met de gemeente Amsterdam, die stemt dat af. Dus daarom de motie zoals die ook zo ligt, moet ik die gewoon ontraden. Ik bedoel, volgens mij hebben we echt hele goede afspraken gemaakt tussen de vier provincies hoe we hier mee omgaan. Op een hele goede en zorgvuldige wijze.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee ook de reactie van het college gehad. Ik zie een... Want we gaan nu naar de tweede termijn. U heeft een interruptie. De heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Dank voorzitter. Twee vragen in één. Ik begrijp dus dat de gemeente Amsterdam hierin het bevoegd gezag is en die ook uiteindelijk die HIA moet gaan uitvoeren. We hebben natuurlijk twee weken geleden een hele leuke werkreis gehad naar Brussel en daar heb ik heel veel geleerd over lobbyen, lobbyen, lobbyen. Is dit eigenlijk ook niet wat wij vragen met deze motie? Een gevalletje lobby? Ik snap dat het misschien een beetje onorthodox is, maar kunnen we dit niet scharen onder een lobby? Dat is een beetje mijn vraag hierop.

De voorzitter: De heer Van Muilekom.

De heer Van Muilekom: Ambtelijk is er gewoon wekelijks contact tussen de vier provincies. Ik ontmoet mijn collega, dat is niet elk week, maar wel één keer per maand. Op het moment als wij denken dat er iets nagelaten wordt, of dat er iets niet goed onderzocht wordt. Of dat iets, weet ik wat er aan de hand kan zijn. Dan wordt dat geagendeerd, dan wordt er actie ondernomen. Doordat we bestuurlijk, wat ik al zei, contact hebben gehad en afstemming hebben gehad ook juist over deze ontwikkeling. Omdat het ook zo speelt en het een aantal keren aangekaart is. Kaart ik het ook aan bij mijn collega, zodat die weet dat hij de juiste dingen moet doen die we met elkaar hebben afgesproken. Dus wat dat betreft is de lobby... Gewoon de goede, bestuurlijke afstemming en ambtelijke afstemming. Dat gebeurt gewoon. Dus ik zou niet weten wat ik nog meer zou moeten doen.

De voorzitter: De heer Nagtegaal, een vervolg.

De heer Nagtegaal: Dank u wel voorzitter. Ik wil alleen zeggen dat ik dit de vorige keer gemist heb en nu wel gehoord heb in mijn ogen. Dit is eigenlijk wat ik wilde horen. Dus waarvoor dank.

De voorzitter: Wat fijn. Mevrouw Van den Broek? Ik hoorde al instemmend geluid.

Mevrouw Van den Broek: Het gras wordt voor mijn voeten weggemaaid in deze. Want dit is precies wat we de vorige keer niet gehoord hebben. Als ik precies deze woorden gehoord had, dan had ik het los kunnen laten. Maar dank u wel.

De voorzitter: Betekent dit dat de motie wordt ingetrokken?

Mevrouw Van den Broek: Voor de zekerheid neem ik het nog wel even terug mee in de fractie.

De voorzitter: Dat is goed.

Mevrouw Van den Broek: Maar ik sluis het antwoord door.

De voorzitter: We zijn toe aan een tweede termijn. Ik inventariseer even wie daar nog behoefte aan heeft. Nee, jij moet oppassen. Dan sluiten we dit agendapunt voor nu af. Dan horen we in de nabije toekomst wat het vervolg gaat zijn van deze motie.

8. SV Voorstel tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening Provincie Utrecht 2022 (AsvpU 2022) en voortgang subsidies & SB beleidsregels exploitatiesubsidies

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 8. Het Statenvoorstel tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening Provincie Utrecht 2022? Sorry. En de voortgang subsidies en de Statenbrief beleidsregels exploitatiesubsidie. In de praktijk is gebleken dat er een aantal wijzigingen van de algemene subsidieverordening nodig zijn om het daarin belegde proces te optimaliseren. Daarom wordt u gevraagd om het besluit tot wijzigen van de algemene subsidieverordening vast te stellen. We hebben daaraan gekoppeld bij dit agendapunt de Statenbrief. Die als agendering verzoek op de agenda is gezet door Forum voor Democratie, 50PLUS, UtrechtNu!, PVV en de BBB. Daar zijn we in de commissie BEC van 18 september toen niet meer aan toegekomen. Maar dat gaan we dan nu in één keer behandelen. Normaal gesproken is het gebruikelijk om bij een Statenvoorstel de werkwijze te handhaven van de loting. Maar omdat er een aantal agenderende partijen zijn geweest voor het verzoek wat hieraan gekoppeld is, wil ik met uw instemming een afwijkende werkwijze hanteren en die van een agendering hanteren. Dus eerst de agenderende partijen het woord geven en dan de rest van de commissie. Ik zie geen gestegen gesputter, dus dan gaan we dat zo doen. Wel gewoon in twee termijnen. Dus in de eerste termijn politieke vragen aan het college en in het tweede termijn onderling debat. Dan gaan we beginnen met de eerste termijn. Dan begin ik bij Forum voor Democratie. Mevrouw Van der Kolk.

Mevrouw Van der Kolk: Dank u wel voorzitter. Inderdaad, wij hadden die Statenbrief eigenlijk al opgewaardeerd zodat we nog wat input mee konden geven voor het Statenvoorstel. Maar dat doen we dus nu mooi in een keer. We hebben de vorige keer ook al een aantal vragen gesteld over het voorstel van wijzigingen. Dan met name om het verplichten, het anticiperen op de verplichting voor duurzaamheid en circulariteit voor de subsidieaanvragers. In antwoord op die vragen, voorbeelden daarvan, die gaan eigenlijk alleen maar over circulariteit. Dus bijvoorbeeld het aankopen van circulaire materialen. Maar het gaat niet over voorbeelden van duurzaamheid en dat zie je wel vaker in beleid. Dat circulariteit en duurzaamheid één op één gelijk worden gesteld, of in ieder geval in elkaars... Dat als je circulariteit hebt, dat je dan ook gelijk duurzaamheid te pakken hebt. Maar eisen betreffende duurzaamheid en circulariteit, die gaan vermoedelijk extra druk leggen op met name kleine initiatieven. Ervoor zorgen, mogelijk, dat zij dus niet langer subsidie kunnen ontvangen en ook niet door kunnen gaan met de activiteiten. De vraag is ook hoe noodzakelijk het is om die eisen voor duurzaamheid en circulariteit op te leggen voor deze aanvragen? Omdat er ook is aangegeven dat er een QuickScan is gedaan, waar alleen maar de uitkomst van is dat circulariteit een rol had kunnen spelen. Daarvoor gaan we dan de subsidieregeling helemaal aanpassen en we fietsen ook nog even het woord duurzaamheid erin. Onze vraag daarin is specifiek. We hebben ook gekeken naar de Zomernota. Daar is ook gezegd onze eigen bedrijfsvoering moet ook verduurzaamd worden. Daar moet gewoon extra geld naartoe. Vervolgens gaan we het ook voorschrijven aan anderen, dat zij ook toch aan duurzaamheidseisen moeten voldoen. Dus voordat ze geld krijgen, moeten ze geld uitgeven. Althans, zo lezen wij de wijziging. Dus ik ben heel benieuwd hoe de gedeputeerde dat ziet. Daarnaast gaan wij dus een amendement ook voorstellen voor het Statenvoorstel, om deze tekst te wijzigen. We broeden nog een beetje op hoe we dat amendement in gaan steken, maar daar zullen we eenieder dan tijdig op voorbereiden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. 50PLUS die is afwezig, dus ik ga naar UtrechtNu!. De heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Dank voorzitter en dank ook aan GS voor het toesturen van dit aangepaste stuk. Dat we weer mooi kunnen gaan vaststellen. Ik denk ook dat er heel veel goede dingen in staan. Je kan bijvoorbeeld lezen die derde drempelbedrag, van 1000 naar 10.000. Ik denk ook wel dat dat een goed idee is. Mijn fractie heeft ook enige kanttekeningen te plaatsen bij dat stukje over duurzaamheid. Ik denk dat duurzaamheid heel belangrijk is.

De voorzitter: Maak uw zin af. De heer Vermaat heeft een interruptie. Ga uw gang.

De heer Vermaat: Het duurt nog even voordat ik het woord mag voeren, dus ik wil toch al even een punt die ik straks ga noemen. U zegt van 1000 naar 10.000. Dat vindt u een goed idee. Kunt u dat iets meer duiden? Want wij zijn er een beetje van geschrokken.

De voorzitter: De heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Kijk, mijn fractie is kritisch ten aanzien van de status van ons huidige provinciaal bestuur, de grootte van deze overheid. Ik denk dat je door zo'n regel in te stellen, je meer capaciteit nodig hebt. Wat dus voor ons duidt op dat we ook een kleinere overheid kunnen krijgen. Dus ook minder administratieve rompslomp en ook misschien in die zin meer kwalitatieve subsidies.

De voorzitter: De heer Vermaat.

De heer Vermaat: Dank voor de beantwoording. Maar is UtrechtNu! het dan niet met ons eens dat hiermee kleinere initiatieven dan buiten de boot gaan vallen? Dat je dus uiteindelijk alleen nog grotere projecten over houdt. Terwijl je juist ook die kleinschalige, die juist dichtbij de mensen veel impact heeft. Daardoor mogelijk dat die buiten de boot vallen.

De voorzitter: De heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Die vallen dan buiten de boot. Dat is een kanttekening die te geven is aan een dergelijk beslispunt. Mijn fractie ziet dat anders, denk ik. Als de heer Vermaat mij wellicht kan overtuigen met voorbeelden van hele leuke initiatieven die vijfhonderd euro subsidie krijgen. Dan kunt u mij wellicht overtuigen. Ik ben een pragmatisch mens.

De voorzitter: De heer Koren ook een interruptie.

De heer Koren: Een interruptie op de interruptie. Er staat in dat maatwerk mogelijk blijft, dus volgens mij valt er vooralsnog niemand buiten de boot.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Nagtegaal voor het vervolg van zijn betoog.

De heer Nagtegaal: Dat klopt. Dat is inderdaad de laatste zin van dat punt. Maar goed, die duurzaamheid. Ik wil wel nog even iets zeggen over het Statenvoorstel zelf. Ik weet niet of het bij dit soort Statenvoorstellen juridisch onmogelijk is, maar ik vind het zelf fijn als er echt een duidelijke... Eén beslispunt en dan daaronder A, B, C, D. Maar goed, dat is heel tegen technisch in die zin. Kijk duurzaamheid is hartstikke belangrijk. Ik denk dat het goed is om als samenleving te gaan verduurzamen, te gaan vermoderniseren. Dat we toewerken naar een samenleving waar we wellicht wat zuiniger omgaan met alles om ons heen. Ik denk dat het kunnen opleggen van die verplichtingen over die duurzaamheid best wel heftig kan zijn voor sommige initiatieven. Ik heb daarover een aantal ideeën die ik op de plank heb liggen. Ik heb ook een aantal ideeën gehoord onderhands

van de BBB. Die zal daar waarschijnlijk ook zo over beginnen. Ik heb eigenlijk al een concept amendement ook. Waarmee ik eigenlijk wil dat initiatieven die echt met duurzaamheid te maken hebben, die daar echt die impact op hebben, dat die alleen onder zo'n verplichting kunnen vallen en andere initiatieven niet. Een ander idee wat ik heb is om het hele criterium van die duurzaamheid helemaal af te zwakken dat het eigenlijk niet verplicht is. Dus dat is een beetje onze inbreng hierop. Dat zal ook de inbreng zijn in de Staten qua voorstellen die we hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de PVV, de heer Van der Star.

De heer Van der Star: Bedankt voorzitter. Er is al heel wat gezegd. Wat ons betreft we sluiten ons aan bij de inbreng van FVD en UtrechtNu!. Een verdere inbreng zou een herhaling zijn met wat er al gezegd is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de BBB, mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Dank u wel. Ik had wel een bijdrage voorbereid nu op het hele punt zeg maar. Dus dat wil ik dan ook maar zo op die manier doen. Voorzitter, collega's, vandaag wil ik namens BBB met betrekking tot dit onderwerp twee belangrijke punten naar voren brengen. We staan hier voor de verantwoordelijkheid om zorgvuldig om te gaan met publiek geld, terwijl we daarnaast belangrijke maatschappelijke doelen willen ondersteunen. Allereerst verplichtingen voor duurzaamheid en circulariteit. Wij zijn voor duurzaamheid, maar de timing en uitvoerbaarheid van de voorgestelde verplichtingen roepen bij ons grote zorgen op. Ook naar aanleiding van de beantwoording van de vragen. Deze verplichtingen kunnen kleinere subsidieaanvragers zoals bijvoorbeeld agrarische organisaties, lokale culturele verenigingen en kleine ondernemers in de recreatiesector, onevenredig zwaar treffen. Vooral de stapeling van regels kan leiden tot uitsluiting van deze groepen. Juist zij die vaak een essentiële bijdrage leveren aan het beheer van onze natuur en de leefbaarheid van het platteland. Er is op dit moment geen gedegen impactanalyse beschikbaar, om de gevolgen van deze verplichtingen voor deze groepen te kunnen beoordelen. De voorbarigheid van deze maatregel zou kunnen leiden tot ongewenste uitsluiting en extra administratieve lasten. Wij vragen daarom om uitstel van de invoering van deze verplichtingen, totdat er een duidelijke, onafhankelijke en uitvoerbare analyse is gemaakt. Twee, transparantie en verantwoording van TBO's. BBB staat voor een zorgvuldig en effectief beheer van publieke middelen. Dit geldt des te meer voor de aanzienlijke subsidies die terreinbeherende organisaties ontvangen. Wij vinden het essentieel dat deze organisaties beter inzicht geven in hoe hun activiteiten bijdragen aan biodiversiteit en natuurbehoud. Met de huidige rapportage is dat onvoldoende zichtbaar. Daarom pleiten wij voor het opnemen van verplichte key performance indicators, KPI's. Die specifiek gericht zijn op de bijdrage aan biodiversiteit en natuurbeheer. Dit biedt ons niet alleen de mogelijkheid om te zien of deze subsidies effectief worden ingezet, maar zorgt ook voor meer transparantie en vertrouwen in het gebruik van publiek geld. De huidige verantwoordingseisen schieten hierin tekort. Conclusie. Laten we stappen zetten, maar op een verstandige manier. Uitstel van de maatregelen omtrent duurzaamheidseisen geeft ons de kans om ze goed uit te werken zonder kleine organisaties buitenspel te zetten. Met betere verantwoordingseisen voor TBO's, kunnen we echt zien of ons geld bijdraagt aan onze provinciale natuurdoelen. Kortom, geen overhaast opgelegde verplichtingen, maar wel duidelijke en meetbare resultaten. Na dit betoog zal dat volgens u wellicht niet vreemd in de oren klinken. BBB is van plan om tijdens de Statenvergadering twee amendementen en moties in te dienen bij dit onderwerp. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even de commissie rond voor verdere behoefte. Ik ga gewoon even iedereen af. Ik begin dit keer aan de linkerkant. De heer El Hamdaoui. Ga uw gang.

De heer El Hamdaoui: Dank u wel. Over het algemeen zijn wel positief over de voorgestelde wijzigingen, maar we zouden graag nog de beantwoording van de gedeputeerde willen horen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren, mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Ook wij hebben het met interesse gelezen en we vinden dat duurzaamheid nu op dit moment eigenlijk iets te algemeen wordt uitgevraagd. Waarom juist ook niet specifieker? Bijvoorbeeld natuurinclusief, of juist diervriendelijk als dat van toepassing is. We denken dan ook, om op de zorg van een aantal andere partijen terug te komen. Dat het specifieker uitvragen van die eventuele duurzaamheid, of natuurinclusieve eisen, het juist ook makkelijker maakt voor kleine organisaties om die subsidie aan te vragen. Ook waarom fair practice en inclusie niet kan worden verplicht, is ons niet helemaal duidelijk. Dat zou eigenlijk vanzelfsprekend moeten zijn. Ook wij zijn geschrokken, net als de heer Vermaat van de SGP ook aangaf. Van het verhogen van de drempel van 1000 naar 10.000 euro. Vooral op het gebied van cultuur vrezen we dat kleine initiatieven daaraan ten onder zullen gaan. Dat is onze bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Volt, de heer Limmen. Ga uw gang.

De heer Limmen: Dank u wel voorzitter. Volt wilt het belang van duurzaamheid in de haarvaten van de samenleving gaat indalen. Dus wij zijn een sterk voorstander dat het duurzaamheids criterium gehandhaafd blijft. Volt is ook sterk voor de vereenvoudiging van procedures en daarom waardering en ondersteuning voor dit voorstel. Echter we hebben wel een aanmerking. Vanuit doelmatigheidsoverwegingen is nu een drempel van minimaal 10.000 euro opgenomen. Volt heeft moeite met deze drempel, omdat wij denken dat ook lagere subsidies voor kleinere projecten heel goed kunnen werken. Eigenlijk vinden wij het argument van doelmatigheid een zwaktebod.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Adriani. Ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Ik heb het een beetje lastig, want onze technische vragen zijn niet beantwoord. Dus ik ga ze hier toch noemen en dan kijk ik wel of de gedeputeerde daar iets mee kan. Maar voor een deel gaan die ook over dat drempelbedrag. Want de vraag die wij gesteld hadden is. Kunt u in beeld brengen, bijvoorbeeld over het jaar 2023, hoeveel en welke subsidies niet uitgekeerd zouden zijn als ze toen al dat drempelbedrag hadden gehad? Zodat we een beetje een beeld krijgen wat valt er dan van tafel af en hoe erg vinden we dat? Ik zou eigenlijk voor de Statenvergadering dat overzicht alsnog wel willen hebben. Tenzij de gedeputeerde er hier inzicht in kan geven. Omdat ik dan met die kennis, ook nog wel even wil nadenken over of we iets zouden moeten willen met dat drempelbedrag. De andere vraag die we gesteld hadden is. Het voorstel om meerjarige subsidieplafonds in te voeren. Wat is daar precies het voordeel van? Hoe verhoudt zich dat dan tot het budgetrecht van de Staten die over die meerdere jaren nog geen budgetten hebben vastgesteld? Dus daar zou ik dan ook nog wel wat reflectie op willen horen van de gedeputeerde. Tot slot, 38 procent binnen de tijd afhandelen dat is natuurlijk veel te laag. Dus als deze voorstellen er verder bij gaan helpen om te zorgen dat we dat subsidieproces goed op orde hebben, dan kunnen we dat alleen maar toejuichen.

De voorzitter: Dank u wel. In het vervolg als uw vragen niet beantwoord zijn, dan kunt u het misschien voor de vergadering aangeven. Dan kan de griffie daar nog even naar kijken en het wellicht voor u ophelderen.

De heer Adriani: Voorzitter, ik val natuurlijk door de mand dat ik het pas tijdens de vergadering ook heb gekeken wat is het antwoord.

De voorzitter: Dat is wel eerlijk. Dan ga ik door. Even kijken. De SP, geen behoefte aan het woord? Dan ga ik naar de ChristenUnie, mevrouw Kennedy-Doornbos.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Dank u wel voorzitter. Ik vind die vragen die ik net heb gehoord van de PvdA heel belangrijk, dus ik wil me aansluiten bij die bijdrage. Daarnaast als het gaat over de duurzaamheidseisen, dan hou ik gewoon vast aan wat het college antwoordt op de technische vragen. Welke duurzaamheidseisen worden gehanteerd en hoe deze worden geëvalueerd, bepalen wij per specifiek geval. In lijn met de wet kijken wij daarbij naar proportionaliteit, uitvoerbaarheid en de mate waarin de eisen passend zijn bij het beoogde doel van de subsidie. Dus dat vinden wij een goed antwoord.

De voorzitter: Dank u wel. Een interruptie, de heer Vermaat. Ga uw gang.

De heer Vermaat: Voorzitter, zou ik toch willen vragen of de fractie van de ChristenUnie kan uitleggen wat dat in jip-en-janneketaal betekent? Het antwoord wat net werd gegeven. Want ik als ik dat lees, dan heeft onze fractie... Waar zeggen we dan ja tegen?

De voorzitter: Mevrouw Kennedy-Doornbos.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Als ik het agenderingsverzoek lees, dan denk ik inderdaad dat het allemaal dwingend wordt opgelegd wordt. Waardoor een heleboel kleine organisaties niet langer kunnen voldoen aan de eisen en misschien ten onder gaan. Als ik dit lees, dan denk ik nee, er wordt echt gekeken waar kunnen wij duurzaamheidseisen stellen om te bevorderen dat mensen of organisaties duurzamer te werk gaan dan voorheen. Als dat zou kunnen leiden tot het intrekken van subsidies of kleine organisatie die dan ten onder zouden gaan, het hoeft niet. Maar als je het niet wijzigt, dan mag je dit soort eisen niet stellen. Dus daarom denk ik dat is goed dat je deze eisen kan stellen, als dat ook gaat leiden tot duurzamere organisaties.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Nagtegaal had ook nog een interruptie.

De heer Nagtegaal: Dank voorzitter. Ik zag dat antwoord inderdaad ook op die technische vragen, vraag drie was dat. Op zich was ik daar wel content mee. Ik heb ook een amendement daarover gemaakt, die ligt daar op die tafel als mensen willen kijken. Mijn vraag is alleen, waarom zou het college dit antwoord dan niet in het beslispunt zetten?

De voorzitter: Mevrouw Kennedy-Doornbos.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Daar kan ik geen antwoord op geven.

De voorzitter: De heer Nagtegaal?

De heer Nagtegaal: Dat is inderdaad een beetje flauwe vraag van mij. Maar kijk ik snap niet waarom ze dat dan niet er duidelijk inzetten. Want dat zou ook een beetje politieke sensitiviteit, dat je dan meer van de Staten meekrijgt. Als je al van de voorkant duidelijker bent. Dus het is een soort gemiste kans wat mij betreft. Dan denk ik dan maken we een amendement, dan zetten we het erin. Wellicht kunnen we nog de gedeputeerde vragen dat zelf nog te laten wijzigen.

De voorzitter: Die gaat er zo nog wat van vinden. Mevrouw Kennedy-Doornbos, was u aan het eind van uw termijn? Dan ga ik nu naar mevrouw De Widt van D66. Ga uw gang.

Mevrouw De Widt: Dank u wel voorzitter. We willen met duurzaamheid verder komen in deze wereld, dat hoor ik meer mensen hier zeggen. Het voorgestelde ziet D66 als een heel redelijke en niet overdreven invulling die we graag ondersteunen. De wijziging van de subsidieverordening is wat ons betreft akkoord en zou zelfs een hamerstuk kunnen zijn. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar het CDA, de heer Koren. Ga uw gang.

De heer Koren: Voorzitter, mooi dat we bij dit voorstel ook weer alle smaken van duurzaamheid voorbij hebben zien komen. Het moet niet, het moet wel, het moet strenger. Ik denk zoals het er nu in staat goed. Dat aan mijn linkerzijde, maar voor thuis rechts denk ik. Het blijft maatwerk. Dat zit zowel in die 1000 naar 10.000, als in die duurzaamheid. Volgens mij is dat het antwoord in jip-en-janneketaal. Dan kunnen wij per subsidieverordening kijken hoe het zit. Dus wat ons betreft is dit ook een hamerstuk.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Nagtegaal. Ga uw gang.

De heer Nagtegaal: Dan ook aan het CDA de vraag, aan de heer Koren. Waarom zou je als college dat dan niet gewoon in je beslispunt opnemen? Dus het is nu zo lui en zo staccato, zo scherp opgeschreven. Dan neem je toch ook deze kant, de rechterkant zoals u het zegt, niet mee? Dat is toch gewoon... Ik snap dat niet. Snapt u dat? Of snapt de heer Koren dat?

De heer Koren: Het zijn heel veel vragen in één.

De voorzitter: De heer Koren. Ga uw gang.

De heer Koren: Het zijn heel veel vragen in één. Ik zie niet in lui. Volgens mij staat erin wat we willen en is het dus maatwerk per subsidieregeling. Als je dat nu helemaal dicht timmert, denk ik dat je veel meer problemen krijgt dan dat je het nu zo in hoofdlijnen zet.

De voorzitter: De heer Nagtegaal een vervolg.

De heer Nagtegaal: Nee, het staat er niet. Er staat gewoon, bijlage 1 artikel 6.5. De subsidieontvanger houdt bij de wijze waarop of de middelen waarmee de gesubsidieerde activiteit wordt verricht, zoveel mogelijk rekening met het belang van duurzaamheid. Dat is gewoon een soort criterium. Is echt een artikel in de bijlage. Ook in het beslispunt staat ook het kunnen opleggen van verplichtingen over duurzaamheid. Om dit mogelijk maken is het vastleggen een wettelijk voorschrift nodig en dat wordt met het wijzigingsvoorstel geregeld. Waar staat daar iets over maatwerk dan? Ik kan het niet vinden.

De voorzitter: De heer Koren.

De heer Koren: Ik denk aan het college om te beantwoorden. Maar als je net het antwoord hebt gehoord van de ChristenUnie, dan is dat toch het antwoord? Dan is dat toch de uitleg bij wat erin staat?

De voorzitter: De heer Nagtegaal tot slot.

De heer Nagtegaal: Ik ben zeer bewust van hoeveel interrupties ik heb. Kijk voorzitter, is dit een soort armoe bij een coalitiepartij nu? Dat vraag ik me af. Maar het staat er gewoon niet. Dat het nu achteraf in de beantwoording op technische vragen zo wordt gesteld, mooi, maar zet het dan in je voorstel. Ik snap deze houding van het CDA niet. Maar goed, dat is ook geen vraag. We gaan verder.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Koren, u vervolgt.

De heer Koren: Ik was klaar, maar een reactie hierop. U snapt de houding niet. Soms zijn de dingen niet duidelijk, dan stel je een technische vraag. Komt die uiteindelijk erbij, dan is dat het toch? Dan kan je blijven terugverwijzen naar het voorstel alsof er geen vragen gesteld zijn, maar die zijn er wél. Dus heb je uitleg. Volgens mij is dat hoe het werkt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de VVD, behoefte aan het woord? De heer Gilissen. Ga uw gang.

De heer Gilissen: Dank u wel voorzitter. De VVD heeft gemengde gevoelens bij dit voorstel. We vinden het goed dat er op basis ook van een goede evaluatie gekeken is hoe subsidieregelingen duidelijker, transparanter, opener en ook veel meer gericht op de subsidieaanvragers en daarmee het doel van de subsidie kan worden gericht. Dus een groot deel van de wijzigingen kunnen we onverkort ook steunen. Denk dat goed is om misschien hier nog even aandacht te vragen inderdaad voor het onderliggende systeem dat de provincie hier gebruikt. Goed dat daar stappen worden gezet en dat daarmee ook meer overzicht in ieder geval gaat komen. Dus dat volgen we ook met zeer veel interesse. Het is al gezegd, de mogelijkheid creëren om duurzaamheidseisen te stellen. We vinden dat nog eigenlijk onvoldoende, dragend gemotiveerd om die term maar eens te gebruiken. We snappen heel goed... We weerleggen ook niet dat het belangrijk is dat we als provincie het goede voorbeeld geven, maar we worstelen daar als factie wel mee. Omdat we ook zien dat de manier waarop het nu opgeschreven is en dan biedt eigenlijk mevrouw Kennedy-Doornbos haalde hem ook al aan. De beantwoording van de technische vragen niet het comfort dat we wel zoeken. Mijn vraag ook aan de gedeputeerde zou zijn. Het zou ons helpen, ook richting een finaal oordeel over dit voorstel en ook dit onderdeel. Dus daarmee ook een weging van de aangekondigde amendementen. Als we meer inzicht zouden krijgen in hoe dat nu concreet uitpakt. Want ik vind de vragen die beantwoord zijn in de technische ronde, dat nog onvoldoende weergegeven. Ons vermoeden is dat iemand de prijs gaat betalen voor het feit dat er eisen worden gesteld. Dat maakt de relatie met de subsidieverstrekking ook lastig. Niet voor niets is er inderdaad jurisprudentie, maar ook wetgeving die dit dan wél mogelijk maakt. Maar op andere punten, als er schuring is met doelbinding, dat niet is. Dus wij zijn nog niet overtuigd eigenlijk van dit deel van het Statenvoorstel. We zijn ook benieuwd of de gedeputeerde in zijn eerste termijn de reserves die we hebben als fractie, ook zou kunnen wegnemen. Over die 1000 en 10.000 is ook al wat gezegd. Voor ons was de reden dat daar maatwerk mogelijk is wél voldoende, maar ook op het punt van de duurzaamheidseisen aarzelen wij dus nog. Tot zover mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de SGP, de heer Vermaat.

De heer Vermaat: Voorzitter, in grote delen kan ik me aansluiten bij de bijdrage van de VVD. Ook wij hadden gemende gevoelens als het over dit stukje gaat. Zeker het eerste punt, dat was verheugend. Het wordt eenvoudiger, het gaat sneller, er hoeven minder stukken aangeleverd worden als ze niet noodzakelijk zijn. Ik denk minder regeldruk, minder... Dat klonk allemaal goed. Want het was inderdaad dat maar vijftien procent van de aanvragen binnen de wettelijke termijn van dertien weken werden afgehandeld. Dat was natuurlijk om je voor te schamen als provincie zijnde. We zijn dan blij met de verbetering in begin 2024 naar 38 procent. We willen naar negentig procent. Toen ik dat las was wel een vraagje, wanneer hopen we dat dan te gaan halen? Dan het onderwerp duurzaamheid, dan sluit ik me gewoon aan bij de opmerkingen die al ook door de VVD zijn genoemd. Ook ben ik benieuwd naar de beantwoording van het college. Dan het punt van 1000 naar 10.000. Wij hebben het zo gelezen. We hebben een achterstand, het kost ons heel veel tijd, dus we willen gewoon minder aanvragen. Punt. Hoe gaan we dat doen? Dat gaan we doen door de drempelwaarde te verhogen. Dan heb je het gevolg dat minder mensen dat gaan doen. Want als ze zien dat er staat minimaal 10.000, dan zullen

er heel veel mensen zijn met 5.000 of 6.000 die denken we voldoen er niet aan. Dat er hier dan staat, er is maatwerk mogelijk. Dat is eigenlijk een beetje wat ons betreft mosterd na de maaltijd. Dus we zijn heel erg benieuwd naar de beantwoording van de vragen van de Partij van de Arbeid. Maar eigenlijk wil ik nu al zeggen dat de SGP en ik dan met meerdere partijen met een amendement wil komen om hier dan toch een wijziging op te doen. Want de subsidie is dus voor onze inwoners. De BBB noemde wat landelijke organisatie, de andere kant hoorde ik culturele instellingen. Waarvoor hebben we subsidies? Om mensen te helpen, organisatie bij het organiseren van iets. Dit verbaast ons gewoon. Gezien de reacties denk ik dat we een goede kans maken voor de Staten. Ik dank u.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Een verduidelijkende vraag, een verduidelijkende interruptie naar de SGP. Is de heer Vermaat van plan om dat hele stuk weg te halen? Of zal er ook een middenweg kunnen zijn? Dat we bijvoorbeeld zeggen het gaat naar 5.000, of naar 7,5? Of noem maar iets. Wat zijn de gedachten van de SGP daarbij?

De voorzitter: Ik had ook nog een interruptie van de heer Adriani gezien.

De heer Adriani: Voorzitter, ik doe het even bij wijze van interruptie. Maar ik heb na mijn termijn van zowel de gedeputeerde als van de griffie alsnog de beantwoording gekregen. Dus ook dat overzicht van welke subsidies gaan er dan niet door? Ze bleken er wel te zijn, ik kon ze alleen niet vinden. Als ik mag voorzitter, om naar aanleiding daarvan mijn vraag iets aan te scherpen richting het college.

De voorzitter: Vindt u het dan goed dat ik dan eerst even naar de beantwoording op de interruptie op de heer Vermaat ga? Dat ik dan even bij u terugkom? Helemaal goed. Dan ga ik nog even naar de heer Vermaat die de interruptie van de heer Nagtegaal kan beantwoorden.

De heer Vermaat: Voorzitter, u begrijpt natuurlijk dat wij natuurlijk nu ook nu heel erg benieuwd zijn naar de beantwoording van die vraag. Maar toch, ik zal antwoord geven. Dat zal dan ook in overleg met de andere fracties moeten die aangegeven hebben hier moeite mee te hebben. Maar gezien de motivatie die ik net heb uitgesproken, dan is elk bedrag wat je daartussen kiest ook wel weer wat op af te dingen. Dus mogelijk met de cijfers op de beantwoording van de technische vraag van PvdA, zou dat mogelijk zijn. Maar in eerste instantie het was 1000 euro, wat ons betreft houden we het daarop. Maar dat politieke debat is ook om elkaar te vinden en te zoeken. Dus wie weet.

De voorzitter: Ik begrijp ook zojuist van de griffie dat de beantwoording inmiddels ook in het SIS staat op de plek waar je het mag verwachten. Dus de mijnheer Adriani, dan krijgt u nog even de gelegenheid om uw vraag iets aan te scherpen.

De heer Adriani: Dank voorzitter. In de appgroep heb ik hem zonet ook even gezet. Want dit geeft een helder antwoord. 59 subsidies zouden niet verstrekt zijn, dat is 12,5 procent van het totaal aantal beschikkingen. Maar wel precies op de thema's die ook door een aantal mensen al genoemd werden. Energietransitie, Agenda Vitaal Platteland, toerisme en recreatie. Precies die dingen waar ook eigenlijk wel een beetje de leuke en de goede dingen voor mensen zitten. Dus 59 beschikkingen, kunt u dat nu niet gewoon blijven maken? Zou ik willen vragen aan de gedeputeerde. Dan kan de vraag over de meerjarige subsidieplafonds vervallen. Want die is heel duidelijk beantwoord en daar kan ik mee uit de voeten. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we bij deze aan het afronden gekomen van de eerste termijn van de commissie. Dan gaan we naar het college. De heer Bakker. Ga uw gang.

De heer Bakker: Dank u wel voorzitter en dank voor alle vragen en opmerkingen. Ik pik er even een paar punten uit en u heeft nog een paar specifieke vragen gesteld. Maar misschien toch eerst even benoemen. 43 procent van onze begroting gaat naar subsidies. Het is een instrument waar wij veel impact mee maken. Omdat we wat willen bereiken en dat een goed instrument daarbij is. Omdat dat een manier is om onze maatschappelijke doelen verder te brengen. Dus daarom is het denk ik goed dat we iedere keer heel kritisch kijken naar hoe loopt dat proces? Wat bereiken we ermee? Hoe kunnen we daar nog meer met impact mee maken dan we al doen? Daarom ben ik ook blij dat de enquête die bij de stukken zit, laat zien dat wij daar... Er zijn genoeg verbeteringen en die hebben we ook open met u gedeeld. Maar dat we daar best op de goede weg zitten. Eén element vind ik dat we nog niet zo goed op scoren, maar wel het been flink aan het bijtrekken zijn. Dat is namelijk de optimalisatie van dat proces. Het gaat nog niet altijd even snel genoeg en u bevrage mij en het college daar ook geregeld naar. Bij bijvoorbeeld de jaarstukken, er blijft weer wat over. Soms ligt dat aan ons. Daar zijn we hard mee bezig, daar wordt hard aan gewerkt. Soms ligt dat ook aan de ander, om het zo maar even te formuleren. Daar is niet altijd opzet in het spel, maar soms lukt het gewoon niet om voor het einde van een jaarschijf een subsidie aan te vragen. Terwijl dat wel het idee was dat we dat gingen doen. We hebben heel kritisch gekeken wat kunnen wij aan de achterkant in het systeem doen? In de nieuwe ICT-systemen. We blijven daarmee bezig met hoe kunnen we dat nu nog verder optimaliseren? Wat is daar nog verder op nodig? Maar één van die onderdelen daarvan is ook, eigenlijk zorgen dat we de werklast en de werkdruk minder groot maken. We hebben heel veel subsidieregelingen, dat is echt de afgelopen jaren ontzettend gegroeid. Daarin dat een beetje condensereren en zorgen dat daar wat meer overzicht in ontstaat, gaat ons helpen in het wegwerken van die achterstanden. Zorgen dat de subsidies ook binnen de wettelijke termijn zoveel als mogelijk worden beschikt. Eén van die maatregelen die daarbij is, is dat verhogen van dat bedrag van die 1000 naar die 10.000 euro. Dat drempelbedrag. Het werd al door een aantal partijen genoemd. Het is en blijft mogelijk, maar het vraagt dan wel een expliciet GS-besluit, om onder die 10.000 euro nog subsidies te verstrekken. Dus ik zou zeggen, volgens mij is het probleem wat u ziet. Namelijk dat op een aantal specifieke momenten, dat je zegt maar hier vinden wij het waard om onder die 10.000 te gaan zitten. Dat kan. Dan moet GS daar een besluit toe nemen. Dat blijft mogelijk, dus dat blijft ook vanaf volgend jaar mogelijk. Waar we echter naartoe willen, is dat wij ongeveer wel die 10.000...

De voorzitter: Ik zie een interruptie. Ik weet niet of het... De heer Adriani.

De heer Adriani: Dank. Even om dit antwoord goed te begrijpen. Is dat dan een besluit bij het openstellingsbesluit? Voor deze regeling geldt een lager drempelbedrag? Of is dat een besluit op een individuele subsidieaanvraag en gaat het college iedere week subsidieaanvragen van 2.500 euro goedkeuren?

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Het gaat dan om de subsidieregelingen waar we het over hebben. Dat geldt natuurlijk voor meer onderwerpen waar we het vandaag over hebben gehad. Het echte werk en de echt de keuzes die daarin gemaakt worden, zit eigenlijk heel vaak in die subsidieregeling. Dit is het kader waarmee we één en ander mogelijk maken, of in ieder geval daar de kaders toe stellen en de randvoorwaarden te formuleren. Dus die 10.000 euro is een grens, is een drempelgrens. Maar gaat ons wel helpen, gaat intern helpen, maar gaat ook naar de buitenwereld helpen. Om wel te weten, dit is wel ongeveer het bedrag waar we in ieder geval op koersen. We moeten daar beredeneerd van afwijken als we dat willen doen. Maakt ook dat we in het verleden situaties hebben gehad. Waar uiteindelijk zo'n beetje de overhead van hetgeen gedaan moest worden om de

subsidie uiteindelijk te beschikken, groter was dan het uiteindelijk gesubsidieerde bedrag. Ik denk, u vraagt ons telkens kom met voorbeelden en kom met voorstellen om te zorgen dat we dat subsidieproces efficiënter gaan doen. Dit is er één. Vandaar dat die keuze van 1000 naar 10.000 is gemaakt.

De voorzitter: De heer Limmen ook een nog een interruptie.

De heer Limmen: Dank voorzitter. Ik vraag mij af als we kunnen afwijken, weten de mensen die subsidieverzoek indienen dat er afgeweken kan worden? Weten zij dan ook onder welke voorwaarden die afwijking wordt toegepast? Een tweede punt wat ik heb is eigenlijk dat ik... Als er bezig is met efficiencyonderzoek en doelmatigheid en enzovoort. Gaat op een gegeven moment... Kan er dan ook geen periode ingeschat worden dat je wél veel meer subsidieverzoeken kan aannemen?

De voorzitter: Mijnheer Bakker, u kunt daarna ook door met uw betoog.

De heer Bakker: In antwoord op de heer Limmen. Dat eerst dat is volgens mij... Ik trachtte net het antwoord te geven bij de PvdA. Het gaat dus niet om de individuele subsidieaanvragen, maar het gaat om de subsidieregeling waarbij we dit soort dingen van tevoren duidelijk maken. Dus dan moet van tevoren ook duidelijk zijn, wat zijn de kaders van de subsidie die je kan aanvragen? Dus dat is denk ik het antwoord. Daar moeten we helder over communiceren vanzelfsprekend. Maar het is niet zo dat een aanvrager daar dan specifiek naar moet gaan vragen. Nee, dat moet gewoon duidelijk zijn bij het openstellen van de bepaalde subsidie. Dat is één. Twee. U vroeg kunt u periodes wel meer? We kijken natuurlijk steeds meer, daar zijn we ook wel mee bezig, met een soort subsidiekalender. Want dat helpt namelijk dat we niet het hele jaar open hebben staan. Maar dat we gericht met elkaar kijken, wat zijn de periodes? Hoe kunnen we dat zo op elkaar afstemmen dat we de subsidies op in een bepaald time window ontvangen? Dat ook sneller door het hele systeem kunnen loodsen. Dus dat is het deel van uw tweede vraag. Wordt aan gewerkt.

De voorzitter: De heer Vermaat heeft ook nog een vervolgininterruptie.

De heer Vermaat: Ik heb nog wel wat punten voorzitter. Die gaan misschien ook de andere punten nog beantwoorden.

De voorzitter: Er is nog inderdaad een stukje beantwoording waar we nog niet aan toegekomen zijn. Gaat het over het punt wat zojuist nu op dit moment besproken wordt? Dan ga uw gang.

De heer Vermaat: Voorzitter, dank u wel. Toch probeer ik nog een beetje achter te komen. De insteek is het versnellen van de subsidieafhandeling, duidelijkheid te geven. Dan noemt u bijvoorbeeld net zelf het voorbeeld van kortere periode, het openzetten van de subsidieaanvraag. Dat kan inderdaad helpen qua werkdruk, efficiëntie. Maar vanwaar dan deze stap om die 59 subsidies dan ten opzichte van 2023 van de 472 die er in totaal zijn geweest. Als ik het percentage even opbreek, dan ga je zeggen voor die kleinere groep, wat vaak de meeste impact... Zoals dichtbij de mensen ervaren wordt. Die dan toch eigenlijk min of meer aangeeft jullie liever niet, want jullie kosten te veel geld. Omgerekend.

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Voorzitter, dat is natuurlijk niet de motivatie om ernaar te kijken. Als de capaciteit oneindig zou zijn aan onze subsidieverstrekende kant, dan zou ik zeggen doe dat vooral. Maar hoe kleiner het bedrag, hoe meer het natuurlijk omgerekend aan inzet en ook aan overhead et cetera kost om dat bedrag uiteindelijk

ook te verstrekken. Dat maakt natuurlijk veel uit. Op het moment dat wij ook een beetje kijken naar wat is nu voor de grootte en de omvang van subsidie van de provincie, een bedrag waar we zo ongeveer op zouden moeten koersen als drempelbedrag? Zijn wij op die 10.000 euro uitgekomen. Daarbij blijven we ongelooflijk veel mooie dingen doen, hebben we ook oog voor de kleinere initiatieven. Maar weten we ook een beetje met elkaar die stappen te zetten naar een zo effectief en efficiënt mogelijke inrichting. Maar nogmaals, zeg ik tegen de heer Vermaat, het blijft mogelijk. We gaan dat ook niet voor nu upfront voor deze regelingen, staat ook in de technische vragen. Ik heb u net nog even het berichtje doorgestuurd. Uitgelegd we gaan dat niet nu in dit jaar doen, het gaat om 2025. Daar waar het nodig is en daar waar wij het ook nodig achten als GS om daarvan af te wijken. Omdat juist die kleine initiatieven die u noemt, of waar die subsidie heel specifiek voor bedoeld is, u zegt daar is die 10.000 euro eigenlijk een te hoog bedrag voor. Daar kunnen en daar zullen wij dan ook, dat weet ik zeker dat de collega's dat ook hier gaan doen. Daarvan afwijken zodra we die subsidieregeling vaststellen. Daar hebben wij alle vertrouwen in voorzitter.

De voorzitter: Ik had nog één interruptie gezien bij de heer Koren. Ga uw gang.

De heer Koren: Allereerst voorzitter, is het natuurlijk even de vraag of overhead interessant is als je het hebt over maatschappelijk bedoelen die wij willen steunen. Dat zou dan niet eigenlijk uit moeten maken. Wat wou ik vragen. Als je die 10.000 euro verhoogd, u zegt bewust GS en geen PS,. Dus dan ga ik ervan uit dat wij dan misschien niet meer aan zet zijn. Maar laten we zeggen dat er van die 59 gevallen in een aantal subsidieregelingen, dat die terugvallen. Dat we van die subsidieregelingen, laten we zeggen drie stuks, zeggen weet je wel daar doen we niet 10.000 maar 1000. Waar je die 59 bijna allemaal weer te pakken hebt. Dan schiet het neem ik aan zijn doel voorbij. Even er vanuit gaande dat er ergens een amendement gaat komen en...

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Natuurlijk, daar heeft de heer Koren een terecht punt. Op het moment dat we alleen maar uitzonderingen gaan zoeken met elkaar, dan schiet het uiteindelijk weer zijn doel voorbij. Kijk het is ook van twee naar één. Nogmaals, u vraagt ons en ook in vorige debatten. We hebben het er ook bij de behandeling van de Zomernota over gehad. Trek dat been nu bij op die bedrijfsvoering. Point taken, zijn we druk mee bezig. Eén van de zaken die daar dan uitkomt is ook een voorstel zoals dit. Met het maatwerk, maar als we dat vervolgens overal maatwerk gaan leveren, dan schiet het inderdaad zijn doel voorbij. Dus ik kan het eigenlijk alleen maar met de heer Koren eens zijn. Voorzitter, ik stel voor dat ik doorga nog even met het andere denk ik wat majeure punt. Dat ging over wat regelen we nu hier in de wijziging van de subsidieverordening? Ik denk dat mevrouw Kennedy het ontzettend treffend verwoordde, dus dank aan haar daarvoor. Het is inderdaad zo dat we in de wijziging van deze subsidieverordening, daar waar het ook nodig is omdat dat vervolgens in de subsidieverordening ook echt vast te leggen. Dan gaat het inderdaad over duurzaamheid. Dan zeg ik tegen mevrouw Van der Kolk, dat is een breed begrip. Duurzaamheid dat is ook expres zo geformuleerd. U zei circulair, duurzaamheid. Het gaat over duurzaamheidscriteria in de breedste zin. We hebben gekeken hebben we nu van de doelen die ook in het coalitieakkoord zijn vastgelegd, die de provincie in brede zin heeft. Wat zijn die doelen? Die hebben we genoemd in het Statenvoorstel. Daarvan hebben we gezegd, duurzaamheid moet hier een plek krijgen. Het is niet zo dat we hiermee zeggen alle subsidiebeschikkingen, of alle subsidieregelingen van de provincie, moeten hiermee een verplicht duurzaamheidselement hebben. Of alle subsidieaanvragers moeten voldoen aan de hoogste A, B, C, D, E. Absoluut niet. De heer Nagtegaal prikkelde ons een beetje. Hebben we dat goed opgeschreven? Daarvan zeg ik ook, feedback nemen we altijd graag aan en over. Dus wellicht nog niet voldoende mate. Maar laat ik dan nu via deze weg beantwoorden. Dat wij

hiermee het mogelijk maken om in een subsidieregeling, passend bij de aard van die subsidieregeling, ook bepaalde criteria te stellen die bijdragen aan duurzaamheidsdoelen die de provincie heeft. Dat kan gaan in een subsidieverstrekking en dat zijn even voorbeelden. Waar het gaat over erfgoed bijvoorbeeld. Waarin we zeggen, werk zoveel mogelijk met circulair materiaal. Dat kan gaan over een festival waarin de beweging wordt gemaakt naar, zorg dat je niet plastic bekertjes allemaal op de grond hebt liggen, maar dat je een goed recyclesysteem daarmee hebt bijvoorbeeld. Of dat je watertappunten hebt of et cetera. Maar dat gaan we nu op dit moment niet met elkaar beslissen, hoeven we ook niet vast te leggen. Nee, dat is iets dat we mogelijk maken in deze verordening. Dus dit biedt het kader, dit biedt de randvoorwaarden daaromheen. Maar uiteindelijk komt dat in die subsidieregelingen komt dat terug.

De voorzitter: De heer Gilissen een interruptie. Ga uw gang.

De heer Gilissen: Voorzitter, ik snap die redentie heel goed. Tegelijkertijd, begint de gedeputeerde met één voorbeeld waarvan ik zelf al denk. Organisaties die met erfgoed bezig zijn, hebben het vaak al lastig genoeg. Als het gaat over duurzaamheidsmaatregelen rond energiebesparing et cetera. Dus iemand zal die last moeten gaan betalen. Dan vind ik hem dus onduidelijk worden. Voelt het voor mij dus ook niet comfortabel genoeg, omdat het college feitelijk... Want subsidieregels daar gaan wij niet over, daar gaat het college over. Om dat bootje dan nu maar in te laden en af te duwen. Dan zoek ik toch echt wel naar meer duidelijkheid, meer afkadering. Wanneer wel en wanneer niet? De voorbeelden die de gedeputeerde noemt overtuigen wat dat betreft niet. Laat ik dan vooral een vraag stellen. Is er al nagedacht, want deze wijziging komt ergens vandaan. Is er is er al een lijstje op de achterkant van een bierviltje met mogelijke regelingen die hiervoor in aanmerking kunnen komen? Zouden komen. Suggesties.

De voorzitter: Ik heb ook een interruptie van mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Eentje die soort van aansluit op die van de heer Gilissen, maar eigenlijk ook wel weer het iets verder trekt. Want ik probeer het goed te volgen wat de gedeputeerde zegt. Dat er wél duurzaamheidsaspecten in de verschillende subsidieregelingen, die onder of binnen dit kader vallen, gesteld kunnen worden. Maar niet per se. U voelt hem aankomen. Wat ons betreft, wat de Partij voor de Dieren betreft, wordt die dus wél meegenomen in welke vorm dan ook. Of dat de ene keer natuurinclusief is, de andere keer met recyclebare bekertjes of wat dan ook. Maar dat het juist eigenlijk wel bij al die subsidieregelingen, dat daar sprake van is. Dat is de vraag.

De voorzitter: Ik zag volgens mij ook nog een interruptie van de heer Nagtegaal? Nee? Wel.

De heer Nagtegaal: We bundelen alles?

De voorzitter: Ja.

De heer Nagtegaal: Sorry. Dank voorzitter. Kijk, ik voel mij gedeeltelijk gerustgesteld door hetgeen dat de heer Bakker stelt. Alleen het is natuurlijk wel zo als wij dit vandaag, of vandaag. Bij de Statenvergadering vaststellen, dan is het ook voorbijgevlogen, ligt het niet meer in onze handen. Dan kan bij wijze spreken de provincie Utrecht doen wat zij willen. Voor mijn fractie zou het in ieder geval heel fijn zijn als het iets meer... Hoe zeg je dat. Timide kan worden opgeschreven in het beslispunt. Denk dat dat voor mijn fractie al heel veel zal helpen. Dan kan het wat mij betreft misschien zelfs een hamerstuk zijn als dat zou veranderen.

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Dat was een aantal vragen. Dus ik snap ook de vraag van de heer Gilissen, laat ik daarmee beginnen. We doen ook nieuwe dingen met elkaar, maar u stelt ook op andere momenten... We hebben het er eerder al over gehad, in een debat over de begroting. U stelt ook we hebben het klimaatakkoord ondertekend. We willen zelf ambitieuze klimaatdoelen nastreven. We hebben een visie op circulaire samenleving 2050 vastgesteld en hebben nu een middellange termijn strategie daarbij. Daar moeten we en daar komt ook iedere keer bij, de vraag. Wat kunnen wij nu zelf doen? Dat subsidie-instrument is een belangrijk instrument. Dat ziet u materieel zeg maar terug, maar we kunnen daarmee ook de beweging bij subsidiënten versnellen. Dat zal altijd maatwerk zijn, zeg ik ook tegen de heer Gilissen. Namelijk, het doel is natuurlijk niet om het moeilijker te maken bij subsidieontvangers bij ons. Het doel is om een beweging naar een klimaatneutrale samenleving, of circulair materiaalgebruik et cetera. Om dat te versnellen, om dat mogelijk te maken, om daar een duwtje op de juiste manier in de rug te geven. Door te zeggen, als je dan een subsidie van de provincie gebruikt, dan moet je ook meenemen A, B en C. U vraagt concreet, is daar een lijstje van? Nee. Ik zou wel graag met u willen aangeven. Het lijkt mij heel goed en heel zinnig, dat wij op een later moment wel terugkomen bij u. Met nog eens een keer wanneer we dat denken hierover wat verder is. Dat wij u daarover informeren in de loop van volgend jaar. Hoe ziet dat eruit? Aan welke regelingen denken wij? Hoe denken wij hier concreet invulling aan te geven? We willen daar ook over in gesprek met andere provincies, andere gemeenten. Maar het gaat er sec even om dat we zeggen, we willen dat gaan verkennen. Dat doen we op dit moment. Dat zouden we niet kunnen doen als we deze wijzigingen in de subsidieverordening nu niet mogelijk maken. Daar gaat het om.

De voorzitter: De heer Vermaat.

De heer Vermaat: Voorzitter, ik hoor de gedeputeerde zeggen, het is niet ons doel om het moeilijker te maken. Maar elke extra eis die je aan een subsidie stelt, zorgt dat het lastiger wordt. Linksom of rechtsom. Tegelijkertijd is mijn vraag. Waarom hebben we een subsidie? Volgens mij is het toch zo om dingen te realiseren, of organisaties die iets willen doen, dat dat ook mogelijk is. Dat is eigenlijk de vraag. Dan voelt het wat ons betreft een beetje dat er dan via de achterdeur nog allerlei andere ambities van de provincie zo'n subsidie er wordt in gefietst. Dan moeten we maar kijken hoe dat uitpakt. Van dichtbij weet ik dat er afgelopen jaar bijvoorbeeld in Vianen, vanuit de Oldtimers, alle regels die voor subsidie aan voldaan moest worden. Dat die organisatie gezegd, in deze tijd lukt het niet meer. Dan denk ik... Dat is een voorbeeld en ik verwacht dat dat dan mogelijk nog meer gaan komen als we dit zo gaan vaststellen zoals het nu voorligt.

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Voorzitter, ik herhaal mezelf een beetje. Maar het geeft een mogelijkheid om. We maken hier niet de keuze waarin we zeggen, dat gaat op exact op deze of deze manier gebeuren. Dus er zijn meer factoren die hierin, waarin gezegd is, die spelen rol. Die staan ook in het Statenvoorstel. Het gaat om inclusie, het gaat om duurzaamheid, het gaat om circulariteit, het gaat ook om fair practice. We vinden dat op het moment dat we subsidie verstrekken, dat daar bepaalde... Dat we ook bij de subsidieontvanger graag bepaalde elementen willen terugzien. Ik geef u toch ook in die zin misschien even de spiegel terug. Het is niet zo dat we aan de ene kant kunnen zeggen we willen een klimaatneutrale provincie bereiken en we willen circulair zijn en we willen inclusief zijn. We willen zorgen dat als we subsidie verstrekken, met name in de culturele sector, dat de fair practice code helemaal wordt gevolgd. Aan de andere kant zeggen, dat mag nooit een lastige situatie opleveren. Dat zal zo zijn inderdaad. Op het moment dat we de doelen die u, waar u ons als college ook kritisch op bevraagd, dat we die een stap verder willen brengen. Daar is dit een onderdeel van. Dat maken we via deze subsidieverordening, de aanpassing daarvan, geven we de mogelijkheid om dat ook te kunnen doen inderdaad.

De voorzitter: Tot slot de heer Vermaat en dan heb ik nog de heer Gilissen.

De heer Vermaat: Voorzitter, helder de beantwoording. Tegelijkertijd zou ik dan de spiegel, als dat mag voorzitter, voor de gedeputeerde willen voorhouden. Als je in die grote doelstelling die we als provincie hebben, hoeveel procent daarvan wordt dan via... Als je dit nu via die subsidieregeling toevoegt, sneller worden gehaald? Is het maar echt klein bier? Dat je moet zeggen is het nu de doel van die zaken die worden aangebracht dat die plaatsvinden? De andere zaken als het gaat over CO2, stikstof en andere zaken. Dat we daar de grotere beleidsterreinen hebben binnen de organisatie waar we op werken?

De voorzitter: De heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, ik stelde de vraag of er een lijstje is van mogelijke subsidies die op de op de ro staan om duurzaamheidscriteria te krijgen. Daarvan zegt gedeputeerde, die zijn er niet en hij zegt ik wil het kunnen verkennen. Dan zou mijn wedervraag zijn. Als er geen acuut belang is om dit nu al op te gaan voeren, of op te gaan nemen in regelingen. Zou mijn oproep zijn aan het college. Zoek het goed uit. Kijk wat de mogelijkheden zijn. Dan kan een criterium of een verplichting via subsidie opleggen altijd nog. Maar misschien zijn er wel andere manieren waarmee je hetzelfde effect bereikt. Mijn vraag zou zijn. Waarom heeft het college dan gekozen om nu via deze wijziging van de verordening dit voorstel voor te leggen als er geen concrete voorbeelden zijn? Wat wil de gedeputeerde dan nog verkennen alvorens hij deze verplichting wél opneemt?

De voorzitter: Ik moet wel even... U heeft uw punt gemaakt. Dit punt wat ik nu gaan maken gaat ook niet alleen over u. Maar de interrupties zijn wel weer erg lang. We waren zo lekker bezig met elkaar. Dus ik wil de gehele commissie oproepen om het toch wel even kort en bondig te houden. Maar dat is niet alleen aan u mijnheer Gilissen. Want ik zag nog een interruptie van de heer Nagtegaal, mevrouw Van der Kolk. Volgens mij de heer Limmen ook nog?

De heer Limmen: Ik wilde even de heer Bakker een hart onder de riem steken voor zijn pleidooi...

De voorzitter: Maar u heeft nu niet het woord, het was even een inventarisatie. Ik begin bij de heer Nagtegaal. Ik doe ze even allemaal, dan kunt u reageren mijnheer Bakker.

De heer Nagtegaal: Dank voorzitter. Ik sluit me ook helemaal aan bij de interruptie van de heer Gilissen. Die stelt eigenlijk heel goed, als er een aanleiding is waarom doe je het dan überhaupt. Maar goed. Ik zal proberen kort te zijn. Zoals u weet, ik kom een beetje vanuit het Utrechtse en daar hebben heel veel standplaatshouders nu ook de stress van het aanvragen van een nieuwe vergunning. Daar zitten ook heel veel duurzaamheidseisen in opgenomen. Ik heb al van een niet nader te noemen ijswinkel gehoord dat zij een hele alinea heeft geschreven over vegan ijs. Ik hoop dat ze de vergunning krijgt in ieder geval, maar goed. Kijk, je legt wel ondernemers en organisatoren belemmeringen op en stress. Je geeft ze stress en dat erkent de gedeputeerde half ook wel. Dat is ook ingegeven met die doelstelling die er zijn. Ik wil alleen maar zeggen dat amendement wat ik heb opgesteld er ligt. Ik kan het ook wel even zo aan u geven hoor. Ik denk dat dit gewoon een slecht idee is en dat we het niet op deze manier moeten doen. Gewoon het beslippunt wat milder moeten gaan maken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Van der Kolk.

Mevrouw Van der Kolk: Dank u wel voorzitter. Ook vanuit ons, ik denk een goede bijdrage van de heer Gilissen. Goede terechte vraag. Volgens mij is de achtergrond waarom is dit dan nu gedaan? Dus die QuickScan. Laten we dan misschien eerst een slowscan doen, zodat we iets beter weten hoe de noodzaak is.

De voorzitter: Tot slot de heer Limmen.

De heer Limmen: Ik wilde even het pleidooi van de heer Bakker en de dilemma's waar hij voor staat, die zien wij heel goed. Ik wil eigenlijk aan de collega-politici mee... Ik ben van de generatie Bob Dylan. Eén van zijn eerste hits was The Times They Are Changing. Als het om duurzaamheid gaat, kunnen we het niet hard genoeg inzetten om dit te gaan realiseren, ook in subsidieregelingen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Bakker.

De heer Bakker: Dank voorzitter. Aantal vragen nog. Ik kijk even richting de heer Gilissen. Eigenlijk bij ieder wat groter stuk dat wij aannemen, waar subsidie verstrekt wordt... Doen de Staten aan ons, denk ik, de terechte oproep. Kijkt u ook naar uzelf en wat kunnen we nu zelf doen? Daar komt altijd het lijstje uit. Inkopen, aanbesteden, het subsidie-instrument. Op het moment dat wij daar stappen mee willen gaan zetten en dat is ook de ambitie die daarbij is. 43 procent van de begroting zeg ik tegen de heer Vermaat, is geen klein bier. Daar maken we écht impact mee. Dat zijn grote bedragen waar we het over gaan. op het moment dat wij op circulair, op erfgoed, op het landelijk gebied, maar ook op het gebied van mobiliteit. Hiermee onze duurzaamheidsdoelstellingen dichterbij kunnen halen en dat geldt ook voor andere voorwaarden. Dan is dat een mogelijkheid die wij in deze verordening regelen. Ik begrijp heel goed de vraag die u heeft. Dus mijn voorstel zou zijn, niet zozeer in het debat hiermee. Hiermee geven we de mogelijkheid om. Maar, dat wij inderdaad met elkaar gaan op zoek gaan de komende tijd. Dus bijvoorbeeld dat we zeggen, we gaan u voor volgend jaar... Dus in de loop ergens na de zomer volgend jaar, ben ik zeer bereid om u te informeren over hoe heeft zo'n eerste analyse eruitgezien? Waar kunnen we dat nu doen? Waar zorgen we ervoor dat we de zeg maar even de schrik van de heer Vermaat. Wat bereik je hier nu mee bij subsidie-ontvangende organisaties? Dat we dat ook goed in beeld brengen. Wat is onze insteek op die manier? Hoe zorgen we er nu voor dat we dat op een verantwoorde manier met elkaar verder vorm gaan geven? Waarbij u en die vraag heb ik heel goed gehoord, wilt zien. Wat zijn dan de vragen? Welke impact maken we daarmee? Welke voorbeelden kunnen we ook, denk ik op andere plekken uit het land organiseren? Maar het is wel, het is het kip of het ei. Op het moment dat we zeggen wij hebben allemaal ambities en die willen we in een subsidieregeling gaan stoppen. Maar dat is niet mogelijk vanwege de verordening. Dat kan niet. Dus wij hebben gezegd, we moeten eerst eens eventjes zorgen dat we die subsidieverordening toekomstproof maken. Dan kunnen we vervolgens in die regelingen en de verdere uitwerking daarvan, gaan we dit verder verkennen. Dan mag u ook van ons verwachten dat we dat binnen de kaders doen die u daartoe heeft gesteld. Dat lijkt me vanzelfsprekend.

De voorzitter: De heer Gilissen. U krijgt ook nog een tweede termijn, voor het onderlinge debat.

De heer Gilissen: Maar we komen ergens denk ik voorzitter, dus dat zou ik niet willen missen. Begrijp me niet verkeerd, practice what you preach. Dat wil de VVD ook. We moeten het goede voorbeeld geven. Dus ik snap de reden, de aanleiding heel goed. Dat je bij zo'n grote wijziging van zo'n subsidieverordening, dat je die kans neemt om te kijken ook wat er kan. Ik zoek alleen het comfort. Dat zegt de VVD ook als het gaat over de energietransitie, andere grote transities. Dat het potentiële schuurvlak, dat we die scherp hebben. Dat we zeg maar uiteindelijk niet onszelf in de voet schieten. Als de gedeputeerde daarmee toezegt eigenlijk dat er een... Voordat we hier überhaupt mee aan de slag gaan, het instrument gaan inzetten. Dat we daar een keer in mee worden genomen. Dan denk ik wel dat we een verhaal hebben ook in mijn fractie, daar zeker in ieder geval

een debat over kunnen hebben als we daar reden toe hebben. Dat zou al een stuk helpen. Dus ik ben blij in ieder geval als ik hem zo mag interpreteren die toezegging, dan zou dat mijn fractie en mijzelf ook wel behoorlijk wat comfort geven. Dus dat we een brief krijgen, alvorens hij daadwerkelijk in de subsidieregeling deze bepaling zou worden geactiveerd.

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Helder. Wat ik volgens mij net zei, het lijkt mij heel goed dat wij op een gegeven moment... We gaan dit nu doen voor 2025. Het lijkt me heel goed dat we voor de kerst volgend jaar even met elkaar het net ophalen en u informeren wat zijn die ervaringen? Waar lopen we tegenaan? Wat is er nodig? Et cetera. De vraag van de heer Gilissen is denk ik wel een net andere. Kunnen we dat nu voor iedere regeling et cetera gaan doen? Althans, ik weet niet of ik de vraag goed begreep. Daar zou ik wel een beetje voor willen waken. Wat we natuurlijk wél heel goed met elkaar kunnen doen, is dat we zeggen op het moment dat we dit concreet gaan toepassen. Zorgen wij dat we daarover u ook inderdaad goed over informeren wanneer we dat voor de eerste keer gaan doen. Dat we daar, ik weet hoe beperkt uw agenda is. Maar ik zou bijvoorbeeld graag ertoe bereid zijn om daar eens een keer met u op een wat andere manier het gesprek over aan te gaan. Bijvoorbeeld in een informatiebijeenkomst of iets dergelijks. Om u dus ook een aantal van die casuïstieken, als die er zijn, voor te leggen. Ik wil wel een beetje waken dat we hiermee iedere keer een soort nieuwe procedure gaan creëren. Want dat is volgens mij ook niet de bedoeling. Maar ik begrijp, hoop te begrijpen en de heer Gilissen ook een beetje tegemoet te komen. Dat wij de handschoen wel willen oppakken om u in de verdere uitwerking daarvan op hoofdlijnen mee te nemen.

De voorzitter: Tot slot de heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, ik probeerde het woord te vermijden. Maar je hebt zo iets dat is een EAUT, zo'n ex ante uitvoeringstoets. Kijk, dat de afweging van tevoren helder wordt gemaakt. Dat zo'n duurzaamheidsseis mogelijk contraproductief zou kunnen zijn met het doel wat je bewerkstelligt. Omdat de last ergens komt te liggen, waardoor je misschien een soort van trickle-down zou kunnen krijgen. Die duidelijkheid, het hoeft echt niet per regeling. Maar het feit dat zo'n check expliciet plaatsvindt alvorens je tot oplegging van zo'n duurzaamheids criterium gaat, dat zou al erg helpen. Dus dan hoef ik geen algemeen, of elke een subsidieregeling. Maar gewoon dat we daar in ieder geval de ervaring mee opdoen en die ook gedeeld wordt met de Staten.

De heer Bakker: Voorzitter volgens mij kunnen wij die toezegging heel concreet doen. Dat wij op het moment, dat wij hiervoor in een subsidieregeling dat dat op het bord van GS ligt. Dat daar heel concreet naar gekeken zal worden, lijkt me vanzelfsprekend. Want volgens mij moeten we dat ook weten en moet je ook weten wat doen we nu met de verschillende schijven die er zijn? Want laten we wel wezen, ook in zo'n subsidieregeling worden er van allerlei keuzes gemaakt. Dan lijkt me dit een heel goed uitgangspunt en laten we dat ook een keer combineren met elkaar. Ik denk dat ergens, zo'n beetje volgend jaar rond deze tijd, u daar ook eens een keer in formele zin over informeren. Waar zijn we dan tegenaan gelopen en wat speelt daar allemaal? Lijkt mij een hele goede. Op het moment dat we ervaringen op doen en denken maar dit werkt niet op de manier, of u ontvangt daar signalen van. Dan hebben we een volgend gesprek met elkaar. Dat lijkt me vanzelfsprekend. Voorzitter, met permissie. Want ik heb nog... Volgens mij heb ik getracht in ieder geval heel veel van de vragen gecombineerd te beantwoorden. Er is alleen één vraag en ook de BBB heeft daar ook vragen over gesteld. Dat ging over de TBO's. Daar zit ik een beetje mee te worstelen als ik eerlijk ben. Want daar gaat dit dan, als ik zo vrij mag zijn, dan weer net niet over. Dat zijn hele specifieke subsidieregelingen, of subsidieafspraken waar bijvoorbeeld zo'n terreinbeherende organisatie aanspraak op maakt en die daarin geregeld zijn. Dat is ook niet

hetgeen nu op dit moment voorligt. Dus ik ben even aan het zoeken. Wat zou u, wat zoekt u in de wijziging van de algemene subsidieverordening die antwoord geeft in uw vraag? Of is dat een debat wat meer met mijn, specifiek met mijn collega Sterk een keer zou moeten hebben? Over TBO's. Welke doelen u meer wilde terugzien volgens mij.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek, een verheldering?

Mevrouw Van den Broek: Ik denk dat het dan voor ons ook een beetje zoeken is. Wij willen gewoon meer inzichtelijk hebben, eigenlijk precies zoals ik het geschetst heb. Ik dacht dat dat misschien hier dan een plek was, maar als u zegt dat hoort eigenlijk op een andere plek thuis. Dan hoor ik dat graag, dan moeten we het daar neerleggen.

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: We hebben... Nu weet ik niet of u de antwoorden heeft ontvangen van de technische vragen. Maar daar is vrij uitgebreid op ook uw vragen ingegaan. Hier liggen op zich geen punten voor in deze wijziging van de subsidieverordening die daarmee direct een relatie hebben. De vragen zijn wel beantwoord. Dus misschien kunnen wij afspreken op het moment dat u nu naderhand denkt... Er zitten achter u ook nog een aantal collega's van het team Subsidie in de zaal. Denk we moeten daar even naar kijken, u wat specifiek helpen op uw vraag. Of daar is nog een keer een aanvullend debat over nodig, heel specifiek daarover. Dan helpen we u graag verder. Maar ik kan de link niet helemaal leggen met hetgeen nu voorligt.

De voorzitter: Dan zijn we volgens mij bij deze aangekomen bij de tweede termijn. Ik wil graag even een korte inventarisatie doen van behoefte aan een tweede termijn. In de tweede termijn is geen gelegenheid meer voor vragen richting het college, maar wél voor onderling debat. Ik begin aan de linkerkant, de heer El Hamdaoui. Ga uw gang.

De heer El Hamdaoui: Dank u wel. We zijn erg positief over de voorgestelde wijzigingen in de algemene subsidieverordening van de provincie Utrecht. De verduurzamingseisen voor subsidieontvangers sluiten goed aan bij onze ambitie om duurzaamheid centraal te stellen in al ons beleid. Ook de verhoging van het minimale subsidiebedrag maakt subsidieaanvragen toegankelijker voor projecten met meer impact. Toch blijven we alert op de gevolgen van deze verhoging voor kleine initiatieven, maar we vertrouwen op een soepele overgang en een zorgvuldige evaluatie van de eerste ervaringen. Vooral met de tegemoetkoming die de gedeputeerde heeft toegezegd, van ons kan dit gewoon een hamerstuk zijn. Dank u wel.

Dank u wel. Dan kijk ik naar mevrouw Butterman. Ga uw gang.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Toch nog een paar vragen op alle interrupties die er waren. We hebben geen, of niet echt een antwoord gehad op onze vraag over de bevestiging dat al die onderhangende subsidieregelingen juist aan die duurzaamheidseisen dus verder kunnen uitwerken. Maar goed, daar ga ik eigenlijk gehoord hebbende het debat eigenlijk wel vanuit. We zijn het nog steeds eens met de SGP dat dat drempelbedrag, dat we dat redelijk laag moeten houden. Maar we zijn verbaasd over de opmerking via de achterdeur dan de ambities infietsen. Immers zoals de gedeputeerde ook al zei, subsidies zijn één van de meest belangrijke. Of is eigenlijk een van de schaarse sturingsinstrumenten die we hebben om de doelen die het college, toch wel bij meerderheid van zetels, heeft uit te voeren. Dus dat schetste niet onze verbazing eigenlijk. Ook om in te gaan op het punt van UtrechtNu! over dat er stress zou ontstaan bij subsidiënten om dingen in te vullen. Vandaar ook onze oproep om in die onder hangende subsidieregelingen, juist die

duurzaamheidseisen juist heel goed uit te werken en juist heel helder uit te werken. Hoeft niet heel lang, hoeft niet heel uitgebreid. Maar in ieder geval heel concreet uit te werken. Dat vermindert stress en komen we misschien toch al een eindje richting onze doelen. Dat even tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Limmen, ga uw gang.

De heer Limmen: Nogmaals waardering voor het voorstel. Ik onderschrijf heel erg wat mijn collega van de Partij voor de Dieren naar voren brengt als het gaat om duurzaamheid. Wij willen toch in overweging geven of dat drempelbedrag op één of andere manier toch niet verstandig is om dat nog wat naar beneden bij te stellen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even verder. Ik had hier nog een handje gezien. De heer Adriani, ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Ik sluit me aan bij de mensen aan deze kant als het gaat om de duurzaamheidseisen. Laat ik dat maar even gezegd hebben. Volgens mij ook een mooie oplossing met die brief waar de heer Gilissen mee kwam, dan kunnen we daar op die manier mee omgaan. Dat drempelbedrag voorzitter, 300.000 euro aan maatschappelijke impact die we niet gaan maken omdat we niet in staat zijn om 59 subsidieaanvraagjes te behandelen. Dat kan toch niet waar zijn eigenlijk? Dat kun je toch als zelfbewuste, volwassen organisatie niet met droge ogen zeggen? Dus wij gaan met veel interesse naar het aangekondigde amendement van de SGP kijken daarover. Daar wou ik het eigenlijk bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even aan deze kant. Ik dacht dat ik hier... De heer Vermaat, ga uw gang.

De heer Vermaat: Voorzitter, dank. Ook dank voor de beantwoording. Ik denk een mooie discussie die daar ook bij plaatsvond. Misschien dat er nog wat van onze kant ook nog even voordat de Statenvergadering is, om te kijken hoe gaan we het amendement vormgeven? Zeggen de uitgestoken hand van de overkant zullen we dan maar aannemen. Dat we met elkaar kunnen kijken of we een goed amendement kunnen vormgeven. Het andere punt. Ik snap het doel, wat de gedeputeerde ook heeft gezegd. Versnellen, soepeler maken, helderder maken, duidelijker maken. Daar is iedereen voor. Tegelijkertijd, wat ik zelf dacht laten we dat in de tweede termijn doen. Als ik de heer Gilissen goed begrijp, stelt de VVD nu voor om toch alvast de kaders te stellen. De ruimte te geven, het beleid in werking te stellen en achteraf te kijken hoe pakt het uit? Dan zou ik als SGP wij meer ervoor de wijze dat je eerst gaat kijken, ik wil een nieuw beleid voorstellen. Wat is de impact? Hoe werkt het uit? Daarop stel je het beleid. Dus daarmee was ik een beetje verrast door het voorstel van de VVD. Dus ik ben eigenlijk wel benieuwd richting de VVD, zie ik dat goed? Wat ik net stelde dat jullie zeggen de kaders geven we al weg. We kijken hoe het uitpakt en dan gaan we misschien achteraf puinruimen. Ik dank u voorzitter. Is niet onze insteek in ieder geval.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, dan de bijdrage in tweede termijn. Kijk, het is een kan-bepaling. Het is niet per definitie zo dat moet gebeuren. Wat de VVD vooral zocht is, we zijn niet tegen het principe dat je kijkt per subsidieregeling of er een mogelijkheid bestaat. Want er zijn natuurlijk zat regelingen die bijvoorbeeld een duurzaam karakter hebben. Of waar je bepaalde doelstellingen probeert realiseren, waarin je dat soort bepalingen opneemt. Onze zorg zat met name in het feit dat het soort van standaardactie wordt. Dan vond ik het voorbeeld dat de gedeputeerde noemde, hetgeen juist wat ik zou willen voorkomen. Dat is namelijk dat

als je organisaties gaat ondersteunen die zich met erfgoed bezighouden, die al hele hoge rekeningen hebben als het gaat over stookkosten en zo. Je gaat nog eens een keer bepalen dat ze heel erg moeten verduurzamen en dat past ook niet. Dat we het niet gaan meemaken als het ware. Ik vind de toezegging van de gedeputeerde en ik neem dat mee terug naar de fractie. Dat vind ik wel geruststellend dat die afweging, zodra die aan de orde komt, expliciet ook inzichtelijk wordt gemaakt dat we die ook expliciet doen. Dat de Staten daarvan in kennis worden gesteld. Dus dat vond ik een goede oplossing. Ik ga even kijken ook wat dat onder de streep straks gaat opleveren. Dus ik neem dat mee terug. Ik ga er nog een keer goed een nachtje over slapen. In zijn algemeenheid zou ik inderdaad wel de lijn van de heer Vermaat willen ondersteunen, dat het ons in ieder geval meer zou hebben geholpen op het moment dat het aan de voorkant een stuk duidelijker was geweest hoe dit zou gaan uitpakken. Maar de toezegging van de gedeputeerde helpt er wel bij. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik nog de heer Nagtegaal voor een tweede termijn.

De heer Nagtegaal: Dank voorzitter. Hetgeen dat de heren voor mij net zeiden wilde ik eigenlijk ook ik zeggen. Het is goed dat de VVD heeft geregeld dat er nu hopelijk achteraf wat meer duidelijk komt. Maar wat ons betreft liever ook vooraf en ook liever verankerd in hetgeen waar we het vanavond over hebben. Een beslispunt van een Statenvoorstel zelf en de onderliggende bijlagen daarbij. Daar gaan we immers over. Wij broeden... De gedeputeerde had het net over een kip en een kip. Wij broeder over het amendement wat ik al... Op het amendement wat wij hadden gemaakt. Ik kijk even met andere fracties ook hoe we dat wellicht het best kunnen verwoorden. Ik heb natuurlijk in mijn bijdrage gezegd dat ik blij ben met het verhogen van het drempelbedrag. Maar ik kijk natuurlijk altijd met één oog even mee naar de voorstellen die daarover gemaakt worden om wellicht een middenweg te vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we bij deze de tweede termijn afgerond. Dan ga ik een voorstel doen voor bespreking in Provinciale Staten. Ik hoorde wat hamerstuk, maar ik zou toch ook wel... Ik hoor ook wat mogelijkheden voor een amendement of een motie. Dus dan zou ik een bespreekstuk willen voorstellen. Goed, gaan we dat doen. Het is nu 21:20 uur. Ik stel voor om vijf minuten te schorsen voor een kopje koffie en een sanitaire stop en dan gaan we verder met agendapunt 9.

9. SV Vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2025

De voorzitter: Jongens en meisjes, we gaan weer beginnen. Ja, leuk hè? Het is grappig, want er werd beter op gereageerd dan dames en heren. Je hebt gelijk, commissieleden. Hoe is het met het quorum? Zitten we er nog een beetje lekker in? Hebben we er nog een beetje zin in jongens? Het is een lange dag, maar we moeten het ook een beetje leuk houden met elkaar. Ik vond het debat wat we net hebben gevoerd heel... Was een goed debat volgens mij. Ik dacht jij wil even je ei kwijt. Vond ik wel. Dank je wel. We gaan naar agendapunt 9. Met weer zo'n razen spannend onderwerp, Statenvoorstel. Dat is het toch? Eerlijk. Statenvoorstel vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening van de provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2025. Om de kwaliteit van onze heffingsverordeningen en toepassing ervan te garanderen, worden deze verordeningen jaarlijks gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd. De tarieventabel, behorend bij de Legesverordening van de provincie Utrecht 2018 wordt per 1 januari 2025 substantieel aangepast. Daar gaan we het nu over hebben met elkaar. Aangezien we zijn aangekomen bij het eerste reguliere Statenvoorstel, gaan we die behandelen volgens de gelote volgorde en beginnen we in de eerste termijn bij GroenLinks. De heer El Hamdaoui, ga uw gang.

De heer El Hamdaoui: Dank u wel. Op zich wij steunen de vaststelling...

De heer Nagtegaal: Voorzitter? Punt van orde.

De voorzitter: De heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Ik ben echt een puritein als het gaat om de regeltjes. Ik meen dat BBB de grootste fractie is in deze Staten toch?

De voorzitter: Maar we werken hier op alfabetisch volgorde met een loting. Dat doen we altijd.

De heer Nagtegaal: Het is laat.

De voorzitter: Het is oké. Het is u helemaal vergeven. Ik ben me ervan bewust, maar in het alfabet vanaf GroenLinks, beginnen we bij de G. Ga uw gang.

De heer El Hamdaoui: Ik snap Sjors wel, soms hoop ik dat wij de grootste waren. Wij steunen de vaststelling van een nieuwe tarief in de Legesverordening per 1 januari. Omdat deze tarieven een eerlijke bijdrage vragen aan bedrijven en organisaties. Als je aan ons vraagt dan zijn we altijd grote voorstander van de principes dat vervuilers en grote gebruikers een eerlijke prijs moeten betalen voor hun impact. Dat was het wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij van de Arbeid. De heer Adriani, ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Op zich niet een heel spannend voorstel waar we het heel lang over moeten hebben. Blij dat er een begin gemaakt wordt met het toewerken naar kostendekkende tarieven, daar waar dat gewenst is. Daar wel een vraag over. Dat doen we in fases, we doen dat gefaseerd. Toen vroeg ik me af, waarom eigenlijk? Want je vraagt een vergunning aan, dat doe je vaak maar één keer. Dan betaal je het tarief wat er dan voor is. Volgend jaar vraagt iemand anders een vergunning aan op datzelfde thema. Maar die heeft niet het gevoel nu moet ik heel veel meer betalen als degene die vorig jaar een vergunning aanvraag. Mooi dat we erkend hebben dat we naar kostendekkende tarieven toe willen en waarom doen we dat verzaagd?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren. Geen bijdrage. Dan ga ik naar de PVV, de heer Van der Star.

De heer Van der Star: Geen bijdrage, bedankt voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de SGP, de heer Vermaat.

De heer Vermaat: Voorzitter, kan kort. Dank voor de beantwoording van onze technische vragen. Inmiddels na afloop vandaag nog even wat extra uitleg gevraagd over inderdaad die percentages. Begrijp inderdaad nu dat het vanwege die honderd procent kostendekkendheid is die afgesproken is door deze Staten, daarnaartoe te werken. Dan vinden wij het redelijk als je die afspraak maakt, dat je daarin trapsgewijs naartoe gaan. Dus wij steunen dat gedeelte. Tegelijkertijd, was wel een vraag die bij ons naar boven kwam. Wat voor impact heeft dat ook voor mensen om dit aan te vragen? Kunnen die ook weer niet te veel afschrikken. Tegelijkertijd weten we ook de vraag die wij gesteld hebben over 3.8.34. Dat dat aan de andere kant, als het toegekend wordt, ook de leges worden weer kwijtgescholden, wordt terugbetaald. Dus dat weten we inmiddels ook, dus daar zijn we dan tevreden over. Dus dat waren even wat opmerkingen die wilden maken. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de SP, de heer Harris. Geen behoefte aan het woord. UtrechtNu!, de heer Nagtegaal.

De heer Nagtegaal: Dank u wel. Ik was even mijn been aan het strekken, excuus. Voorzitter, ik kan heel kort zijn. Ik denk dat het logisch is... Dat is ook vanuit verschillende overheden zo bepaald. Dat het eigenlijk heel normaal is dat je legestarieven kostendekkend zijn en daar werken we naartoe. Dus eigenlijk prima voorstel denk ik.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Volt.

Mevrouw Blekxtoon: Dank voorzitter. Wat ons betreft een hamerstuk. We hebben hier eigenlijk niks aan toe te voegen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. De VVD.

De heer Gilissen: Voorzitter, korte bijdrage namens mijn fractie. Kostendekkendheid dat vinden we een goed idee. Misschien dan even reagerend op de heer Adriani. Wij vinden het juist wel heel logisch dat als je in een aantal stappen naar die kostendekkendheid toe wil, dat je dat stapsgewijs doet. Dus daar kun je ook van alles van vinden. Maar het heeft onze voorkeur om dat in ieder geval ook wel in verschillende stappen te doen. De tranchering die het college daarin aangeeft vinden wij goed en verdedigbaar. Dan nog een algemene opmerking. Ik weet, dat is eigenlijk niet het onderwerp wat we vanavond bespreken, maar we spreken eigenlijk de uitkomst van die afweging die ook binnen de provinciale organisatie plaatsvindt. Of je überhaupt een vergunning, ontheffingsplicht, et cetera, et cetera, nodig zou moeten hebben. We zouden dit debat ook echt wel willen gebruiken om dat nog maar een keer te herhalen. Dat de afweging of je een vergunningsplicht introduceert, als die gemaakt kan worden, dat die ook wat ons betreft ook expliciet op tafel zou moeten liggen. Dus het is geen reden we bedenken maar een vergunningsplicht omdat het maar toevallig kan en dan vragen we er ook een lege voor. Die scherpte wordt ook echt wel jaarlijks gekeken naar de verschillende activiteiten. Die worden er trouwens ook wel genoemd en onderbouwd in dit voorstel. Maar ik wilde toch de gelegenheid gebruikmaken dat wat ons betreft, als er lichtere vormen zijn waarmee eenzelfde doel kan worden bereikt, dat dat altijd de voorkeur heeft om dat te doen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar 50PLUS, die is afwezig. Dan ga ik naar de BBB, mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ben ik toch nog sneller aan de beurt dan dat ik dacht. Dank u wel. Voorzitter, collega's, in de bespreking van de aanpassingen van de tarientabel die behoren bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari, willen we als BBB-fractie enkele punten van zorg onder de aandacht brengen. Eén, verhoging van leges richting kostendekkendheid. De voorgestelde verhoging van leges naar 50 procent kostendekkendheid per 1 januari 2025, met verdere stappen richting 75 procent in 26 en 100 in 27, brengt substantiële kostenverhogingen met zich mee voor vergunningaanvragers. Dit betreft onder andere vergunningen voor bouwactiviteiten, milieubelastende activiteiten, grondwateronttrekking en natuurbeheer. Wij maken ons zorgen over de toenemende kosten voor burgers, bedrijven en agrarische ondernemers in onze provincie. Het blijft van groot belang dat de economische positie van deze groepen wordt beschermd en dat de lasten niet disproportioneel toenemen. Punt twee, milieubelastende activiteiten en kostendekkendheid. De kosten voor vergunningen voor milieu... Ik ga bijna door mijn tijd zie ik.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek, u krijgt ook een interruptie van de heer Van der Pouw-Kraan.

De heer Van der Pouw-Kraan: Sorry. Dank voorzitter. Ik hoor mevrouw Van den Broek zeggen die legeskosten gaan omhoog en we moeten ervoor zien te waken dat hij niet te hoog worden. Ook voor de competitiviteit

van onder andere ondernemers en dergelijke als ik haar goed begreep. Is mevrouw Van den Broek zich ervan bewust dat als we die leges niet kostendekkend maken, er dus een verschil zit tussen de betaalde kosten en de daadwerkelijk kosten? Dat die dus worden betaald door de belastingbetaler. Dus dat een inwoner van de provincie meebetaalt aan de vergunning van een steenrijke ontwikkelaar.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ik had het geloof ik niet over steenrijke ontwikkelaars, of zei je dat?

De voorzitter: De microfoon.

Mevrouw Van den Broek: Dat kan, maar goed wij hebben... Ik sprak deze zorgen uit. Er zitten natuurlijk aan de andere kante ook weer andere zorgen en dit zijn de zorgen die wij op dit moment hierover hebben. Verder heb ik eigenlijk geen antwoord erop sorry. De kosten voor vergunningen voor milieubelastende activiteiten worden per 1 januari naar honderd procent kostendekkendheid gebracht. Hoewel het belangrijk is dat kosten in balans zijn met de geleverde diensten, vinden wij dat hier goed moet worden gekeken naar de impact op agrarische bedrijven. Die in sommige gevallen onder deze activiteiten kunnen vallen. Deze bedrijven staan al onder grote druk door regelgeving en duurzaamheidseisen. Wij moeten waken voor een stapeling van kosten. Dan over nihil tarieven. Positief vinden wij het behoud van nihil tarieven voor bepaalde vergunningen, zoals grondwatersanering, milieueffectrapportages en activiteiten in Natura2000-gebieden. Dus verlaag de drempel voor activiteiten die bijdragen aan natuurherstel en -bescherming. Echter, we pleiten ervoor dat we als provincie goed blijven letten op de balans tussen ecologische belangen en de economische vitaliteit van onze boeren en andere ondernemers. Als laatste punt, de onzekerheden door de invoering van de Omgevingswet. De invoering van de Omgevingswet per in januari 24 leidt tot veel onzekerheden. Onder andere over het aantal aanvragen dat kan worden verwacht en de daarmee gepaard gaande inkomsten. Dit baart ons zorgen. Aangezien de complexiteit van vergunningverlening toeneemt en het voor zowel burgers als ondernemers moeilijker kan worden om een weg te vinden door de bureaucratie. We vragen daarom om transparantie en aandacht voor de praktische uitvoerbaarheid van de nieuwe regelingen. Conclusie. Wij vinden dat de voorstellen, hoewel begrijpelijk vanuit het oogpunt van kostendekkendheid, risico's met zich meebrengen voor de economische positie van burgers en bedrijven in Utrecht in het bijzonder voor de agrarische sector.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ik ben er bijna.

De voorzitter: U bent er al doorheen. U bent al door uw spreektijd heen, al een halve minuut.

Mevrouw Van den Broek: Wij vragen het college dan ook om hier zorgvuldig mee om te gaan en de effecten van de tarievenstijging nauwkeurig te monitoren. Daarnaast vragen wij om een heldere toelichting over hoe de extra opbrengsten zullen worden ingezet om de diensten aan onze inwoners en ondernemers te verbeteren. Voorzitter, wou ik eigenlijk alleen nog aangeven dat wij erover nadenken om enkele amendementen en of moties te gaan indienen op dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar het CDA.

De heer Koren: Geen vraag op dit moment.

De voorzitter: Dank u wel. De ChristenUnie.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: We hebben de tarieventabel goed doorgenomen. Is een goede aanpassing geweest, met allerlei belangrijke substantiële aanpassingen. Waarbij ook kritisch is gekeken naar nut en noodzaak van de leges, zoals in het Statenvoorstel staat. We hadden nog even wat vragen. Is het echt nodig om driehonderd euro te vragen als je schadevergoeding wil aanvragen voor geleden schade door wild, wilde dieren? Maar de beantwoording van de technische vraag heeft ons gerustgesteld dat het toch wel van belang is om een bepaalde drempel op te werpen. Als het inderdaad tot een schadevergoeding komt, dat ook die leges weer vergoed gaan worden. Dus wat ons betreft kan het een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Dank u wel. D66.

Mevrouw De Widt: Dank u wel voorzitter. De tarieventabel is goed opgeschoond, dat is op verzoek van Provinciale Staten gebeurt. De doorgroei naar kostendekkendheid, daar staan wij helemaal achter. Dat is ook op verzoek van Provinciale Staten gebeurd. Het gaat gefaseerd om een al te grote klap op te vangen, dus dat lijkt ons heel erg netjes. Ik denk persoonlijk dat het enorm veel werk is om dit allemaal goed in elkaar te zetten. Veel complimenten daarvoor. Wat ons betreft kan het een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Forum voor Democratie, mevrouw Van der Kolk.

Mevrouw Van der Kolk: Dank u wel voorzitter. Een intens Statenvoorstel. Denk wat dat betreft vanuit ons vooral ook respect voor degenen die dit hebben opgesteld met 38.000 verwijzingen. Heel veel nummeringen en dergelijke, dus mooi gedaan. Eén opmerking heb ik nog naar aanleiding van de beantwoording van de vragen van de SGP. Waarvoor ook dank. Maar daar wordt... We hebben dit gesprek al eens eerder gevoerd, ik meen in juni of zo vorig jaar. Dat er ook weer van wordt uitgegaan dat er onnodige, of ongegronde claims worden ingediend op het moment dat je niet een drempel opwerpt. Dus dat mensen eerst geld moeten betalen en dat dan wel weer krijgen. Mij bevreedt dat toch altijd wel een beetje, dat dat het uitgangspunt is, dat mensen onnodig dingen gaan aanvragen. Maar goed, blijkbaar zijn wij daar de enige in. Dus dit gezegd hebbende. Verder dus complimenten voor het opschonen en verder geen vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we daarmee door de eerste termijn. Ga ik naar het college, de heer Bakker. Ga uw gang.

De heer Bakker: Dank u wel voorzitter. Laat ik beginnen met dank uitspreken voor de complimenten en het respect voor al het harde werk. Dat geleid ik met plezier door naar de opstellers van het stuk, die hier inderdaad hard aan hebben gewerkt. Een aantal vragen, ik ga ze gewoon even af. Partij van de Arbeid vroeg over het trappetje. Waarom is dat nu eigenlijk nodig? Eigenlijk moet u het even omdraaien, zeg ik tegen de heer Adriani. Op dat moment dat we nu zouden kiezen voor wél honderd procent, kunnen wij die gevallen waarbij de aanvrager wél iedere keer terugkomt, niet uitsluiten van. Kunnen we niet zeggen, dat doen we dan even met een rustig ingroeipad. Wij hebben dat heel goed bekeken. Dat was een vraag vorig jaar, kan me dat debat nog erg goed herinneren. Ga nu voor die kostendekkendheid, maar dan klappt het er om het zomaar even plat te zijn, dan klappt het er wel heel hard in bij een aantal partijen. Dus daarom hebben we gezegd, dat doen we even netjes, maar dat rondt we wel binnen deze coalitieperiode af. SGP vroeg, schrikt het nu niet af? Het debat was ook een beetje met de BBB. Kijk, het gaat om kostendekkendheid. Dus niet dat u dat vroeg hoor mijnheer Vermaat, maar even in algemene zin, het gaat om kostendekkendheid. We mogen via zo'n lege... Het is niet een soort zeg ik maar oneerbiedig, verdienmodel of zo. Het gaat erom dat we de kosten die hiervoor gemaakt worden binnen deze overheidslaag, ook kunnen verhalen, ook kunnen doorrekenen aan

degenen waarvoor we dat werk moeten doen. Die bijvoorbeeld die betreffende vergunning aanvraagt. Wij gaan netjes, zeg ik ook tegen mevrouw Van den Broek, netjes in de gaten houden. Hoe zit het nu met monitoring en zijn er nu situaties waarin we zeggen dit is inderdaad onevenredig? Maar dat beeld hebben wij op dit moment niet, ook vanwege het trappetje waarvoor we kiezen. Maar mijnheer Vermaat, we kiezen natuurlijk ook in een aantal gevallen... Daar werd al een aantal voorbeelden van gegeven door de BBB, ook voor dat nihil tarief. Want we zien daar is het zo belangrijk dat die vergunning wel wordt aangevraagd en dan wordt dat anders misschien wel niet gedaan. Dat we voor dat nihil tarief kiezen. Maar dat heeft u ook naar aanleiding van het debat vorig jaar, volgens mij heel mooi beredeneerd onder elkaar, gezien per tarief dat we vragen. De vraag bij de BBB over die kostendekkendheid, die toename van die kosten. Eigenlijk zei D66 het ook al. Het is een hele expliciete wens van de commissie en de Staten vorig jaar geweest om werk te maken van die kostendekkendheid. Dat doen we, dat hebben we gedaan. U vraagt wat doen we nu met de extra opbrengsten? Eigenlijk moet u het andersom zien. We leiden als we niet kostendekkend zijn, verlies. Dus op het moment dat je kostendekkend wordt, zorgen we dat de kosten die daar ook mee gemaakt worden binnen de organisatie, dat we die ook kunnen verrekenen daar waar de aanvraag ook voor is. Maar nogmaals, we gaan het goed in de gaten houden. Volgens mij voorzitter... Kom ik nog bij de heer Gilissen, die deed nog een oproep. Kijk nu ook goed of het echt nodig is. Ik heb het idee dat dat heel netjes gebeurt, maar ik zal dat punt ook zeker weer door geleiden naar mijn collega's. Maar waarvan akte ook zou ik willen zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even de commissie rond voor de behoefte aan een tweede termijn. Nee. Dan ronden we dit agendapunt af en dan zou ik willen voorstellen om het als hamerstuk door te geleiden naar PS. Ik was nog niet klaar met praten. De aanstaande PS-vergadering is erg vol, dus ik zou bij de voorstellen om hem als hamerstuk erop te zetten. Mocht u in uw overwegingen toch een amendement of motie indienen, dan kunnen we dat altijd aanpassen naar besprekingsstuk. Dit is mijn voorstel. Helemaal goed.

10. SV Wijziging Reglement voor waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2017

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 10. Het Statenvoorstel wijziging reglement voor waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2017. In het reglement voor het waterschap is een aantal wijzigingen noodzakelijk. Het ontwerpbesluit is voorbereid door de provincie Noord-Holland en afstemming met het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de provincies Zuid-Holland en Utrecht. Het ontwerpbesluit heeft zes weken ter inzage gelegen en er zijn geen zienswijzen ontvangen. De drie betrokken provincies stellen het reglement gezamenlijk vast en daarvan zijn wij er dus één. Goed om te weten dat voor de zomer ook de andere waterschappen nog aan bod zullen komen. Ik start bij GroenLinks.

De heer El Hamdaoui: We hebben geen inbreng van ons.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij van de Arbeid. Geen inbreng. Partij voor de Dieren, ga uw gang.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. We hebben het met interesse gelezen. We zien dat twee zetels voor onbebouwd, zoals bedoeld in artikel 7b, benoemd zullen gaan worden door LTO Noord. Aangezien provincie Utrecht in het coalitieakkoord, in het UPLG en in haar landbouw- en voedselvisie, inzet op een transitie naar meer inclusieve en biologische landbouw. Zouden we graag ook zien dat duurzame koplopers in de agrarische sector vertegenwoordigd zijn in de waterschappen. Bijvoorbeeld de organisaties als Caring Farmers of Bionext. We horen graag van onze medefracties of zij het met ons eens zijn dat deze agrarische vernieuwers. Die bij kunnen dragen aan onze doelen op natuur, water, biodiversiteit en bodem, ook een stem moeten krijgen in de waterschappen. Dat dan in overeenstemming is met de overkoepelende ambities van

onze provincie en trouwens ook van Amstel, Gooi en Vecht. Graag ook een reactie van de gedeputeerde. Hoewel we hebben gelezen dat... We lezen een zin dat zegt, geen keuzeruimte in de samenstelling. We vragen ons ook af of we daar toch niet iets aan kunnen doen? Zodat in ieder geval één zetel gereserveerd wordt voor een vertegenwoordiging van meer duurzame en natuurinclusieve, agrarische bedrijven. Indien het college daar geen toezegging op kan doen, dan gaan we een amendement daarvoor maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de PVV. Een interruptie van de heer Vermaat.

De heer Vermaat: Voorzitter, toch even kort. U focust zich nu in uw bijdrage op een gedeelte van de agrarische sector. Terwijl de provincie en ook dat gedeelte, veel breder is. Waarom kiest u daarvoor in de meer traditionele mogelijk... Die zet u daarmee min of meer toch in een hoek. Of bedoelt u dat niet?

De voorzitter: Mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Niet per se in een hoek, maar wel dat zij al sinds het bestaan van de waterschappen wel aan die knoppen zitten. Dat het nu misschien ook tijd is om een van die zetels af te staan aan zeg maar biologische natuurinclusieve landbouw, die meer ook op een andere manier ook werken dan we al eeuwen doen.

De voorzitter: De heer Vermaat.

De heer Vermaat: Voorzitter, wat is dan, vraag ik via u voorzitter aan de Partij voor de Dieren. Het doel van zo'n waterschap is toch niet zozeer het feit wat voor soort bedrijf het is? Het gaat in de brede zin, de agrarische sector in zijn totaliteit en wat zij nodig heeft.

De voorzitter: Mijnheer Gilissen, u had ook een interruptie?

De heer Gilissen: Voorzitter, want mevrouw Butterman vroeg ook aan andere fracties om daar wat van te vinden. Dat kan ik natuurlijk in mijn eigen termijn doen. Nee, dat is flauw. Dan zou het spreekijd gaan worden via interrupties, maar ik heb wel een serieuze vraag. Want we doen dit niet alleen. Dit stuk wordt ook tegelijkertijd aan het waterschap zelf en ook aan de Provinciale Staten van Zuid-Holland voorgelegd als ik me niet vergis. Als er een amendement straks is, dan is er geen gelijklopend besluit, dus hebben we volgens mij sowieso een probleem. Dus hoe ziet de fractie van Partij voor de Dieren dat? Verder stel ik vast dat er, in ieder geval door de organisaties die mevrouw Butterman aanhaalde, geen mogelijkheid van een zienswijze in ingediend. Dus ik denk dan ook, dat is zeg maar in het proces ook wel een behoorlijk gemiste kans. Dus hoe gaan we met die twee bijzondere situaties om? Zou mijn vraag zijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Nu ben ik al bijna weer de vraag van de heer Vermaat vergeten, maar volgens mij was ik van plan om ongeveer hetzelfde te herhalen als wat net had geantwoord. Namelijk dat LTO is een koepel natuurlijk, misschien wel één van de grootsten van de agrarische sector in Nederland, maar niet de enige. Dus vandaar onze vraag om dat echt breder te trekken. Wat betreft een eensluitend amendement, wat dus ook voor de andere provincies zou moeten gelden. Daar moeten we dan aan werken, denk ik. Om dat af te stemmen met hun. Maar voor ons geen reden om het hier niet in te brengen in ieder geval.

De voorzitter: De heer Vermaat, een vervolg?

De heer Vermaat: Voorzitter, mijn vraag was wat de doel is van de waterschap? Of je dan specifiek moet gaan kijken naar verschillende soorten bedrijven, dat die worden vertegenwoordigd in. Hebben ze niet het algemene belang waar zij voor staan en dat ze dat inbrengen? Dan specifiek kiezen voor bepaalde groepen die een bepaalde bedrijfsvoering hebben. Want dat proef ik uit uw bijdrage.

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Butterman: Via de voorzitter, dank u wel. Nu veronderstelt u dat zetels die worden ingenomen door bedrijven die zijn gedelegeerd vanuit LTO, alleen voor een algemeen belang zouden gaan. De zetels die wij voorstellen dat niet zouden doen. Uiteraard gaat het voor een algemeen belang. Maar daar zit een heel erg zwaar belang bij gangbare landbouw, juist in die waterschappen. Om bijvoorbeeld de waterstanden redelijk laag te houden, bepaalde onderzoeken wel toe te laten, bepaalde onderzoeken niet. Dus om daar een diversiteit in stemmen in aan te brengen, dat lijkt ons zinvol.

De voorzitter: Mijnheer Gilissen, u had ook nog een vervolg? Ga uw gang.

De heer Gilissen: Voorzitter, ik had niet alleen gevraagd naar de situatie die ontstaat op het moment dat wij een amendement hier zouden aannemen en dat dat in de andere twee provincie niet gebeurt. Maar ook de vraag, als dit zo'n diepgeworteld gevoel is, waarom er dan bijvoorbeeld geen gebruik is gemaakt van de zienswijze mogelijkheid? Want op dit voorstel, zes weken ter inzage gelegen, is dus geen reactie gekomen. Ook niet van de betreffende organisaties waar mevrouw Butterman waarschijnlijk in haar ogen, terecht een lans voor breekt.

De voorzitter: Mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Daar kan ik geen antwoord op geven. Dat zouden we moeten nagaan bij die organisaties. Maar dat zou ik niet weten waarom daar geen inzage in is geweest. Dat weet ik niet. Toezegging, weet ik niet.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Adriani, was dat een... Nee? Dan ga ik door naar de PVV, de heer van der Star. Geen bijdrage. De SGP, de heer Vermaat. Ga uw gang.

De heer Vermaat: Voorzitter, verder had ik eigenlijk geen bijdrage met de interruptie die ik net heb gedaan. Daar even verder op ingaand. Als je de beschrijving leest, staat de LTO in dit geval voor de agrarische als koepelorganisatie. Dat is daarvan het belang dan dat die organisaties elkaar vinden. Om dan nu te zeggen de grote organisaties zetten we aan de kant, terwijl die daar inderdaad groot belang mee hebben. Vinden wij hoe het nu voorgesteld is, ook al hadden wij die aanpassing van de gebogen zetels liever niet gezien, dat het verminderd zou worden. Is dit de werkelijkheid waar we mee hebben te dealen. Daarom ook wat ons betreft een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de SP, de heer Harris.

De heer Harris: Eén keertje geen kritiek vanuit deze hoek. Wij vinden het een goed verwerkt voorstel. We vinden het goed dat er inderdaad minder macht gaat naar de bedrijven en meer naar het volk in het algemeen. Al kan ik me wel ergens vinden in de bijdrage van de Partij voor de Dieren. Als er dan toch wel twee

zetels zijn, kunnen we kijken of dat een beetje goed verdeeld kan worden over meer biologische landbouw. Kijken of dat iets beter verdeeld kan worden. Maar verder hamerstuk lijkt me.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar UtrechtNu!.

De heer Nagtegaal: Hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Volt, mevrouw Blekxtoon.

Mevrouw Blekxtoon: Dank voorzitter. Goed om te lezen dat het aantal geborgde zetels wordt teruggebracht naar vier per waterschap. Wij sluiten ons wel aan bij de oproep van de Partij voor de Dieren om juist die duurzame partijen een zetel te geven. Stukje vernieuwing is hier zeker op zijn plek. Het idee van een provincieoverstijgend amendement gaan we met interesse volgen.

De voorzitter: Dank u wel. De VVD, de heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, ik vind persoonlijk heel wat van de wijze waarop we de oudste, democratische bestuurslagen van Nederland hebben ingericht, de waterschappen. Maar dat doet er even niet toe. Daar hebben we het ook in de fractie al een soort van over gehad. Ik zie deze wijziging als een uitwerking van hoge regelgeving. Namelijk het besluit van de beide Kamers, de Staten-Generaal om iets met die geborgen zetels te doen. Dat voeren we netjes door, alsmede ook een aantal correcties in het gebied zelf. Ik begrijp mevrouw Butterman heel goed hoor. Maar ik denk dit is niet de plek om het gesprek en het debat te voeren wat de VVD betreft. Dus wat ons betreft kan dit voorstel ook onze goedkeuring wegdragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar 50PLUS, die is niet aanwezig. Dan ga ik naar de BBB, mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ik mag niet veel meer zeggen, want ik ben door mijn tijd heen. Maar ik wil nog wel even aangeven dat wij er misschien wel over nadenken om twee moties in te dienen. Dat is wat anders dan een amendement, maar moties moet kunnen volgens mij.

De voorzitter: Sorry. Dank u wel. Dan ga ik naar het CDA.

De heer Van der Pouw-Kraan: Dank u wel voorzitter. Prima stuk. Wat ons betreft een hamerstuk in de Staten.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Prima stuk inderdaad. Hamerstuk.

De voorzitter: D66.

Mevrouw De Widt: Dank u wel. Wij zien het als administratieve, ambtshalve wijzigingen. Kan een hamerstuk zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Forum voor Democratie tot slot.

Mevrouw Van der Kolk: Dank u wel voorzitter. Ik zou graag de vraag aan de BBB willen stellen welke twee moties zij dan in willen dienen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek, ga uw gang.

Mevrouw Van den Broek: Dank u wel voor de vraag. Ik heb nu alleen nog een beetje een denkrichting. Dat zal een motie kunnen zijn met betrekking tot de evaluatie van de impact van de Omgevingswet op de waterschappen. De invoering van de Omgevingswet brengt veel veranderingen met zich mee, ook voor de taken van de waterschappen. Dus het is belangrijk om te monitoren hoe deze veranderingen uitwerken. Vooral in relatie tot de agrarische sector en waterbeheer in landelijke gebieden. Dus daar zal ik een voorstel voor doen. Even kijken. Dan hebben we nog een motie misschien voor betere betrokkenheid van landelijke belanghebbenden bij waterbeheer. Waarom? Door de veranderingen in de bestuursstructuur kunnen agrariërs en bedrijven minder directe invloed uitoefenen op het waterschapsbestuur. Onze motie zou kunnen vragen om extra inspanningen om landelijke belanghebbenden, zoals boeren en natuurbeheerorganisaties, beter te betrekken bij het beleid van het waterschap. Daar kom ik dan met een voorstel voor.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Gilissen een interruptie.

De heer Gilissen: Voorzitter, want ik probeer het allemaal even goed te begrijpen. Volgens mij allemaal terechte vragen. Maar de waterschappen kennen natuurlijk een eigen AB en een DB. Er staat toch niks in de weg om dat daar in het algemene bestuur van het waterschap in te brengen? Waarom moeten wij als andere bestuurslaag iets voor het waterschap bedenken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Dat is ook een goede. Maar wij zouden natuurlijk wel onze gedachtegang kunnen doorgeven aan het dagelijks bestuur bijvoorbeeld. Maar u heeft een punt. Kunnen twee kanten op hierin. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de... Bij deze naar de eerste termijn... U had verder geen vragen toch? Dan ga ik naar de eerste termijn van het... Of de enige termijn trouwens, van het college.

De heer Bakker: Dank u wel voorzitter, dank voor de reacties. Volgens mij mag ik de hoofdprijs uitdelen aan de heer Gilissen, die het scherp samenvatte. Het Rijk inderdaad, het parlement heeft besloten om de Waterschapswet te wijzigen. Als gevolg daarvan moeten wij deze wijziging doorvoeren. Is het niet aan ons? Zeg ik dan ook maar tegen mevrouw Butterman, om invulling te geven aan die zetels? De invulling van die geborgde zetels gaan via de koepelorganisaties LTO en VBNE. Dat is weer bepaald in de Waterschapswet. Ik denk dat we zowel richting het Rijk, heeft u enkele ambities. Het Rijk, de Eerste en Tweede kamer, die moet u daar voeren. Daar is een groot deel van u ook vertegenwoordigd. Dan denk ik even in reactie naar de punten van de BBB. Zou mijn primaire reactie zijn, op zich is een evaluatie van de Omgevingswet goed. Hij is net pas ingevoerd, 1 januari 2024. Misschien een beetje vroeg. Het andere punt, is dat echt aan ons? Is dat waar u... Ik zou inderdaad ook zeggen, wij zouden ook zeggen, dat is volgens mij een discussie die in een andere democratische overheidslaag thuishoort. Namelijk het AB van de waterschappen. Maar de discussie is niet aan ons over hoe wij de geborgde zetels invulling zouden willen geven. In die zin is dit inderdaad een vrij administratieve, niet beleidsrijke wijziging van een besluit uit de Eerste en Tweede Kamer.

De voorzitter: De heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, dus als ik het goed begrijp geeft de gedeputeerde ook aan. Dat mocht het amendement van de strekking zoals de Partij van de Dieren die aangekondigd heeft, Partij voor de Dieren

sorry. Tot onverbindendheid van dit hele Staten voorstel kunnen leiden. Dus ook reden zijn voor spontane vernietiging door de kroon bijvoorbeeld, omdat het strijdig is met hogere wetgeving.

De voorzitter: De heer Bakker.

De heer Bakker: Volgens mij hebben de Engelsen daar de uitdrukking voor jumping to conclusions. U bent al meteen bij de kroon. Maar inderdaad, dat ik enige mate door mijn hoofd ging. Dit lijkt me niet, of in ieder geval heel lastig uitvoerbaar. Wij gaan er vooral ook niet over de Waterschapswet. Ik denk dat we elkaar daar wel de hand kunnen schudden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan was dat volgens mij de termijn van het college. Dan kijk ik nog even de zaal rond voor de behoefte voor een tweede termijn. Nee? Ik hoorde in dit geval meerdere amendementen en motiemogelijkheden. Of komen jullie daarvan terug naar aanleiding... Nee. Ik zie heel stellig knik. Mevrouw Butterman ook niet? U weet het nog niet. Dan zijn het nu wel echt een aantal. Dus dan stel ik voor om het als besprekstuk te doen. Ja? Ik vraag het. Dat gaan we dan doen.

11. AV IPO 5 november inclusief begroting en jaarplan 2025 + memo Van Essen

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 11. Het AV IPO op 5 november inclusief begroting en jaarplan 2025 en de memo van Van Essen. Op 5 november is de volgende AV IPO. Hierin zal aan de AV gevraagd worden om de begroting en het jaarplan van 2025 van de IPO-Vereniging, inclusief de meerjarenraming, goed te keuren. U kunt in deze commissie BEC aan uw AV-leden Noortje Flink en Odile De Man input meegeven. Eerder is de conceptbegroting al ter bespreking in de commissie geweest. De begeleidende memo van de heer Van Essen is op 8 oktober nagezonden. Die is bij de stukken... Is vorige week nog de gespreksnotitie naar aanleiding van de IPO-bestuurdersvergadering op 2 oktober jongstleden toegevoegd. Daarnaast is ook de Najaarsnota toegevoegd en deze staat op 3 december op de agenda van de AV IPO. U kunt ook met betrekking tot de Najaarsnota input meegeven aan de AV-leden. Maar ik zal voordat wij aan dat alles gaan beginnen, kort het woord geven aan de heer Van Essen voor een toelichting vanuit het IPO-bestuur. De heer Van Essen belt in. Daar is hij, live.

De heer Van Essen: Goedenavond. Zo dat is op een groot scherm zie ik nu vanaf deze plek. Goedenavond. Ik denk dat ik het heel kort kan houden. De conceptbegroting is natuurlijk... Heeft helemaal zijn weerslag gekregen in deze begroting die straks voorligt in de AV. Er zit een kleine wijziging in met betrekking tot de uitzondering die heel lang gold voor Zeeland. Die loopt af en dat is financieel in het voordeel van andere provincies, dus ook die van ons. Dat geeft onszelf ook een opdracht om structureel... IPO geeft zichzelf de opdracht structureel zeg maar ook naar oplossingen te zoeken voor lange termijn met de begroting. Maar goed, dat heeft u ook verder in de stukken kunnen lezen. Deze vergadering is verder vooral bedoeld om dus verdere aandachtspunten mee te geven richting uw twee vertegenwoordigers in de AV. Laat ik het daarbij houden voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ben even hier gaan staan. Ik wilde heel graag staan na deze hele lange dag, dus vandaar doe ik het even vanaf hier. Dan gaan wij door naar de eerste termijn van de commissie. Dan begin ik bij GroenLinks. Mevrouw Matser, ga uw gang.

Mevrouw Matser: Dank u wel. We hebben voor nu geen inbreng, maar wel toch eventjes gebruikmaken van dit moment om dank uit te spreken aan de gedeputeerde voor de duidelijke stukken. Vooral grote dank aan de collega's Flink en De Man voor hun inzet namens onze Staten in de AV. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Adriani, ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Ik moet even mijn aantekeningen erbij zoeken. Op zich een degelijke begroting. Volgens mij ook van een IPO die niet in de verleiding is gekomen om heel erg te groeien of steeds op te dikken. Dus goed ook dat er voor die miljoenen euro gekeken wordt we gaan eerst eens even naar mensen en middelen kijken. Inhoudelijk wel wat zorgpunten. Want er staan inhoudelijk best af en toe zinnetjes in dat ik denk, daar gaat het IPO iets doen wat misschien wel toch behoorlijk schuurt met wat we hier in de provincie Utrecht belangrijk vinden. Dan denk ik bijvoorbeeld aan een Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied. Als je kijkt naar hoe daar in de verschillende provincies over gedacht wordt en je telt dat bij elkaar op en je zet dat bij elkaar. Dan weet ik niet zeker of de Utrechtse inzet dan nog overeind blijft. Iets vergelijkbaars zou je kunnen zeggen bij het voornemen om tot reductie faunaschade te komen door meer in te zetten op beheer. Is toch ook niet precies wat wij in onze eigen faunabeleid hebben vastliggen. Dus wel een beetje de zorgen. Ook wel de vraag van het college, hoe zorgen we ervoor dat via de band van het IPO niet in het collectief, Utrechtse waarde weglekken?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren, mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Ook dit keer voorzitter sluit ik moet volledig aan bij de woorden van de heer Adriani.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de PVV, de heer Van der Star. Geen bijdrage. Dan ga ik naar de SGP, de heer Vermaat.

De heer Vermaat: Voorzitter, ik kan me bijna ook geheel aansluiten bij de woorden van de heer Adriani. Alleen dan 180 graden andersom. Dat zijn juist twee punten waarvan de SGP denkt, we zijn blij dat het in het geheel. Dus dat zijn complimenten, of daar kijken we juist hoopvol naar uit dat die brede belangen bekeken worden. Voor de rest dank voor de inzet vanuit de Staten ook in de AV. Daar zou ik het bij willen laten voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De SP, de heer Harris. Geen behoefte. UtrechtNu!, is niet in de zaal. Volt.

Mevrouw Blekxtoon: Dank voorzitter. Ook wij sluiten ons aan bij de woorden van de Partij van de Arbeid. Ik had zelf ook nog een kleine toevoeging. De evenementskosten voor het jaarcongres worden verhoogd. Dit is wel gemeenschapsgeld, dus we vragen ons af of dat nu echt heel erg hard nodig is. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. De VVD, de heer Gilissen. Een interruptie, ga uw gang. U bent ook aan de beurt.

De heer Gilissen: Voorzitter, het is meer dat ik ook zou kunnen gaan staan. Doe ik niet. Voorzitter, vraag aan de fractie van Volt. Want ik gok zomaar dat die meerkosten te maken heeft met het feit dat het jaarcongres volgend jaar in Brussel is. Wat vindt de fractie van Volt daarvan? Want dat viel ons ook al op, dat dat...

De voorzitter: Mevrouw Blekxtoon.

Mevrouw Blekxtoon: Wat mij opvalt is dat het congres twee weken gepland wordt voordat de week van de regio's is. Dat zou betekenen dat we met zijn allen twee keer daarnaartoe moeten. Dus ik ben wel voorstander van om dat ergens te combineren. Dat de kosten verhoogd worden is structureel, dat is niet eenmalig voor Brussel volgens mij.

De voorzitter: De heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, dat zie ik ook. Daar zit ook namens mijn fractie ook wel zorg, dat we dat ook gewoon op een goede en bescheidene manier doen. Dus wel de ontmoeting faciliteren, maar dat ook wel een beetje binnen de perken houden. Mij was ook al opgevallen dat we eigenlijk in twee weken achter elkaar reden is om naar Brussel af te reizen. Mevrouw Blekxtoon weet vast nog veel meer redenen om dat te doen, maar daar gaan we het straks over hebben. Dus goed om dat signaal even ook af te geven om te kijken of er ook geen samenspraak ook met het Huis van Nederlandse Provincies mogelijk is.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij mag u verder met uw betoog.

De heer Gilissen: Dank u wel voorzitter. Ik kan me aansluiten bij de opmerkingen van de fractie van de SGP. Ik denk dat het belangrijk is... En dat zit ook meer in de bestuurs-, de inhoudelijke lobby vanuit het IPO, om in ieder geval toch te blijven werken aan een goede samenwerking ook met het kabinet. Ook al zijn er misschien wat meer tegenstrijdige punten dan in het verleden. Het is in het belang van de provincies om de dialoog te blijven faciliteren. Wons betreft enige terughoudendheid op de kostenontwikkeling. Het zit er wel in, maar kan geen moeite om dat nog een keer ook te benoemen dat dat voor de fractie van de VVD in deze Provinciale Staten ook belangrijk is en blijft.

De voorzitter: Dank u wel. Er werd zojuist ook nog even ingefluisterd dat er gekeken is naar de mogelijkheid om die data te combineren en dat was niet zo. Dus het is wel gepoogd in ieder geval. Dan ga ik door naar 50PLUS, die zijn afwezig. Dan ga ik naar de BBB, die zijn ook inmiddels afwezig. Het CDA, de heer Koren. Ga uw gang.

De heer Koren: Voorzitter, geen nieuwe punten anders dan dat terughoudendheid met die kostenverhoging. Dat is echt wel een punt. Dat willen we graag meegeven.

De voorzitter: Dank u wel. De ChristenUnie.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Een goede opzet. Heldere begroting, een jaarplan. Prima speerpunten, getuigt van meer daadkracht en slagvaardigheid dan ik in de vorige documenten wel eens heb gelezen. Dus verder geen opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel. D66.

Mevrouw De Widt: Dank u wel. Fijn om te lezen dat de AV-leden onverminderd kritisch zijn op wat er in het IPO gebeurt. Dus mevrouw De Man en mevrouw Flink wens ik daar verder veel succes bij. Steun voor de vragen, opmerkingen die door de heer Adriani zijn ingebracht.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Forum voor Democratie tot slot. Mevrouw Van der Kolk, ga uw gang.

Mevrouw Van der Kolk: Dank u wel. Ook over de verhoging inderdaad van het congres. Ik zou ook wel graag willen meegeven nog aan de vertegenwoordigers, let ook dan op de inhoud van het congres. Ik zat namelijk tijdens het congres zelf bij een workshop over het vallen en opstaan of in het Huis van Thorbecke. Ik zat daar gezellig met iemand van de griffie ook. Dus wij hadden vol goede moed. Alleen toen begon de workshopleider ik moest eerst eens even opzoeken wie was Thorbecke eigenlijk ook alweer? Toen voelden wij al nattigheid. Dat bleek inderdaad ook gegrond, want hij had geen idee. Het ging ook verder gewoon over gezellig hoe kun je nu eigenlijk een beetje buiten de lijntjes kleuren. Ik kwam daar toch wel voor inhoudelijke onderbouwing en ik zou dat ook het IPO wel graag willen meegeven bij de ontwerp van de workshops volgend jaar.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee de termijn afgerond. Dan ga ik naar de gedeputeerde de heer Van Essen. Excuus, een interruptie van mevrouw De Man. Ga uw gang.

Mevrouw De Man: Dank u wel. Even en een interruptie op mevrouw Van der Kolk voorzitter. Wij hoorden meerdere van deze berichten van u Statenleden, dus dank daarvoor. Dus dat is direct al op het IPO-congres de volgende dag aan de orde gesteld. Er waren andere provincies die die gedachten ook hadden. Dus weet dat dat al geland is.

De voorzitter: Een geruststellende boodschap. Dan gaan we nu door naar het college. De heer Van Essen, ga uw gang.

De heer Van Essen: Dank voorzitter. Volgens mij zijn er een aantal punten genoemd die denk ik vooral zich lenen om door de AV te worden ingebracht in de AV. Door uw AV-vertegenwoordigers. Even beginnen de twee punten die de PvdA inbracht en vanuit een iets ander perspectief ook door de SGP zijn benoemd. Die IPO inzet op landelijk gebied dat is wel toch wel weer op hoofdlijnen. Daar zitten natuurlijk soms gewoon politieke verschillen tussen provincies. Maar dat geldt denk ik ook voor uw punt met betrekking tot faunaschade. Kijk wij hebben wel, ook vanuit Utrecht ook naar aanleiding van de bespreking van de conceptbegroting. Het onderwerp oplopende kosten van de faunaschade ook aan de orde gesteld als aandachtspunt in het bestuur. Dat heeft u ook ons meegegeven, dus dat hebben wij ook gedaan. De vraag is natuurlijk wel, hoe daar grip op te krijgen? Daar zijn meerdere antwoorden op mogelijk. Daarvoor geldt natuurlijk, dat het standpunt wat gedeputeerde Sterk in de Adviescommissie Landelijk Gebied en ikzelf als vertegenwoordiger van ons college het IPO-bestuur inbreng. Dat is natuurlijk gestoeld op het beleid dat wij in Utrecht volgen. Dat u heeft vastgesteld. Dus daar kunt u van op aan. Het kan natuurlijk zijn dat daar soms in IPO-verband soms toch tot een compromis gekomen moet worden. Maar uw lijn, die u heeft vastgesteld, dat is natuurlijk daarbij altijd de basis. Maar wat ik u kan toezeggen is dat ik ook beide punten die u benoemt, nog even onder de aandacht breng van collega Sterk. Dat zij ook bij de verdere concretisering, of uitwerking van die punten die in de begroting staan, ook deze aandachtspunten van u op het netvlies heeft staan. Ik denk de andere punten die zijn denk ik met name voor onze AV-leden om mee te nemen en in te brengen. Misschien, excuus voorzitter, nog eentje. Dat ging even over die toenemende kosten van het jaarcongres. Dat is eigenlijk... Het is misschien iets wat flauw, maar er zijn natuurlijk gewoon heel veel kostenstijgingen door inflatie. Dat is de belangrijkste reden dat gewoon het budget daarvoor verhoogd is om daarvoor te corrigeren.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even de commissie rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Ik zie de heer Vermaat. Ga uw gang.

De heer Vermaat: Voorzitter, eigenlijk de opmerking die kwam van de overzijde over de IPO dan, de Week van de Regio in Brussel. Ik ben eigenlijk benieuwd hoe de andere fracties ertegenaan kijken. Om dan die Week van de Regio dan te zeggen, dan blijven wij gewoon hier in het Utrechtse. Organiseren we iets hier in Utrecht die over Europa gaan. Dat we niet twee weken achter elkaar die kant opgaan. Dat lijkt me ook niet goed en getuigen van omgaan met gemeenschapsgeld. Als je er toch al bent, dan kan je toch de doelen die je zou willen bereiken met een tweedaagse ook daarin meenemen. Dus ik ben eigenlijk benieuwd hoe de rest van de commissie daar tegenaan kijkt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Kolk, ga uw gang.

Mevrouw Van der Kolk: Dank u wel. Goed voorstel wat ons betreft. Ik denk dat het niet uitlegbaar is om aan te geven dat er twee weken achter elkaar naar Brussel wordt gereden. Er is naar gekeken blijktbaar. Het verbaast me dan dat het helemaal niet mogelijk blijkt. Dus goed voorstel van de SGP.

De voorzitter: Ik kijk de commissie rond of er verder nog behoefte is aan reactie. Mevrouw Blekxtoon, ga uw gang.

Mevrouw Blekxtoon: Misschien nog ter aanvulling dan op ons bezoek aan Brussel zelf twee weken geleden. Wij waren daar met alle provincies uit Nederland zo'n beetje. Er was gewoon niemand te bekennen van Brussel zelf. Die zaten allemaal in Straatsburg. Dat heb ik ook besproken daar. Dat is natuurlijk ook heel gek dat wij met zijn allen daarnaartoe gaan en dat er dan niemand is. Ergens wringt het wel een beetje inderdaad. Dus misschien moeten we daar nog eens verder over praten.

De voorzitter: We nemen nu natuurlijk wel een afslag die niet meer zo heel veel met het IPO te maken heeft, als we onze eigen Brusselreis in de Week van de Europese regio's en steden gaan evalueren. Mevrouw De Widt, u wilde ook nog wat toevoegen.

Mevrouw De Widt: Ik wilde op dat laatste punt reageren, maar als dat niet meer aan de orde is, dan houd ik daarover op natuurlijk.

De voorzitter: Nee, dat lijkt me niet aan de orde als we het hebben over de AV van het IPO. We gaan straks trouwens nog ook over Europa praten, dus wellicht kan het dan nog een plek krijgen. Dan hebben we dit agendapunt afgerond.

De heer Vermaat: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Vermaat, excuus.

De heer Vermaat: Ik snap uw opmerking dat het agendapunt... Het raakt hieraan, omdat het ermee te maken heeft hoe het volgend jaar eruitziet. Dus ik ben eigenlijk wel even benieuwd wat de fractie van D66 daarop had te zeggen. Want dat geeft misschien voor ons eventueel toch een misschien een motie in de Staten voor te bereiden. Die hier een uitspraak over doen hoe wij dit gaan... Hoe wij als Staten hier tegenaan kijken. In bredere zin dan.

De voorzitter: Ik snap uw verzoek. Ik wil alleen wel zorgen dat we het hebben over de AV en het IPO en het IPO-congres. Dat we het niet hebben over de invulling van onze eigen Brusselreis. Dat wil ik voorkomen. Dus vandaar mijn onderbreking. Maar mevrouw De Widt, ik stel u in de gelegenheid als u nog wil reageren.

Mevrouw De Widt: Wat ik wilde zeggen, dank u wel voorzitter. Is dat ik eigenlijk eerst de inhoud van die programma's wil weten, want misschien vind ik de inhoud van de Week van de Regio's wel veel belangrijker dan het IPO-congres. Dus ik ga me daar nog helemaal niet over uitspreken nu.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is daarmee dit agendapunt volgens mij nu wel afgerond.

12. GR Onderzoeksopzet Regionale Ontwikkelmaatschappijen (Randstedelijk Rekenkamer) EN

13. Memorandum Jaarstukken ROM

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 12. Gemeenschappelijke Regeling Onderzoeksopzet Regionale Ontwikkelmaatschappijen van de Randstedelijke Rekenkamer.

De heer Adriani: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Adriani.

De heer Adriani: Is het handig om punt 12 en 13 samen te bepreken?

De voorzitter: Als de commissie dat wenst, dan vind ik dat een prima idee. Ik kijk even... Mijnheer Gilissen, u wilt reageren?

De heer Gilissen: Voorzitter, nog een andere vraag. Ik vind het trouwens prima wat de heer Adriani zegt.

De voorzitter: Dan doen we heel even één voor één als u het goed vindt. Dus dan kijk ik even. Is er een akkoord om 12 en 13 in zijn... Ik zie de heer Limmen.

De heer Limmen: Ik aarzel hierover, maar ik kan me dat gezien de efficiency wel voorstellen. Maar als we maar ook goed uit kunnen discussiëren, ook over het jaarverslag en het onderzoek.

De voorzitter: De heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, ik was even benieuwd, of we misschien ook vanwege de aanwezigheid van een aantal andere mensen even nu kunnen opmaken hoe lang we doorgaan? Maar dat is aan uw discretie natuurlijk.

De voorzitter: In principe staat de vergadertijd tot 23:00 uur.

De heer Gilissen: 23:00 uur. Maar dat leidt er tot niet toe, dat we nu al zeggen. Let op de discussie of zo, dat we 12 en 13 nog samen doen en 14 en 15 doorschuiven?

De voorzitter: Ik zou 12 en 13 nu gewoon willen beginnen. Dan als we nog tijd over hebben, dan doorgaan. Op die manier zou ik het willen vormgeven. Ik kan nu niet inschatten hoe snel we hierdoorheen gaan. Dan beginnen we met agendapunt 12 en 13 gecombineerd. Het enige wat mij dan even rest, maar dat komt goed uit. Ze zijn door bijna dezelfde partijen opgewaardeerd. Sorry, geagendeerd. Ik zei het. Geagendeerd. Dus dan beginnen we bij de agenderende partijen en daarna gaan we naar de rest van de commissie. In dit geval begin ik dan bij Volt. De heer Limmen, ga uw gang.

De heer Limmen: Dank u wel voorzitter. Wij hadden ons voorbereid op twee aparte inbrengen. Dus ik zal proberen allebei te verhalen, maar ik heb daar enige tijd voor nodig. Naar aanleiding van het verzoek van de brief van de Rekenkamer, om te reageren op de onderzoeksopzet, wil Volt een paar kanttekeningen plaatsen bij dit vooronderzoek. Aanleiding voor het vooronderzoek lijkt de motie van de provincie Flevoland. Volt heeft de indruk dat onze provincie er meer inzicht en vertrouwen is in de bijdrage van de ROM aan de regionale economie. Echter voor Volt wordt uit het jaarverslag en de jaarrekening niet echt duidelijk met welke

intensiteit c.q. focus, de ROM een bijdrage levert als het gaat om de provinciale transitie naar een circulaire economie en circulair ondernemerschap. Volt vindt het noodzakelijk dat Provinciale Staten beter inzicht krijgt in de prestaties van de ROM als het gaat om circulair ondernemerschap. Volt zit dan ook met de vraag of de ROM één op één de uitgesproken doelen die in het coalitieakkoord zijn geformuleerd en in het MTS circulaire samenleving, actief ondersteunt. Wij denken dat de ROM zijn strategie mogelijk moet aanpassen om de provinciale doelen te bereiken. Centrale onderzoeksvraag van de Randstedelijke Rekenkamer is volgens ons nogal algemeen geformuleerd. Wij willen dat dit onderzoek zich ook richt op de specifieke situatie van de ROM Utrecht. In relatie tot de doelen en de invloed van de provincie Utrecht op de ROM. Volt stelt zich voor dat de algemene onderzoeksvraag wordt verdiept en specifiek wordt toegesneden op de ROM Utrechtregio. Hoe denkt de gedeputeerde hierover? Het verbaasde ons wel dat het onderzoek plaatsvindt, terwijl in de planning van de Rekenkamer alle ROM's naar verwachting over de periode 21-2025 wordt geëvalueerd. Wij vragen ons dan ook af of het niet efficiënter is om de doelen van dit onderzoek te integreren met het evaluatieonderzoek en dit eerder te starten.

De voorzitter: Mijnheer Limmen, u krijgt een interruptie van de heer Adriani.

De heer Adriani: Dank voorzitter. We hebben het hier in de voorbereiding ook al even over gehad, maar u vraagt de gedeputeerde wat hij vindt van de onderzoeksvraag. Maar volgens mij is dat iets wat we met elkaar en met de begeleidingscommissie van de Randstedelijke Rekenkamer moeten bespreken. Wat volgens mij toch toevallig ook uw fractievoorzitter is. Dus ik ben wel nieuwsgierig naar wat Volt nu van de gedeputeerde hoop te horen. Ik hoop eigenlijk zelf dat de gedeputeerde zich verre houdt van de onderzoeksvragen van de Randstedelijke Rekenkamer.

De voorzitter: De heer Limmen.

De heer Limmen: Terechte opmerking. Ten eerste is er vooroverleg geweest of de Rekenkamer bij deze discussie aanwezig zou kunnen zijn, die had daar geen behoefte aan. Ten tweede is er een brief gestuurd van de Rekenkamer aan gedeputeerde die als bijlage in de stukken zit, waarin ze vraag of de gedeputeerde feedback wil geven. Mijn slotzin zou zijn. Ik zou het graag in dit gremium, ook met de andere partijen, de mening willen horen over wat ik net gezegd heb. De Rekenkamer heeft zelf gezegd, we houden op afstand. Niet per se onze bedoeling om de onafhankelijkheid van de Rekenkamer te bediscussiëren, maar wél feedback te geven op het verzoek wat de Rekenkamer aan Gedeputeerde Staten heeft gedaan.

De voorzitter: Dank u wel. U mag vervolgen met uw betoog.

De heer Limmen: Tot slot, willen wij graag de mening van de gedeputeerde, maar ook van de collega partijen weten. Hoe zij aankijken tegen de invloed van de provincie, als het gaat om de uitvoering van het beleid wat in de provincie is vastgesteld en waarin de ROM ook een belangrijke taak heeft. Wij als aandeelhouder nogal een rol hebben binnen de ROM. Over het jaarverslag kom ik straks nog wel even terug. Dus ik wou het hier even bij laten.

De voorzitter: Maar dan is het wel goed om te weten dat als u dat in een tweede termijn doet, dat het college daar niet op kan reageren.

De heer Limmen: Ik denk dat als ik de opmerking over het jaarverslag beoordeel, dat wij eigenlijk ervan overtuigd zijn dat wel in het DNA van de ROM circulariteit een heel belangrijke factor is. Aan de andere kant zien wij, dat als wij het jaarverslag lezen en de jaarrekening zien. Dat we het idee hebben, je krijgt er toch niet

goed zicht op wat nu eigenlijk het onderdeel is van bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire economie. Hoeveel er geïnvesteerd wordt in circulaire ondernemers. Dus dat zouden wij graag het antwoord van de gedeputeerde over willen horen.

De voorzitter: Dank u wel. Is daarmee dan... Uw bijdrage is ermee afgerond. Dan ga ik naar Partij voor de Dieren als opwaardeerder van dit stuk. Dank u wel.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, wij maken ons zorgen. Ondanks vruchtbare discussies hier en zelfs een aangenomen amendement om niet meer uitsluitend het willen blijven zijn van een competitieve regio, zien we daar weinig van terug. De Regionale Ontwikkelmaatschappij is een durfinvesteerder met publiek geld. In het ROM-jaarverslag staat letterlijk op één en dezelfde pagina het volgende. Klimaatverandering brengt grote enorme uitdaging met zich mee en heeft grote gevolgen voor landbouw, biodiversiteit en volksgezondheid. With you so far. Dan verderop op diezelfde pagina. We hebben de gestelde doelen veelal met vlag en wimpel behaald. We zijn de meest actieve durfinvesteerder van de regio. We helpen ondernemers met internationale groei en halen internationale topbedrijven naar de regio. In 2023 is er uiteraard weer een handelsmissie geweest, buitenlandse bedrijven zijn hier op bezoek geweest. Er is een podcast gemaakt. Kortom, de gebruikelijke bijdrage aan brede welvaart. Voor al onze inwoners en dan in het bijzonder welzijn, samenleving en milieu. Genoeg sarcasme, want het is al bijna 22:30 uur. Op pagina 31 van het jaarverslag wordt één kritische noot gegeven, die wat ons betreft de moeite waard is om ook in het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer mee te nemen. Namelijk, het volgende. We hebben diepe commitment en support nodig van overheden en ondernemers. Alleen samen kunnen we echte impact maken. De ROM kan initiëren, maar leiderschap moet liggen bij de ondernemers. De overheden moeten actief ondersteunen door te werken aan vestigingsklimaat, voldoende energie, aanpassingen wet- en regelgeving en innovatieve aanbestedingen. Wacht eens even. Het is publiek geld dat geïnvesteerd wordt. Deze investeringen moeten bijdragen aan brede welvaart. Tegengaan van klimaatverandering, omgaan met schaarste van land, energie en woningen. Mijn vraag aan het college is dan ook. Voelt u ook dat hier spanning op staat? Dat je niet alleen maar internationale bedrijven kunt blijven aantrekken en ondertussen alle voorzieningen die van algemeen nut zijn. Zoals elektriciteit, woningen en openbaar vervoer. Nog verder onder druk zetten, terwijl die voor alle inwoners zijn. Kortom, we kijken uit naar het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer. Dat hopelijk antwoord gaat geven op de bijdrage van ROM aan de versterking van de regionale economie. Dat gaat dus wat verder dan die centrale onderzoeksvraag zoals die nu gesteld is. Namelijk alleen maar over de beleidsmatige en bestuurlijke relatie tussen provincie en ROM. Tot zover. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de PVV, die is inmiddels niet meer aanwezig. Dan ga ik naar de SGP, de heer Vermaat. Geen behoefte aan het woord. Dan ga ik naar de SP, de heer Harris. Geen behoefte. Dan ga ik naar UtrechtNu!, de heer Nagtegaal. Even overpeinzen, toch nee.

De heer Manders: Krijgen de agenderende partijen niet altijd eerst de beurt?

De voorzitter: Sorry, ik ben gewoon de... U heeft helemaal gelijk.

De heer Manders: Ik wil graag weer zeggen, ik zeg wat de heer Adriani zegt, want dat is gebruikelijk.

De voorzitter: U heeft helemaal gelijk. Mijn excuses. Ik kijk even terug naar mijn lijstje. Ik was gewoon verder gegaan op het alfabetische lijstje. Excuus. Dan ga ik inderdaad naar D66, ga uw gang.

De heer Manders: Dan neem ik hem ook meteen even over. Ik moet ook even puzzelen hoe we het samenvoegen. Ik wil eigenlijk beginnen op een iets positievere noot. Dat we eigenlijk heel erg blij zijn met de ROM zoals we het hier lezen en dat het goed bezig is. Ik denk dat we echt trots mogen zijn op juist ons innovatieklimaat. Dat dus dat ook echt de oplossing is om de uitdagingen van de toekomst aan te vliegen. Punt 12 was natuurlijk wel een beetje een onbehagen, dat de onderzoeksopzet nu mega generiek is eerder. Hoe werkt een ROM? Dat we inderdaad misschien als Utrecht veel meer gebaat zouden zijn bij een gefocuste opdracht. Dan ben ik heel erg blij met de technische vragen. Daaruit komt naar voren dat we een motie moeten indienen, dat het in opdracht van de Provinciale Staten. Dat dan pas de Rekenkamer aan de slag kan gaan eventueel. Dus daar denken we ook graag over mee, mochten daar andere gegadigden over zijn. Nogmaals, wij denken dus op een iets positievere noot om 22:30 uur, dat de ROM eigenlijk al heel goed bezig is. Dat het jaarverslag ook erg positief is, maar we zouden toch eigenlijk meer willen aanscherpen die opdracht. We zijn dus ook wel erg benieuwd op welke termijn dat ten eerste kan. Maar wij willen eigenlijk hier de discussie voeren over, is het niet meer verstandig om inderdaad in te zetten om niet alleen de circulaire economie? De circulaire samenleving zoals wij het graag noemen. Maar ook aandacht hebben voor onze kennispositie op het Utrecht Life Sciences Park. In de Europese nieuwsbrief die we straks gaan bespreken, is daar ook aandacht voor. Ik denk dat we ons moeten realiseren dat we hier heel veel kennis in huis hebben. Waar we echt op Europees niveau, op wereldwijd niveau, een verschil kunnen maken om de wereldgezondheid te verbeteren. Ook nog eens het vestigingsklimaat in Utrecht. Dus daarover wil ik graag de discussie voeren. Over hoe we die opdracht kunnen aanscherpen, hoe we dit kunnen bewerkstelligen. Op welke termijn dit zou gebeuren. Tegelijkertijd wil ik ook gewoon hier even de olifant in de kamer benoemen. Natuurlijk heeft de Universiteit ook als aandeelhouder het geld toegezegd, maar ik denk wel dat als we het continu gaan hebben over de ROM, ook in de toekomst. We oog houden op de bezuinigingen op het hoger onderwijs. Die hier direct een impact gaan hebben op innovatie, op kennis, op wetenschap. Dus ook op de positie van Utrecht. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de PvdA. Ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Ik sluit voor een deel, hoewel ik andere woorden gebruik, wel aan bij wat de Partij voor de Dieren zegt. Dat hebben we wel vaker vanavond. Want we hebben het natuurlijk eerder gehad hier in de Staten over hoe wenselijk het nu is om heel erg in te zetten op het naar binnenhalen van buitenlandse bedrijven. 25 per jaar is geloof ik de ambitie. Kennelijk zien buitenlandse bedrijven dat zelf ook. Want we lezen in het jaarverslag dat het steeds minder vaak lukt om buitenlands ze bedrijven binnen te halen, omdat die hier niet willen vestigen vanwege een gebrek aan ruimte, talent en energie. Dat is volgens mij precies de reden dat dat we in deze Staten al een aantal keer hard op de vragen hebben gesteld. Moeten we daar nu wel mee doorgaan? Tegelijkertijd lezen we een heads-up voor 2026 en verder dat de bijdrage aan de ROM wel eens omhoog zou moeten. Dus dan is het denk ik logisch dat je kijkt voordat je daar nu bent, moeten we niet met elkaar het gesprek voeren over past de opdracht nog steeds? Of moeten we inderdaad op onderdelen, zoals die internationalisering, die opdracht wat aanpassen? Moeten we het dan op basis daarvan opnieuw over de middelen hebben? Toen dacht ik dan is het wel goed om een beetje gevoel te hebben voor de vijf ambities die we met de ROM hebben. Om per ambitie een beetje te weten welk deel van het budget daarnaartoe gaat. Dus daar hebben we een technische vraag over gesteld. Het antwoord was, wij bemoeien ons niet met de details van de bedrijfsvoering. Maar dat was ook echt niet de vraag die we stelden. De vraag was op die vijf hoofdambitie, waar we wel KPI's voor hebben, hoeveel geld gaat daar nu in om? Welk deel van het budget? Zodat als we het hebben over de opdracht, dat we dan ook weten als we een opdracht zwaarder maken, of misschien iets minder zwaar maken. Wat doet dat dan met de budgetten die we hiervoor beschikbaar hebben? Dus eigenlijk zou ik een nieuw antwoord op die technische vraag willen, die namelijk wel

antwoord geeft op vraag. Nee, ik hoef geen detailinformatie over de bedrijfsvoering. Als het gaat om het aanscherpen van de opdracht voor de Rekenkamer, dan zou ik dus met name dat vraagstuk... Hebben we nu zicht en grip op investeringen die we doen en maatschappelijke doelen die we daarmee behalen? Hebben we dat nu goed op het netvlies?

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee is ook uw spreektijd opperdepop. Dan kijk ik nog tot slot als één van de opwaardeerders naar GroenLinks. Mevrouw Matser.

Mevrouw Matser: Dank u wel. Ik zal meteen ook maar toegeven dat het eerste verzoek namelijk om het onderzoek op te waarderen hebben we niet meegedaan. Dat komt omdat het onderzoek ook al van start is en inderdaad Amos met mij en... Help, de heer Jansen. In de Randstedelijke Rekenkamer zitten volgens mij allemaal andere wegen hebben om onze adviezen, om dat onderzoek aan te scherpen, ook nog hebben anders dan deze commissie. Maar het is volgens mij wel goed om met zijn allen goed eventjes te kijken naar de jaarstukken van de ROM. Maar ook daarbij twijfelde ik erover, is dit nu het moment? Het lastige is namelijk dat we die ROM samen financieren met andere gemeenten. Dus ook niet eenzijdig kunnen gaan zeggen, wij willen die doelen veranderen. Dus daar moeten we het juiste moment verkiezen. Als ik het goed heb onthouden, kijk ik eventjes naar de gedeputeerde. Gaan we over volgens mij een half jaar ook herwaarderen wat die doelen precies zouden moeten zijn. Desalniettemin, denk ik zijn de jaarstukken een mooi moment om daar voor de eerste keer al met elkaar van ideeën over te wisselen. Is het ook interessant om te kijken naar, hoe zorgen we nu dat die circulaire opdracht inderdaad goed land bij de ROM? Ik zou daarom aan de gedeputeerde willen vragen. We zitten ook in de Kopgroep Circulair Financiering. Wat voor adviezen komen er nu al uit die groep? Mogelijk is dit te technisch voorzitter, maar ik hoop dat u mij toestaat. Past de revolverende financieringsvorm die nu bij de ROM wordt toegepast wel bij een transitie zoals de transitie naar de circulaire economie? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu terug naar het lijstje waar ik mee bezig was. Daar dan in uitzoeken wie er nog... De heer Nagtegaal had aangegeven dat hij geen behoefte had aan het woord. De VVD, de heer Gilissen.

De heer Gilissen: Voorzitter, kort. We hebben niet mee geagendeerd. Dat is ook met een reden, omdat we denken dat de onderzoeksopdracht aan de Rekenkamer duidelijk genoeg is. Als er inderdaad een voorstel komt, zullen we dat op zijn merites beoordelen zoals men dat noemt. De samenwerking betreft, we denken dat we met de investeringen die we doen en de bijdragen die we leveren, ook voor een dubbeltje toch op de eerste rang zitten. Omdat de ROM een hele waardevolle bijdrage levert aan het in stand houden van het ondernemingsklimaat. Daarmee ook een stukje welvaart voor de provincie en de regio Utrecht. Daar plukken wij allemaal de vruchten van. Dat maakt het juist mogelijk dat wij voorop willen lopen ook met andere zaken. Zoals welzijn, gezondheid en ook klimaattransitie. Dat dat een gesprek is wat je regelmatig voert, ook in het kader van de opdracht lijkt ons logisch, maar heeft in ieder geval niet tot nieuwe inzichten bij mijn fractie geleid.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga naar 50PLUS en de BBB en die zijn niet meer aanwezig. Ga ik naar het CDA. Geen behoefte. De ChristenUnie, mevrouw Kennedy-Doornbos.

Mevrouw Kennedy-Doornbos: Voorzitter, dank u wel. Interessant dat de ROM onderzocht wordt door de Rekenkamer. Want de ROM staat op afstand van de volksvertegenwoordiging. Het kan een soort black box zijn waar je een heleboel publiek geld in stopt en waarvan je niet zeker weet wat daarmee gebeurt. Daarom hebben we ook vragen gesteld. Kan je niet op de één of andere manier beter meten wat je ervoor krijgt? Maar

het antwoord is duidelijk, dat is gewoon heel erg moeilijk, want veel factoren spelen een rol. Gelukkig komt er ook ander onderzoek op landelijk niveau, om de effectiviteit en de efficiëntie van de besteding van deze publieke middelen te onderzoeken. Dus laten we inderdaad daarop inspelen. Het rapport van de Rekenkamer, dat ook de aanbevelingen doet voor dat landelijk onderzoek. Wat ook wordt gezegd in de beantwoording van mijn vragen. Maar wat Flevoland ervaart, had ik ook in de gemeenteraad in Amersfoort. Waarom kost het zoveel geld en wat levert het eigenlijk op? Tegelijkertijd zie ik hier in alle stukken die wij krijgen en al die informatie. Ook in de werkbezoeken en de infosessies. Dat er heel veel openheid en transparantie is en dat we ook veel informatie krijgen. Het is ook een zeer effectief financieringsinstrument. Als de overheid innovatie zou moeten aanjagen, heb je waarschijnlijk meer kapitaalvernietiging dan wanneer je dat door een ROM laat doen. Waarbij elke euro met een factor vijftig wordt terugverdiend. Hoe revolverender, hoe meer wij dat eigenlijk wel willen. Want dan denk je dan wordt er tenminste geen geld verspild. Aan de andere kant, hoe minder het geld revolveert, hoe meer je dan ook risico's durft te nemen. Dan pak je ook juist dat deel wat de markt niet zelf op kan pakken. Dan krijg je hele creatieve ideeën en bedrijven die juist ook kunnen werken denk ik aan circulaire economie, in plaats van lineaire economie. Dus als je een ROM goede opdrachten geeft, denk ik dat je juist heel erg goed die circulaire economie kan aanjagen. Dat het zich zo internationaal profileert, waar de Partij voor de Dieren een beetje kritiek op had, is eigenlijk goed. Want wat lees je dan in de stukken? Bedrijven willen zich hier in Utrecht niet vestigen vanwege gebrek aan ruimte en netcongestie. In Nederland willen ze zich niet vesten vanwege regeldruk, hoge kosten en verminderde arbeidsproductiviteit. Hebben we het speciaal over innovatieve bedrijven. Dan denk ik, goed om dat signaal te hebben. Want het is belangrijk om te weten dat we innovatie soms ook in de weg zitten en wat we daar dan aan zouden kunnen doen. Dus wat dat betreft ben ik op zich heel positief en kan het gewoon een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Het is ook geen Statenvoorstel, dus dat scheelt. Dan ga ik naar Forum voor Democratie, geen behoefte aan het woord. Dan zijn we het eind gekomen van de eerste termijn. Dan ga ik naar het college, de heer Van Schie. Dat ging snel.

De heer Van Schie: Dank voorzitter. Laat ik begin inderdaad even duidelijk te maken dat het college verder weinig appreciatie heeft over de opdracht van en aan de Rekenkamer die uw Staten geeft. Die ze in alle onafhankelijkheid natuurlijk zelf ook ter harte neemt hoe ze daarmee omgaan. Wat we wel hebben, is natuurlijk zelf ook een mening over hoe de ROM functioneert en hoe wij ons daartoe verhouden. Welke taakopvatting die heeft en ook wat onze verschillende rollen daarin zijn. Sommigen van u hebben dat al treffend weergegeven, dat we natuurlijk ook niet de enige zijn die invloed hebben op wat de ROM doet. We zijn één van de aandeelhouders, een belangrijke. Maar andere gemeenten en het Rijk en de universiteit en de hogeschool zijn dat ook en die zijn ook belangrijk. Maar bij al die partijen leeft natuurlijk dezelfde vraag die u ook heeft. Hoe gaan we nu om met die opdracht aan de ROM? Wat vinden wij op dit moment belangrijk en wat vonden we vier jaar geleden toen we met de ROM gingen vliegen belangrijk? Daarom hebben we met elkaar ook afgesproken dat we in de aanloop naar een nieuwe beleidscyclus, ook met elkaar de evaluatie gaan doen. Op die inhoudelijke resultaten en de effectiviteit van de ROM en de inzet van middelen. Juist om met elkaar ook opnieuw dat gesprek aan te gaan. Uw Staten kunnen daar natuurlijk ook invloed op geven door mij en collega Bakker, daar ook goede wenken zoals vanavond ook weer mee te geven. Dat deze Staten circulariteit belangrijk vinden, dat was ons intussen wel duidelijk. Dat heb ik natuurlijk ook al eerder overgebracht. Dat heeft er ook toe geleid dat in het jaarplan voor volgend jaar, natuurlijk ook nadrukkelijk door de ROM wordt aangegeven dat ze circulaire bedrijven heel belangrijk vinden. Ook daarin willen investeren. Maar het is niet de enige maatschappelijke opdracht waar de ROM zich aan wil houden, er zijn ook andere taken. Maar ik merk in mijn gesprekken met de ROM wel heel nadrukkelijk dat ze in dat gat van marktfalen, waar te weinig investeerders zijn om ondernemingen verder te brengen. Heel nadrukkelijk zich

ook richten op bedrijven die zo'n maatschappelijke opdracht willen vervullen met hun innovatieve producten en plannen. Dat ze, ik geloof dat ze al zeggen wel negentig procent van de aanvragen links laten liggen. Omdat die te algemeen en niet genoeg gericht zijn op dat maatschappelijke rendement dat ook nodig is uit die investeringen. Dus ze maken daar heel bewust keuzes in. Dat zal ook verschuiven in de loop der jaren, als de maatschappelijke trend weer verandert. Maar dat wij in de aanloop naar het volgend jaar het te nemen besluiten over hoe gaan we verder met de ROM? Zowel qua investeringen als qua subsidies. Dat we daar ook een stevig gesprek over voeren en een onafhankelijk evaluatie voor vragen. Nog los van het onderzoek van de Rekenkamer, dat is overduidelijk. Dan toch even wat vragen nog langs te lopen voorzitter. Van de heer Limmen. Hebben we dan zelf geen mening? Dat antwoord heb ik al gegeven, maar het wordt dus van u belangrijk gevonden wat u voor mening heeft. Als wij bevroegd worden door de Rekenkamer, geef ik daar natuurlijk netjes antwoord op. Daar werken we aan mee en daar hebben onze eigen beeld over. Maar ik nemen ook aan dat de ROM zelf ook bevroegd wordt door de Rekenkamer. Dat laten we verder aan hen. Zit dat circulariteit nu voldoende in het DNA van de ROM? Ik heb er net al iets geprobeerd over te zeggen. Maar ze hebben natuurlijk investeren, innoveren en internationaliseren als belangrijke punten. We hebben al wel eerder aangegeven en sommigen van u refereerden eraan, dat op dit moment het internationaliseren voor ons misschien minder is. Het naar Utrecht toehalen van grote bedrijven, omdat ze ook al wel signaleren wat wij ook signaleren. Dat hier een groot gebrek aan ruimte is en we eigenlijk wel genoeg bedrijven hebben hier qua werkgelegenheid op het moment. Maar dat omgekeerd we wel ook zien, dat heel veel van die bedrijven waar de ROM ook in investeert, wel een behoefte hebben aan ook internationaal kapitaal. Een internationale afzetmarkt. Dat wij ook hele goede, maatschappelijke vindingen in onze regio hebben, die niet alleen in Nederland van dienst kunnen zijn, maar ook internationaal. Dat die bedrijven ook kan helpen. Dus je ziet ook wel dat daar iets kantelt in wat internationaliseren dan precies is. Ik ben dus ook niet zo heel erg bevreesd dat de ROM daar die maatschappelijke signalen die hier leven ook niet hoort. Voorzitter, de ChristenUnie vroeg nog waarom kost het nu zoveel geld? Net al iets over gezegd. Het is natuurlijk wel durfinvesteerder inderdaad en dat vergt ook een boel begeleiding. Het is ook geprofessionaliseerd de ROM. Ten opzichte van de uitgangspositie waar we vier jaar geleden mee begonnen, zijn er ook wel een boel taken op hun pad gekomen die ook projectmatig zijn en minder procesmatig. Daar profiteren we ook van, want dat zijn over het algemeen goede zaken. We hopen ook van harte dat het werkbezoek dat u binnenkort brengt aan de ROM, u al die vragen die u daarover heeft ook kunt stellen. Dat die ook naar tevredenheid beantwoord worden.

De voorzitter: Ik zie een interruptie. Ook een verzoek aan u om...

De heer Van Schie: Nog korter?

De voorzitter: Mand. Mevrouw Butterman.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Ik was druk aan het meetypen om te kijken... Zou de gedeputeerde Van Schie dan toch een antwoord geven op toch een vraag die ik had gesteld? Maar nee. De heer Van Schie had gezegd, niet bang dat de ROM signalen over wat er maatschappelijk speelt, dat ze die niet opvangen. Dat was niet helemaal mijn vraag. Mijn vraag was. Er staan bepaalde publieke voorzieningen in onze regio. Dus dan hebben we het over vervoer, ruimte, woningen en ook inderdaad talent, de arbeidsmarkt, de elektriciteit. Die staan onder druk, die zijn van algemeen nut. Die zijn voor alle inwoners. Ervaart u daar ook niet enige spanning als u dat hoort?

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: In de bedrijfsbezoeken die ik afleg, zie ik natuurlijk wel dat bij iedereen, alle bedrijven dat een belangrijk thema is. Bereikbaarheid, woningbouw, netcongestie, talent. Dat zijn de vier thema's die overall spelen. Daar heeft de ROM zich ook toe te verhouden. Maar de ROM gaat natuurlijk niet dat probleem allemaal oplossen. Maar ze realiseren zich wel dat een aantal van die maatschappelijke opgaven, noem netcongestie. Dat het iets is als zij toevallig natuurlijk, of actief zelfs, op zoek gaan naar bedrijven die daarover willen nadenken. Die zelf het investeringskapitaal niet hebben om dat maatschappelijke probleem mee op te lossen. Dat die innovatiekracht van het bedrijfsleven ook door hen wel wordt aangesproken, juist op die maatschappelijke opgaven. Dus de ROM staat zoals ik het zie gewoon midden in de samenleving en moet heel erg kiezen met het beperkte kapitaal wat ze hebben wat ze doen. In die keuze nemen ze dus ook mee in hoeverre die bedrijven aan die maatschappelijke opgaven een bijdrage kunnen leveren.

Mevrouw Butterman: Voorzitter?

De voorzitter: Excuus. Mevrouw Butterman. Ik keek niet.

Mevrouw Butterman: Dank u wel voorzitter. Dank gedeputeerde voor uw antwoord. Het is toch niet helemaal het antwoord. Want ik verwacht niet dat de ROM die problemen gaat oplossen. Maar ik verwacht ook niet dat de ROM door het aantrekken van meer bedrijven en meer bedrijvigheid die problemen juist gaat verergeren. Dus daar zit hem die spanning op die ik graag boven tafel wil leggen.

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: Voorzitter, natuurlijk herken ik dat. Maar aan de andere kant, als er dus toch een keer zich een internationaal bedrijf meldt dat hier heel graag gevestigd wil zijn. Echt in die ecosystemen die we hebben op het gebied van life sciences of health, of over duurzaamheid. Of over die digital society. Echt een toegevoegde waarde heeft, waar we in de regio ook wat aan hebben, die ons helpt juist bij die maatschappelijke transitie. Dan vind ik ook niet zo heel veel tegen dat die ook die bijdragen komen leveren. Daar verschillen we misschien van mening, maar dat is juist ook waar de universiteit en de hogeschool heel erg naar zoeken. Naar die bedrijven die ook in die start-ups en scale-ups die uit die innovatiekracht van de onderzoeksinstellingen en onderwijsinstellingen die we hebben. Een toegevoegde waarde kunnen bieden in het vervolgproces, in het valoriseren van die ideeën. Dus misschien zitten we daar inderdaad op een andere bladzijde. Maar tegelijkertijd doen we ontzettend ons best als regio ook om die innovatielocaties heel erg ten dienste te laten zijn van de ondernemers die hier al zitten.

De voorzitter: De heer Adriani heeft een interruptie.

De heer Adriani: Voorzitter, ik denk dat ik de gedeputeerde zonet in zijn eigen eerste beantwoording heb horen zeggen. Ook ROM ziet wel in dat internationaliseren misschien niet heel hard op zoek moeten gaan naar buitenlandse bedrijven die zich hier willen vestigen. Maar vooral op zoek moet gaan naar internationale afzetmogelijkheden voor dingen die hier bedacht worden. Dat is volgens mij wat ik u heb horen zeggen. Ik vind dat winst, want een jaar geleden zei u nog 25 is 25 met zoveel woorden. Ze zullen en moeten er komen. U nuanceert dat nu iets, als er zich hier iemand aanmeldt. Maar ik begrijp toch goed dat u op dit moment ziet en ook accepteert van de ROM. Dat ze zeggen, we gaan niet drukken op het per se naar Utrecht moeten halen van bedrijven, maar we zoeken wel kansrijke dingen als het aansluit op de inhoud waar we hier belang van hebben.

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: Wij hebben dat daar ook voor aangegeven. Maar zoals gezegd, we zijn niet de enige betrokken partner bij de ROM. Maar we zien wel in de gesprekken die wij erover voeren dat het wel landt. Zoals ze zelf in het jaarverslag ook al is aangegeven, het is ook gewoon steeds moeilijker om die opdracht op die manier in te vullen zoals hij vier jaar geleden was bedacht. Die adaptiviteit die zit er ook bij de ROM. Er zitten hele goede mensen die heel veel contact hebben met het bedrijfsleven. Dat is ook echt moet ik zeggen, een stuk toegevoegde waarde die de ROM heeft. Die wij ook als provincie en of als overheden en kennisinstellingen niet hebben. Dat enorme netwerk wat ze onderhouden, waar ze ook al die activiteiten ontplooiën. Die is er natuurlijk juist ook op bedoeld om te zien waar zit dan het marktfalen? Waar kunnen we iets bieden? Al die netwerkbijeenkomsten organiseren ze niet omdat ze alleen maar willen borrelen. Nee, dat is om met elkaar ideeën uit te wisselen en het beste te doen voor onze samenleving. Voorzitter, dan is nog de vraag hoe zit je nu met die circulaire businessmodellen? Die zijn ook best wel ingewikkeld ook om te financieren. Vraagt misschien ook meer risico. Dat kan ook bij het herfinancieringsbesluit dat wij volgend jaar willen nemen, best betekenen dat we daar misschien voorwaarden aan verbinden. Of dat we daar, het werd ook al gezegd door mevrouw Matser geloof ik. Dat je daar misschien wat meer risico in neemt om bepaalde dingen voor elkaar te krijgen. Dan misschien ook accepteert dat de revolverendheid minder wordt. Maar daar hebben we ook echt de ROM bij nodig om daar zelf op te adviseren hoe ze daarover denken. Dan de heer Manders, die vroeg zich nog af wat de bezuinigingen op het onderzoek betekenen. Of dat ook iets betekent voor de inzet van de kennisinstellingen bij de ROM. Het gesprek wat we met elkaar voeren gaat natuurlijk wel precies over die vraag. Kunnen alle betrokken aandeelhouders straks ook leveren wat nodig is? Want dat is ook de gemeente Amersfoort, ook de gemeente Utrecht en iedereen zit er misschien net iets anders in de wedstrijd. Dat is ook het onderdeel van het gesprek dat we met elkaar gaan voegen bij dat herfinancieringsbesluit. Wie doet nu onder welke voorwaarden wat? Nog een duit in het zakje om dit te doen. In de wetenschap, zoals mevrouw Kennedy ook al aangaf, dat het gewoon heel effectief is wat we doen met de ROM. Voorzitter, daarmee hoop ik heel veel vragen beantwoord te hebben. Maar misschien kunt u nog even een veeggrondje doen, want ook bij mij is het laat.

De voorzitter: Ik zie al een handje. Twee. Daar gaat u. De heer Adriani, ga uw gang.

De heer Adriani: Dank voorzitter. Zou de gedeputeerde nog even kunnen aangeven of hij bereid is onze technische vragen opnieuw te beantwoorden?

De heer Van Schie: Ja natuurlijk, de technische vraag.

De voorzitter: De heer Van Schie, ga uw gang.

De heer Van Schie: We hebben wel bewust ook gezegd we willen niet helemaal tot in de haarvaten van die begroting en verantwoording zitten. Ook omdat we net al kort hebben aangeraakt, een soort spanningsveld zit tussen de kosten die de ROM maakt voor het beheren van het investeringskapitaal en wat ze doen aan uitvoering van regelingen en subsidies. Maar ik denk dat het misschien heel goed is om daar globaal bij het werkbezoek de ROM ook nog op te bevragen. Hoe zien jullie dat nu? Want anders zitten we wel heel erg op de stoel van de ROM. Ik vind het goed dat u ons ter verantwoording roept hier voor de investeringen die we doen, de subsidies die we geven. Maar de uitvoering ligt toch echt wel bij de ROM.

De voorzitter: Een vervolgvraag van de heer Adriani.

De heer Adriani: Voorzitter, ik probeer het nog één keer. Want we hebben we hebben vijf maatschappelijke ambities geformuleerd. Je wil toch een klein beetje weten hoe de verhouding tussen die ambities en de

middelen zijn. Het mag ook een percentage zijn wat mij betreft. Welk percentage van de bedrijfsvoering richt zich op de verschillende vijf ambities? Als dat dan optelt naar 97 procent in haar 100, dan zullen we daar niet flauw over doen.

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: Voorzitter, maar ik weet oprecht ook niet of we dat makkelijk kunnen opleveren. Maar wat ik u wil toezeggen is een memo waarin we ingaan op die ambities van de ROM. In hoeverre die... Een deel staat ook echt wel in de jaarcijfers verantwoord. Misschien niet precies de tabel zoals u die verwacht. Maar ik zeg u een memo toe en hopelijk komt u daar een heel eind verder mee.

De voorzitter: Dank u wel. Dan had u nog een gemiste vraag van mevrouw Matser. Ga uw gang.

Mevrouw Matser: Of de Kopgroep Circulair Financieren ook al adviezen heeft gegeven over hoe dat het beste te doen in de circulaire transitie.

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: Dat vind ik ook wel een beetje een technische vraag voorzitter moet ik zeggen. Dus mevrouw Matser overvraagt mij op dit moment. Mag ik dat aan de memo van de heer Adriani toevoegen?

De voorzitter: Ik zie een duimpje, dus dat gaat helemaal goed komen. Daarmee zijn we aan de afronding gekomen van de... Nee, de heer Limmen. Een gemiste vraag. Zegt u het maar.

De heer Limmen: Nog een korte vraag. Ik begrijp dat er een herdefiniëring van de opdracht aan de ROM komt een dezer maanden. Klopt dat? Wanneer gaat dat dan plaatsvinden? Of kan dat plaatsvinden?

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: Wat we doen voorzitter is nu de ROM evalueren. Er ligt een vraagstuk voor om in 2026 ook de investeringsfondsen van de ROM aan te vullen. Dat hebben we ook afgesproken toen we begonnen vier, vijf jaar geleden. We beginnen met een startkapitaal. Als dat eenmaal allemaal belegd is, dan komt er een moment dat het nog niet revolveert, maar dan wel weer nieuw geld nodig is. Ander heeft de ROM straks niks te doen. In het kader van dat besluit gaan we natuurlijk uitgebreid ook met elkaar beargumenteren waar het voor nodig is en wat dan de effecten daarvan kunnen zijn. Dus dat is het moment waarop je dat ziet. Betekent niet dat we de hele definitie van wat doet de ROM en waartoe is ze op aard zeg maar gaan aanpassen. Maar we dat natuurlijk wel in het licht van de opdracht van vier jaar geleden bekijken. Wat is er nu belangrijk en waar willen we graag dat die middelen voor ingezet worden?

De voorzitter: De heer Limmen.

De heer Limmen: Is dat de zomer 2025 of is dat aan het eind van 2025?

De voorzitter: De heer Van Schie.

De heer Van Schie: Volgens mij proberen we al bij de kadernota met de evaluatie te komen. Want we gaan natuurlijk wel voorsorteren op de begroting van volgend jaar.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we daarmee echt aan het eind gekomen aan de termijn van het college. Dan kijk ik nog even de commissie rond voor de behoefte aan een tweede termijn. Ik zie geen behoefte. Dan ronden we daarmee dit agendapunt af. Dan hebben we nog zes minuten over voor twee agendapunten. Dat lijkt me wat ambitieus. Ik wil wel eventjes bij agendapunt 15, daar zou ik de volgende tekst uitspreken. Als u mij toestaat, wil ik dat toch heel graag doen. Namelijk dat ik aan het begin van dit agendapunt als voorzitter namens de commissie BEC specifiek het cluster Europa nog heel hartelijk wil bedanken voor het werkbezoek aan Brussel. Wat ontzettend goed georganiseerd was twee weken terug. Waar we hebben kunnen genieten van een heel mooi programma voor onze Staten. Dus daarvoor dank. Dat wilde ik toch nog deze vergadering wel echt gezegd hebben. Mijn voorstel is om agendapunt 14 te behandelen bij de verduurzaming die voor december... Volgens mij middels een Statenbrief ook al onze kant op komt. Ik zie instemmend geknik. Dus dat lijkt me dan een goede optie. Dan zou ik de nieuwsbrief voor Europese Zaken willen doorschuiven naar de volgende vergadering. Mevrouw Blekxtoon.

Mevrouw Blekxtoon: Ik heb begrepen dat er in december een nieuwe nieuwsbrief uitkomt, dus laten we daar even pragmatisch naar kijken dan.

De voorzitter: Dat vind ik een nog veel beter voorstel. Dan pakken we de nieuwe nieuwsbrief mee.

Sluiting

De voorzitter: Dan wil ik u allen bedanken voor deze marathonvergadering. Toch nog een... De heer Nagtegaal. Het is nog niet voorbij.

De heer Nagtegaal: Voorzitter, ik wil u ook bedanken. Want dit is niet niks. Zoveel uur achter elkaar voorzitten met zo'n kleine pauze. Dus ook even een applaus voor de voorzitter.

De voorzitter: Dat vind ik alleraardigst. Dank u wel. Dan wens ik iedereen een hele fijne avond en een wel thuis. Dan sluit ik de vergadering en tot de volgende.

Niet behandeld

14. SB Verlenging huurovereenkomst gemeente Utrecht inzake opvang Oekraïense ontheemden

15. Nieuwsbrief Europese Zaken voor Provinciale Staten van juli 2024